

3RP

REGIONAL
REFUGEE &
RESILIENCE

PLAN 2018 - 2019

IN RESPONSE TO THE SYRIA CRISIS

TÜRKİYE

TÜRKİYE

Kapak Fotoğrafı:
WFP/Berna Çetin

Tasarım:
UNHCR/Samar Fayed

Detaylı bilgi için:
www.3rpsyriacrisis.org

UNHCR/Emrah Gürel

İçindekiler

Mevcut Durum	4
İhtiyaçlar	6
Müdahale	7
Kalıcı Çözümler Stratejisi	9
Ortaklıklar ve Koordinasyon	10
Hesap Verebilirlik Çerçevesi	11
 Koruma Sektör Müdahalesi	12
 Gıda Güvenliği ve Tarım Sektör Müdahalesi	28
 Eğitim Sektör Müdahalesi	40
 Sağlık Sektör Müdahalesi	52
 Temel İhtiyaçlar Sektör Müdahalesi	66
 Geçim Kaynakları Sektör Müdahalesi	76
Kurum Bazında Mali Gereksinimler	86
3RP Ortakları Listesi	87

MEVCUT DURUM

Türkiye, dünyanın en büyük mülteci nüfusuna ev sahipliği yapmaktadır. 2017 yılı içerisinde, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin sayısı 3,3 milyonun biraz üzerine ulaşmış olup, bu nüfusun neredeyse yarısı çocuklardan oluşmaktadır. Geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin yalnızca yaklaşık yüzde 7'si, Suriye sınırındaki illerde bulunan 21 resmi Geçici Barınma Merkezinde yaşarken,¹ geri kalan yüzde 93'lük kesim, kentsel, kent çevresindeki ve kırsal alanlarda bulunan ev sahibi topluluklar içerisinde yaşamaktadır. Geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin çoğunluğu, Güneydoğu Anadolu'da yaşamaktadır. Bununla birlikte, geçici koruma kapsamındaki çok sayıda Suriyeli, Türkiye'nin diğer bölgelerine taşınmıştır. 500 binin üzerinde mültecinin İstanbul'da yaşadığı tahmin edilmektedir; bu sayı, İstanbul'u Türkiye'de mültecilere ev sahipliği yapan en büyük şehir haline getirmiştir. İzmir, Ankara ve Türkiye'deki diğer büyük şehirlerde de kayda değer nüfuslar bulunmaktadır.

Suriye'de önemli gelişmeler meydana gelmedikçe, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin mevcut sayısının sabit seyredeceği ön görülmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, güvenlik kaygılarını göz önünde bulundurarak sınırları sıkı bir şekilde yönetmeye devam ederken, Suriyelilere yönelik açık kapı politikasını sürdürmektedir. Kendiliğinden organize edilen, küçük ölçekli ve spontane geri dönüşlerin devam etmesi beklenmektedir. Bu hareketlerin izlenmesi bir öncelik olmakla birlikte, sayıların 2018 planlamasını etkileyecek bir düzeye gelmesi beklenmemektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, mülteci müdahalesinin önemli ölçüdeki mali yükünün büyük kısmını üstlenmiştir – Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından yapılan en son tahminlere göre, şimdiye kadar geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere doğrudan yardım için 30 milyar doların üzerinde harcama yapılmıştır. Suriye'deki krizin devam etmesi ve mülteci durumunun uzaması ile birlikte, Türkiye, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin ve ev sahibi toplulukların ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak amacıyla artan uluslararası yük ve sorumluluğun paylaşımı için çağrıda bulunmaktadır.

3RP Türkiye Bölümü, güçlü milli sahiplik ve liderliği bakımından tutarlı bir şekilde ön plana çıkmış olup, ortaklar, tesis edilen ulusal sığınma çerçevesi içerisinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne destek veren bir rol üstlenmektedir. Türkiye, kabul işlemlerini verimli bir biçimde karşılama ve işleme koyma kapasitesini etkin bir şekilde sergilemeyi sürdürmekte ve geçici koruma Yönetmeliği², Suriyelilere, sağlık, eğitim, istihdam ve sosyal hizmetler gibi ulusal sistemlere erişim sağlamaktadır.

Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler, kamusal sistemler aracılığıyla sağlanan hizmetlere giderek daha fazla erişmektedir. Örneğin, Eğitim Sektörü verileri, 2017-2018 eğitim-öğretim yılının başında, okul çağındaki 600.000'den fazla Suriyeli çocuğun ilk ve orta öğrenime kaydolduğunu ve 17.000'in biraz altındaki sayıda öğrencinin yüksek öğretime devam ettiğini göstermektedir. Sağlık Sektörü'ndeki ilerleme, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin, 3RP ortaklarından aldığı destekle sağlık sisteminin direncini nasıl desteklediğini göstermektedir. Şimdiye kadar binden fazla Suriyeli doktor ve hemşire, Türk sağlık sistemi ile ilgili eğitim almış ve bunlar içerisinde 400'ü aşkın kişi, şu anda ülke çapındaki mülteci kliniklerinde çalışmaktadır.

Ocak 2016'da, geçici korumadan faydalanan tüm kişilere çalışma izni başvurusu yapma ve resmi istihdama erişim hakkı veren, geçici koruma sağlanan Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik (bundan sonra Çalışma İzni Yönetmeliği olarak anılacaktır) kabul edilmiştir. Bunun, geçici koruma kapsamındaki Suriyelileri, daha fazla kendi kendini idame ettirebilir ve dayanıklı hale getirmesi beklenmektedir. Yürürlüğe girmesinden bu yana, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere 26.000 çalışma izni verilmiştir. Çalışma yönetmeliklerinin daha az kısıtlayıcı ve istihdamın daha erişilebilir hale gelmesine rağmen, Çalışma İzni Yönetmeliğinin uygulanması konusundaki zorluklar devam

UNHCR/Emrah Gürel

¹ Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Kasım 2017.

² Geçici Koruma Yönetmeliği, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 91. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

etmektedir. İdari ve sosyal engellerin yanı sıra artan işsizlik seviyeleri, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ve ev sahibi topluluklar arasındaki iş imkanlarının karşısına birer zorluk olarak çıkmaya devam etmektedir. Türkiye genelinde resmi sektördeki işsizlik oranı Haziran 2017 itibarıyla yüzde 10,2'ye (3,25 milyon işsiz) ulaşmıştır. Bu nedenle, mülteciler arasındaki gelir seviyeleri halen yetersiz kalmaktadır ve belirli ihtiyaçlara sahip kişiler ile geçimini kırıkt kanaat sağlayan kişiler için sosyal yardım programları gerekmektedir.

Sosyal Uyum Yardımı (SUY), 2016 yılı sonunda ülke çapında başlatılan ve gıda, kira ve altyapı hizmetleri gibi temel ihtiyaçları karşılamak amacıyla en hassas durumdaki mültecilerden oluşan bir milyondan fazla kişi için çok amaçlı bir nakit yardımı programıdır. SUY; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) ile ortaklık içerisinde ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM), Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVI) ve Türk Kızılayı (TK) ile koordinasyon içerisinde, mevcut ulusal sosyal yardım programları üzerinden yürütülmekte ve bu programlara dayanmakta olup, Eğitim için Şartlı Nakit Transferi gibi diğer nakit planları ile tamamlanmaktadır. Bu planlar, Büyük Pazarlık (Grand Bargain) kapsamında belirlenen taahhütlerle güçlü bir şekilde uyumludur ve sosyo-ekonomik hassasiyeti ele almak amacıyla için yapılan önemli ilerlemeleri göstermektedir. Bununla birlikte, insani yardım örgütlerinin bu destek sistemlerini tamamlamaya devam etmesine halen ihtiyaç duyulmaktadır. Bu tür tamamlayıcılığın bir örneği, kış yardımı kapsamında nakit olarak yapılan yatırımlar ve ihtiyaç sahiplerine sağlanan aynı desteklerdir. Mültecilerin, SUY kriterlerini karşılamayan belirli hassas noktalara yönelik diğer çok amaçlı nakit planları da geliştirilmektedir.

Türk halkının cömertliği devam etmektedir. Bununla beraber, durumun uzaması ile birlikte, çok sayıda mültecinin varlığının etkisi, başta geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin yoğunluğunun en fazla olduğu Güneydoğu olmak üzere, daha belirgin hale gelmektedir.

Katı atık ve atık su yönetimi ile yangınla mücadele hizmetleri de dahil olmak üzere, belediye altyapısı ve hizmetleri, talebin önemli ölçüde artması nedeniyle zorlanmaya devam etmektedir. Talepteki artış, yeterli hizmetlere erişim açısından zorluklara ve geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ile ev sahibi topluluklar arasındaki rekabetin artmasına neden olarak, sosyal gerginliklerin daha da artması riskini beraberinde getirmiştir. Bu nedenle belediye altyapısına ve kapasitelerine yapılan yatırımlar, yüksek önceliğini korumaya devam etmektedir.

UNICEF/Sebastian Rich

İHTİYAÇLAR

Geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin sosyal ve ekonomik katılımları, Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından yürürlüğe konan düzenleyici bir çerçeve ile mümkün kılınmıştır. Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu tarafından öngörülen uyumlaştırma ilkesi, hizmetlerin yabancılar, uluslararası koruma faydalanıcıları ve Türk toplumu arasında karşılıklı uyumu kolaylaştıracak şekilde sağlanması gerektiğini belirtmektedir. Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler, Türkiye’de ya da yeniden yerleştirildikleri ülkede ya da menşe ülkelerinde üçüncü şahısların yardımı olmaksızın toplumda bağımsız bir şekilde aktif olmaları için gerekli bilgi ve becerilerle donatılacaklardır.

Kamu sistemi bu zorluğa karşı harekete geçmekte ve mültecilere hizmetler sunmaktadır. Bununla birlikte, insanların ihtiyaçlarının, kurumların hizmet kapasitesinin üzerinde olduğu alanlar bulunmaktadır. Bu durum, hizmet verilmesi gereken insan sayısının çok olmasından ve özellikle belediye düzeyindeki, başta sağlık, eğitim ve sosyal refah olmak üzere tüm hizmet sektörlerinde nüfus artışını karşılamaya yönelik altyapı ve hizmetlerin temin edilmesi ihtiyacından kaynaklanabilir. İhtiyaçların karşılanmaması, kamu kurumlarına, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin özel ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla programlarını ve hizmetlerini ayarlamaları için kaynak ve kapasite sağlanması gerektiği gerçeğinden de kaynaklanabilir. Yakın zamanda yapılan bir değerlendirme³, WASH (su, sanitasyon ve hijyen) ve barınma durumlarının zayıf olduğunu göstermiştir. Değerlendirme, görüşülen kişilerin yüzde 28’i tarafından yaşadıkları yerin hijyen imkanları açısından yetersiz olduğunu ve yüzde 19’u tarafından hava koşullarına karşı korumanın bulunmadığını bildirildiğini vurgulamaktadır. Bununla birlikte, sayım görevlileri, değerlendirilen yaşam alanlarının %11’ini “yaşamaya elverişsiz” olarak tanımlamıştır.

Türkiye’de geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler, kendilerini, yerinden edilme durumlarının devam ettiği bir konumda bulmakta, bu da ekonomik, fiziksel ve duygusal hassasiyete yol açmaktadır. SUY için yürütülen bir temel ön değerlendirme çalışmasının ön bulgularına göre, Mayıs 2017 itibariyle, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin yaklaşık yüzde 18,4’ünün aşırı yoksulluk sınırının altında yaşadığı, en temel gıda ihtiyaçlarını karşılayacak imkanlardan dahi yoksun olduğu tahmin edilmektedir.⁴ Ailelerin varlıklarının azalması ve sosyal destek sistemlerine yönelik engellerin devam etmesi ile birlikte hassasiyet artmakta ve çoğu kişi, kendisini, olumsuz baş etme mekanizmalarına başvurduğu bir durumda bulmaktadır. Kadınlar ve çocukların yanı sıra, engelliler ve yaşlılar da dahil olmak üzere özel ihtiyaçları olan kişiler, özellikle etkilenmektedir. Örneğin Suriyeli çocuklar sıklıkla koruma risklerine maruz kalmaktadır. Okul çağında olan geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin %40’ına varan bir kısmı, okula gidememektedir.⁵

Çocukların, başta İstanbul gibi büyük şehirlerin sanayileşmiş bölgelerinde, sömürücü ve tehlikeli koşullarda çalıştıkları tespit edilmiştir. Benzer şekilde, erken yaşta evlilik de endişe kaynağı olmaya devam etmektedir. Zararlı kültürel ve geleneksel uygulamalar, geçim sıkıntısı ve kendi kendini idame ettirme imkanlarının bulunmaması ile bir araya geldiğinde, birçok aile erken yaşta evliliği kendileri ve çocukları için bir geleceği garantilemenin tek yolu olarak gördüğü için, bir risk durumunu devam ettirmektedir.

Dil, hizmetlere erişimin önündeki en büyük engel olmaya devam etmektedir. Bu durum, mültecilerin, prosedürleri ve talimatları anlamada yaşadıkları güçlükler nedeniyle haklarını anlamada güçlük çektiği halk sağlığı tesislerinde ve okullarda en belirgin şekilde görülmektedir. Geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere ücretsiz birinci basamak sağlık hizmetleri sunulmasına rağmen, çocukların rutin olarak aşılınması konusunda halen eksikler bulunmaktadır. Dil engeli, istihdam olanaklarına erişimde de mevcuttur. Çalışma İzni Yönetmeliği istihdamda erişim izni verirken, çalışma izinlerine erişmek için işverenlerin ödemeleri gereken ücretler ve Türkçe dil becerilerinin eksikliği gibi engeller, Suriyelilerin iş gücüne dahil olmalarını zorlaştırmaktadır.

Geçici Koruma kapsamındakilerin istihdamını azami yüzde 10 ile sınırlayan işverenlere yönelik kota, işe erişimin önüne ilave bir engel olarak ortaya çıkmaktadır. Sorunlar, Türkiye’deki Suriyeliler ve ev sahibi topluluklar arasında işsizlik seviyesinin en yüksek olduğu Güneydoğu’da daha da kötüleşmiştir. Çalışma çağındaki mültecilerin yaklaşık yüzde 40’ını desteklemek amacıyla, Çalışma İzni Yönetmeliği’nin etkili bir şekilde uygulanmasının desteklenmesine, engellerin azaltılmasına ve mültecileri istihdam etmeleri için işverenlere verilen teşviklerin artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Mali sıkıntılar ve Güneydoğu’daki tarım arazileri gibi geniş kırsal alanların yanı sıra İstanbul gibi yoğun nüfuslu şehirlere dağılmış olan nüfus, ulaşım seçeneklerini zorlayarak, devlet veya insani yardım aktörleri tarafından sunulan hizmetlere erişim açısından bir zorluk ortaya çıkarmaktadır.

³ IOM, Barınma & Wash Değerlendirmesi, Ekim 2017

⁴ Temel Ön Değerlendirme Sonuçları, Dünya Bankası ve WFP. Rapor yakın zamanda hazırlanacaktır. Not: Bu rakam, Suriyeliler ve diğer uyruklara sahip kişiler de dahil olmak üzere 1,6 milyon SUY başvuru sahibini temsil etmektedir.

⁵ Eğitim Sektörü planı

MÜDAHALE

Hassas durumdaki nüfusların acil ihtiyaçlarına yanıt verilmesi, bir gereklilik olmayı sürdürmektedir. Bununla birlikte, 2017'de 3RP ortakları ve sektör çalışma grupları, müdahale kapsamında orta ve uzun vadeli sürdürülebilir planlama ve dayanıklılık programlamasına toplu bir geçiş sağlamak için çaba göstermişlerdir. Ortaklar, bu geçişi gerçekleştirmek için bir dizi yöntem üzerinde anlaşmaya varmışlardır. Buna aşağıdakiler dâhildir:

- Hizmetlere yönelik talebin kullanılabilirliği aştığı durumlarda geçici hizmetler sağlamak ve ulusal hizmetler ile bütünleştirmek için bir strateji geliştirmek;
- İlgili kurumlara insani ve mali kapasite ve altyapı desteği sağlanması yoluyla, ulusal ve yerel kurumlar aracılığıyla yardım ve hizmet sunumuna öncelik vermek;
- Hizmetler hakkında farkındalık yaratmak ve ihtiyaç sahibi kişiler ile sunulan hizmet arasında bağlantı kurmak amacıyla sosyal yardım faaliyetlerini üstlenmek;
- Hizmet sağlayıcıları arasında yapılacak yönlendirmeleri güçlendirmek için gerekli kurumsal kapasiteyi oluşturmak;
- Açık bir hedefle tanımlanacak ve etki (iş piyasasına erişim, yüksek öğretime erişim, sosyal iştirak ve katılım) sağlamak amacıyla izleme ve takibi içerecek olan eğitimi (örneğin dil, mesleki, beceri) sağlamak.

2018-2019 dönemindeki müdahale, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin özel ihtiyaçlarını yasa ve politika çerçevesinin daha fazla geliştirilmesi ve uygulanmasına dahil etmesi için desteklenmesine odaklanacaktır. Artan talebi karşılamak için sistemlerin güçlendirilmesini ve bir yandan mülteci toplumunun özel ihtiyaçlarına da cevap verirken ev sahibi toplulukların ihtiyaçlarının sürekli olarak karşılanmasını sağlamak amacıyla, ulusal kurumlara ve hizmetlere verilen destek ön planda tutulacaktır. Ortaklar, özellikle belediye düzeyinde hizmet sunumunda yerel makamlara ve yerel kurumlara verdiği desteği artıracaktır. Topluluklara verilen destek, kendi kendini idame ettirmenin desteklenmesine ve geçim imkanlarına daha fazla erişime odaklanmaya devam edecektir.

Ortaklar, aşağıdaki stratejik hedeflere odaklanmanın gerekli olduğunu değerlendirmiştir:

- Geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere yönelik hizmetlerin güçlendirilmesi, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin sunulan hizmetlere erişiminin iyileştirilmesi ve Suriyelilerin topluluklara katılımı ve toplumsal uyumu güçlendirmek amacıyla desteklenmesi yoluyla, hassas bireylerin korunması. İlgili kurumların kapasitelerini güçlendirmek ve geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin yasal desteğe erişimlerini iyileştirmek için bu kurumlara ayrıca odaklanılması;
- Hizmet ile ilgili ihtiyaçların karşılanması için devlet kurumlarının ulusal düzeyde, il düzeyinde ve belediye düzeyinde kapasitelerinin güçlendirilmesine ve gereken şekilde altyapının kurulmasına veya geliştirilmesine odaklanılarak, ulusal sistemler vasıtasıyla temel hizmet sunumunun (sağlık, eğitim, sosyal hizmetler) geliştirilmesi;
- Hassas durumdaki Suriyelilere, temel ihtiyaçlarını karşılamaları için doğrudan, hedefli ve toplumsal cinsiyete duyarlı destek sağlanması ve hizmet sunumunda eksiklerin tespit edildiği alanlarda acil ve geçici hizmetler ile ortaya çıkan acil insani ihtiyaçlara müdahale de dahil olmak üzere, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere ve ev sahibi topluluğun hassas durumdaki üyelerine, yoksulluğun ve Suriye'den göç etmenin etkilerini azaltmak amacıyla derhal yardım sağlanması;
- İŞKUR ve diğer ilgili ulusal kurumlara destek verilmesi de dahil olmak üzere, Çalışma İzni Yönetmeliği'nin uygulanmasında Türkiye Cumhuriyeti Devletine sürekli destek sağlanması yoluyla, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ve ev sahibi topluluk üyeleri için geçim ve iş imkanlarının yaygınlaştırılması. Buna ek olarak, iş gücü piyasasına erişimin önündeki engelleri aşmak amacıyla mesleki eğitim ve dil eğitimi yoluyla gençlere ve kadınlara odaklanarak, Suriyeliler ve ev sahibi topluluklar için iş fırsatlarına erişimin geliştirilmesi ve mültecilerin ve hassas durumdaki Türk vatandaşlarının istihdam edilebilirliğinin geliştirilmesi.

Sektörel müdahalelerin verimli olmasını ve ortak sonuçlara katkıda bulunmasını sağlamak için, sektörler arasındaki bağlantıları ve sektörler arası hedeflere yönelik katkıları tanımlamak amacıyla çaba gösterilmiştir. Sektörler arası bir izleme ve değerlendirme çerçevesi, hesap verebilirliğin yanı sıra gerekli olması durumunda izlenen rotada yapılacak düzeltmeler ve stratejik yöndeki değişimler için, ortak stratejik hedeflerin sonuçlarının ve başarılarının gösterilmesine temel oluşturacaktır.

Geçici koruma kapsamındaki en hassas Suriyelilerin ve ev sahibi topluluk üyelerinin, bu plan kapsamında sağlanan hizmetlere güvenlik ve haysiyet çerçevesinde ve anlamlı bir şekilde erişimini desteklemek için, 3RP sektörlerinde koruma ilkelerinin yaygınlaştırılması süreci devam etmektedir. Bu, aynı zamanda, bütün grupların bir aidiyet, katılım, kapsama, tanıma ve meşruiyet duygusuna sahip olduğu işbirlikçi bir iklimi sağlamak amacıyla sosyal uyuma yönelik daha kapsamlı bir yaklaşımı da içerecektir. Genel olarak, bu yaklaşım, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere yönelik koruma ortamının geliştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Sektörler arasındaki bu artan işbirliği, örneğin, resmi ve gayri resmi yönlendirme sistemleri aracılığıyla hassas nüfusun kendi kendini idame ettirebilme kabiliyetinin artırılmasını sağlamak; hükümet ve diğer yerel aktörlerin kapasitesini ortaklaşa güçlendirmek; ve geçim fırsatları yaratmak için, özel sektör ile işbirliğini artırmayı amaçlamaktadır.

Çevresel etki de dahil olmak üzere, bir dayanıklılık müdahalesindeki daha karmaşık ihtiyaçları anlamak için araştırma ve çalışmalar yapılması gerekiyorsa da, daha güçlü bir izleme ve değerlendirme çerçevesi, stratejik yönelimlerin daha sürekli bir şekilde incelenmesine yardımcı olacaktır.

KALICI ÇÖZÜMLER STRATEJİSİ

Mülteci müdahalesinin nihai amacı, mültecilerin hayatlarını yeniden inşa etmelerine ve haysiyet ve barış içinde yaşamalarına olanak tanıyan çözümler bulmaktır. Bu çözümler gönüllü geri dönüş, üçüncü ülkeye yerleştirme ve yerel entegrasyonu içerebilir.

Türkiye’de sosyal ve ekonomik içermeye, yasal çerçevenin ayrılmaz bir parçasıdır. Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, yabancılar, başvuru sahipleri ve uluslararası koruma faydalanıcıları ile toplum arasındaki uyumun kolaylaştırılmasına yönelik faaliyetlere, yani yabancıların ve uluslararası koruma faydalanıcılarının ev sahibi topluluklarla uyumlu bir şekilde yaşayabilecekleri bir çevreye atıfta bulunmaktadır. Bu faaliyetler, mültecileri, bağımsız olarak faal olmak ve üçüncü kişilerin yardımına bağımlı olmadan topluma katkıda bulunmak için gerekli bilgi ve becerilerle donatmalıdır. Uyum kavramı, Türkiye’deki mülteci ve sığınmacılara hizmet sunumu için bir temel teşkil etmektedir ve katılım yönünde bir sıçrama tahtası niteliğindedir.

3RP ortakları, hükümetin geçici koruma kapsamındaki Suriyelileri ulusal sistemlere dahil etme ve iş gücü piyasasına erişimi artırma girişiminin desteklenmesine öncelik vermeye devam edecektir.

Türkiye’deki aşırı hassas bireyler ve ciddi koruma risklerine sahip kişiler için üçüncü ülkeye yerleştirme imkanı mevcuttur. 2018 yılı boyunca, yerleştirme konusundaki savunuculuk, asgari olarak yerleştirme imkanlarının mevcut seviyelerinin korunmasını sağlamaya devam edecektir. Üçüncü ülkeye yerleştirme imkanlarındaki bir artış, hükümetin yük ve sorumluluk paylaşımı çağrısı ile uyumlu olacaktır.

Suriye’deki ortamın büyük çaplı geri dönüş hareketleri için elverişli olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, geri dönüşlerde nispi bir artış gözlemlenmiştir. Gaziantep, Kilis, Şanlıurfa ve Hatay’da geçici koruma kapsamında bulunan ve geri dönmeyi planlayan Suriyelilerle toplam 25.000 görüşme gerçekleştirilmiştir.⁶ GİGM ile işbirliği içinde, gönüllü geri dönüş görüşmeleri izlenmeye devam edecektir. Geri dönüş niyetlerine ilişkin olarak mülteci toplulukları ile diyalogun artırılması ve sınır ötesi ve Suriye içerisindeki nüfus hareketlerinin haritalanması, Türkiye’deki mülteci durumuna müdahale eden aktörlerin durumdan haberdar olmasını ve mevcut durumun değişmesi durumunda yeterince hazırlanmasını sağlayacaktır.

UNDP Türkiye

⁶ Eylül 2016’dan bugüne kadar yapılan görüşmelerin toplamı

ORTAKLIKLAR VE KOORDİNASYON

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Türkiye'deki mülteci müdahalesinde sağlam bir liderlik rolü oynamaktadır. Geçtiğimiz yıllarda yasama ile ilgili gelişmeler, Suriyelilere geçici koruma sağlanmasında rol alan ilgili ulusal kurumların rol ve sorumluluklarını kademeli bir şekilde açıklığa kavuşturmuş ve giderek artan sayıda devlet aktörünü müdahaleye dahil etmiştir.

2016 yılının ortalarından itibaren yapılan koordinasyon düzenlemeleri ile, Türkiye'deki Suriye müdahalesinin koordinasyonu, Başbakan Yardımcısı'nın ve özellikle, geçici barınma merkezlerinin kurulması ve işletilmesinden ve mülteci müdahalesini desteklemek için Türkiye'ye insani yardım koordinasyonundan sorumlu olan Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın (AFAD) sorumluluk ve yetkisine bırakılmıştır. Geçici Koruma Yönetmeliği çerçevesinde, İçişleri Bakanlığı'na bağlı GİGM, kayıt faaliyetlerini ve geçici koruma tüzüğü'nün uygulanmasını koordine etmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı olmak üzere icracı bakanlıkların tamamı, sektör önceliklerini tanımlamakta ve koordine etmektedir.

Kalkınma Bakanlığı, dayanıklılık önceliklerinin geliştirilmesine ve Türkiye'nin ulusal kalkınma gündemiyle bağlantıların sağlanmasına katkıda bulunmaktadır. Dışişleri Bakanlığı, 3RP ile ilgili BM ortakları ve hükümet kurumları arasında koordinasyon ve kolaylaştırma sağlamaktadır.

Yukarıda adı geçen icracı bakanlıkların liderliğinde, BM ve 3RP'nin STK ortaklarının tamamı, müdahalenin desteklenmesi için uzmanlık sağlamaktadırlar. 3RP koordinasyonu, Ankara, Gaziantep, İstanbul ve İzmir'de kurulan koordinasyon yapıları ile sektör bazlıdır. 2016 boyunca sektörler, toplu ihtiyaç analizlerini artırmış ve sektörler içindeki ve arasındaki koordinasyonu daha da derinleştirmiştir. Birbirine kesişen konular ve bilgi paylaşımı konusunda koordinasyonu güçlendirmek için, çeşitli sektörler arası gruplar oluşturulmuştur. Bu gruplara örnek olarak, Gaziantep'te bulunan Çocuk İşçiliği Çalışma Grubu, Bilgi Yönetimi Çalışma Grubu ve Topluluklarla İletişim Çalışma Grubu verilebilir.

Koordinasyon yapıları, standartlaştırılmış hizmet sunumunu teşvik etmek ve etkinin en üst düzeye çıkarılmasını temin etmek amacıyla, yalnızca katılımcı ortakların müdahalelerini değil, aynı zamanda sektörde çalışan daha geniş insani yardım ve kalkınma topluluğu arasındaki müdahaleleri de uyumlaştırmayı amaçlamaktadır. 2017 yılı boyunca, 3RP ortaklıkları, Uluslararası Finans Kuruluşlarıyla diyalogu içerecek şekilde genişletilmiştir. Bunun, belediye seviyesindeki müdahaleler etrafında işbirliğini güçlendirmek ve yatırımların sürdürülebilirliğini sağlamak için 2018 boyunca gelişmeye devam etmesi planlanmaktadır.

Buna ek olarak, ulusal STK'ların kapasitesinin geliştirilmesi, uzun vadede müdahalelerin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Devleti, BM ve uluslararası STK'ların ortak bir hedefi olmuştur. Türkiye, Suriye müdahalesine giderek daha fazla katılım gösteren, hareketli bir özel sektöre sahiptir. Özel sektör ortakları, ek kaynak (hem maddi hem de ayni) ve uzmanlık getirmekte, inovasyon ve Suriyelilerin işgücü piyasasına erişimini arttırmada önemli bir rol oynamaktadır.

HESAP VEREBİLİRLİK ÇERÇEVESİ

Geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin ve krizden etkilenen kişilerin temel insan haklarına saygı, 3RP Türkiye'nin merkezindedir. Plan, gözlemlenen yerel ihtiyaçlar temel alınarak ve hükümet makamları, STK ortakları ve donörler de dahil olmak üzere tüm paydaşlarla katılım ve istişarede bulunularak hazırlanmıştır.

Etkilenen nüfusa hesap verme sorumluluğu, 2017 boyunca güçlendirilmiştir. Müdahalenin iletişim, katılım ve geribildirime dayalı olmasını sağlamak için, topluluklarla iletişim güçlendirilmiş, sosyal yardım ağları kurulmuş, mülteci ve sığınmacılar için ulusal bir danışma hattı oluşturulmuş, toplum merkezleri ağı genişletilmiş ve belediyeler, muhtarlar ve imamlar yerleştirilmiş bir cevap sağlamak üzere süreç dahil edilmişlerdir.

Mültecilerin mevcut hizmetlere, bu hizmetlere nereden erişileceğine ve hizmet sağlayıcıdan neler beklenebileceğine dair anlayışını arttırmak amacıyla, ülke çapında bir "Hizmet Danışmanlığı" uygulaması başlatılmıştır. Çağrı merkezleri ve toplum merkezleri aracılığıyla şikayet mekanizmaları kurularak, mültecilere verilen hizmetlerle ilgili geri bildirim sağlama, şikayette ve itirazda bulunma fırsatı verilmiştir. SUY programı, Türk Kızılayı tarafından yönetilen bir çağrı merkezi ile faydalanıcılara yönelik hesap verebilirlik sağlamıştır.

3RP koordinasyonu, ülke çapında daha fazla bölgeyi kapsayan, sektör düzeyinde ve sektörler arası düzeyde koordinatörlerle güçlendirilmiştir. Türkiye'deki müdahalenin kapsamlı, öngörülebilir ve uygun bir şekilde izlenmesi ve değerlendirilmesini sağlamak için, sektörler arası koordinasyonu desteklemek ve 3RP'nin beklenen sonuçlara yönelik ilerleme kaydetmesini sağlamak amacıyla üst düzey bir izleme ve değerlendirme danışmanı getirilmiştir.

Kapsamlı bir sektörler arası izleme ve değerlendirme (M&E) çerçevesi, bu plana eşlik etmek ve sektör sonuçlarının çerçevelerini tamamlamak için geliştirilmiştir.

KORUMA SEKTÖR MÜDAHALESİ

Öncü Kuruluşlar	UNHCR	
Ortaklar	IOM, UNDP, UNFPA, UNICEF, UN WOMEN ve STK ortakları	
Diğer Ortaklar	AFAD, ASPB, GİGM, Adalet Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği, GSB ve STK ortakları	
Hedefler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bölgeye erişim ve koruma; Suriyeli mültecilerin, geçici koruma yasal çerçevesi kapsamında bölgeye erişebilmesi ve etkin koruma alabilmesi 2. Toplum temelli koruma: Topluluk üyelerinin, en fazla risk altındaki grupların ve bireylerin katılımını kolaylaştırmaya özellikle dikkat ederek, koruma çözümleri uygulamak için süreci tanımlayabilmesi ve sürece öncülük edebilmesi 3. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin önlenmesi (TCDŞ) ve müdahale edilmesi: Kadınlar, kız çocukları, erkek çocukları ve erkekler ile özel ihtiyaçları olan kişilere yönelik TCDŞ riski ve sonuçlarının azaltılması/hafifletilmesi ve kaliteli TCDŞ önleme hizmetlerine erişim sağlanması 4. Çocuk koruma: Suriye krizinden etkilenen kız ve erkek çocuklarının, nitelikli çocuk koruma müdahalelerine erişiminin artırılması ve şiddet, sömürü, istismar ve ihmalden korunması 	
TOPLUMSAL CİNSİYET GÖSTERGESİ	2A	
MALİ GEREKSİNİMLER	2018	2019
MÜLTECİ BİLEŞENİ İÇİN MALİ GEREKSİNİMLER	151.094.864 \$	131.304.659 \$
DAYANIKLILIK BİLEŞENİ İÇİN MALİ GEREKSİNİMLERİ	72.319.762 \$	70.296.590 \$
3RP TOPLAM MALİ GEREKSİNİMLERİ	223.414.626 \$	201.601.249 \$

Mevcut Durum

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, ülkede uluslararası koruma başvurusunda bulunan kişilere koruma ve yardım sağlamaya devam etmektedir. Ekim 2014 itibariyle geçerli olan Geçici Koruma Yönetmeliği, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin uluslararası standartlar uyarınca koruma alanlarını belirlemeye devam etmektedir.

Türkiye'ye kabul ve giriş, 2017'de sıkı bir şekilde yönetilmiştir. 2016 yılında üçüncü ülkelerden hava veya deniz yoluyla gelen Suriyeli mülteciler için konulan vize şartları geçerliliğini sürdürmektedir. Sonuç olarak, pek çok Suriyeli mülteci, kendilerini ciddi koruma risklerine maruz bırakarak, Türkiye'ye düzensiz yollarla giriş yapma yoluna başvurmuştur. Sınır bölgesindeki kısıtlamalara rağmen Türkiye, tıbbi acil durumlar, insani yardım ya da aile birleşimleri için insani gerekçelerle belirli bireysel durumlara yönelik mülteci kabulüne devam etmektedir.

Suriyeli mülteci kayıtları, 2017 yılı boyunca Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne devam ettirilmiştir. Türkiye'ye yeni giren Suriyelilere yönelik kayıt öncesi mülakatlar, yerel makamlarla gerçekleştirilmeye devam edilmektedir. Çok sayıdaki başvuru, altyapı ve personel görevlendirilmesiyle ilgili zorluklarla bir araya gelerek kayıtlarda belirli gecikmelere yol açmıştır. GİGM, bu hususta gerekli önlemleri almış ve bu önlemlerin olumlu etkisi 2017 yılının ortalarından itibaren görülmeye başlanmıştır. GİGM'nin 'Türkiye'de Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin Bilgilerinin Güncellenmesi Çalışması', özel ihtiyaçlara sahip kişiler hakkındaki bilgiler de dâhil olmak üzere kayıtları güncellemek için bir fırsattır.

Türkiye, dünyadaki en fazla sayıda Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapmakta ve bunların %93'ü ev sahibi topluluklarda yaşamaktadır. GİGM, icracı bakanlıklar ve il düzeyindeki ve yerel düzeydeki makamlar, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin koruma ihtiyaçlarına cevap vermek için büyük adımlar atmıştır. Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ve ev sahibi topluluklar arasında koruma risklerini azaltmak ve toplumsal bütünlüğü artırmak için sosyal yardım çabaları geliştirilmiştir. Mevcut hizmetler, prosedürler, haklar ve yükümlülükler hakkında daha geniş bilgi yayılımını olanaklı kılmak için yeni iletişim

araçları ve yaklaşımları geliştirilmiştir.

Koruma Sektörü ortakları, TCDSŞ'ye maruz kalan kişilere yönelik önleme ve müdahale, geçici koruma kapsamındaki Suriyeli çocuklara psikososyal destek sağlanması ve geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler için adalet ve diğer özel hukuk hizmetlerine erişimde destek sağlanması da dâhil olmak üzere, ihtiyaç sahibi Suriyelilere hedefli koruma sağlamak üzere devlet ve STK ortaklarının kapasitesini güçlendirmek için çalışmıştır. Özel ihtiyaçları olan, özellikle de kadın ve risk altındaki çocuklar, Koruma Sektörü için öncelik olmaya devam

etmektedir. Çocuklar, kadınlar ve gençler için güvenli alanların genişletilmesi ve çocuk koruma hizmetlerinin sağlanmasına öncelik verilmiştir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) ihtiyaçlara cevap vermeye ve sosyal yardım kapasitesini güçlendirmeye devam etse de, koruma vakalarının sayısındaki artışın yönetilmesi için Sosyal Hizmet Merkezleri ile kadın ve çocuk kuruluşlarının kapasitelerini güçlendirmeye ihtiyaç duyulmaktadır.

İhtiyaçlar, Hassas Durumlar ve Hedefleme

Nüfus Grubu		2018		2019	
		İhtiyaç Sahibi Nüfus	Hedef Nüfus ¹	İhtiyaç Sahibi Nüfus	Hedef Nüfus
Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler	Erkek	963.593	963.593	963.593	963.593
	Kadın	786.875	786.875	786.875	786.875
	Erkek Çocukları	813.039	813.039	813.039	813.039
	Kız Çocukları	739.606	739.606	739.606	739.606
Ara Toplam		3.303.113	3.303.113	3.303.113	3.303.113
Etkilenen Topluluklar	Ara Toplam	8.000.000	118.000	8.000.000	118.000
Genel Toplam		11.141.380	3.259.380	11.141.380	3.259.380

¹ Hedef nüfus sütunları kesin sayıların belirtildiği doğrudan faydalanıcıları kapsamaktadır.

2017 yılı boyunca, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere yönelik değerlendirmeler, ana koruma zorluklarının şunları ifade ettiğini göstermiştir: dil engelleri; yetersiz iş ve geçim imkanları; artan yaşam maliyetleri; haklar ve mevcut hizmetler hakkında bilgi eksikliği; yurt içi hareketlilik hususunda kısıtlayıcı usuller; ve üçüncü ülkeye yerleştirme de dâhil olmak üzere çözümler için sınırlı fırsatlar. Değerlendirmeler, mültecilerle ve ev sahibi topluluklarla iki yönlü iletişim ve sosyal yardım ile topluluk düzeyinde çözümlerin belirlenmesi konularına daha fazla odaklanılması gerektiğini vurgulamıştır. Değerlendirmeler aynı zamanda, kadınlar, erkekler, kız çocukları ve erkek çocukları için eşit erişim imkânı sağlamak amacıyla güçlü bir toplumsal cinsiyet perspektifi ile gençlerin güçlendirilmesine duyulan ihtiyacın altını çizmiştir. Ayrıca geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin, çocuk işçiliği, erken evlilik ve kayıt dışı istihdam da dâhil olmak üzere olumsuz başa çıkma mekanizmalarına başvurdukları da bildirilmiştir.

En savunmasız durumdaki kişilerin hedeflenebilmesi için, özel ihtiyacı olan kişilerin tanımlanması öncelikli hale getirilecektir. İhtiyaçları ve savunmasızlık durumlarının değerlendirilmesi sonrasında,

özel ihtiyaçları olan kişiler öncelikle kamu hizmetleri aracılığıyla sağlanan uzman yardıma sevk edilecektir. Bu TCDSŞ'nin önlenmesi ve TCDSŞ'ye müdahale, çocuk koruması ve hukuki desteğe ilişkin hizmetleri içerir. Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler

ile ev sahibi topluluk üyeleri arasında toplumsal bütünlüğü arttırmaya odaklanan müdahalelerle birlikte, devlet kurumlarının ve STK hizmet sağlayıcılarının kapasite geliştirme desteği önceliklendirilecektir.

UNHCR/ Cansin Argun

Stratejik Yönelim ve Müdahale Planı

Koruma Sektörü, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin ve ev sahibi topluluk üyelerinin korunması için sürdürülebilir sonuçlara odaklanacaktır. Bu öncelikle, geçici koruma kapsamındaki hassas Suriyelileri mevcut koruma mekanizmalarına ve hizmetlerine sürdürülebilir bir şekilde dâhil etmek amacıyla ulusal kurumların kapasitelerini güçlendirmekle elde edilecektir. Kapasite geliştirme ve GİGM, icracı bakanlıklar ve yerel makamların özel koruma hizmetleri sunması için sağlanacak destekler öncelikli olarak muhafaza edilmektedir. Türkiye Barolar Birliği, yargı, güvenlik kurumları ve yerel paydaşlar da dâhil olmak üzere ilgili kurumların kapasitelerini güçlendirerek, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler için adalete erişimi artırmaya odaklanılacaktır. Ek olarak, Sektör ortakları, çocuk koruma ve TCDŞ vakalarını yönetmek için ilgili makamların kapasitelerinin güçlendirilmesine yönelik yatırımları artıracak ve özel ihtiyaçları olan kişilerin barınma ihtiyaçlarını gidermek için yerel idareler ayrıca desteklenecektir.

Özel ihtiyaçları olan kişilerin daha etkin bir şekilde tanımlanması için toplum tabanlı yaş, toplumsal cinsiyet ve çeşitliliğe duyarlı koruma müdahaleleri geliştirilecektir. Koruma izlemesi ve kamu hizmet sağlayıcılarına sevk, özellikle de en hassaslar için koruma hizmetlerine ve temel hizmetlere erişimi artırmak için güçlendirilecektir. Geçici koruma kapsamındaki hassas Suriyeliler ve ev sahibi topluluk üyeleri için mevcut hizmet kapasitesinin sürdürülebilir bir şekilde artırılması için, çocuk, genç, kadın, erkek ve yaşlılara koruma hizmeti sunan kamu ve sivil toplum kuruluşlarının sürekli olarak

desteklenmesi son derece önemlidir.

Özel ihtiyaçları olan kişilere yönelik uzmanlaşmış hizmetler, Koruma Sektörü için öncelik olmaya devam etmektedir. TCDŞ'nin önlenmesi ve nitelikli hizmetlere erişim konusunda daha fazla farkındalık yaratılması, insan kaçakçılığı da dâhil olmak üzere TCDŞ olaylarının hafifletilmesi ve bunlara müdahale edilmesi açısından faydalı olacaktır. Özellikle erken evlilik ve çocuk işçiliğinin önlenmesi kapsamında çocuklar ve ergenler hedeflenecektir. Sektör ortakları, Suriye krizinden etkilenen erkek ve kız çocuklarının korunma ortamının iyileştirilmesi ve çocukların mevcut koruma mekanizmaları ve çocuk bakım hizmetlerine dâhil edilmesi yönünde çalışacaklardır. Sektör ortakları, mahkemelerde ve polis karakollarında çocuk ve kadın dostu tesislerin kurulmasını da destekleyecektir.

Mevcut hizmetlerle ilgili bilgi sağlamaya daha fazla odaklanarak ve bilgi yayma yöntemlerini çeşitlendirerek, koruma hizmetlerine ve temel hizmetlere erişim geliştirilecektir. Hizmetlerin erişilebilirliğinin artması ve bu hizmetler hakkında doğru bilgi, sosyal uyumun geliştirilmesine katkıda bulunacaktır. Buna ek olarak, Koruma Sektörü, konularına özgü koruma konularını belirlemek, sosyal uyumu teşvik etmek ve toplulukların kadınları, erkekleri, erkek çocuklarını ve kız çocuklarını korumaya yönelik çabalarını desteklemek için devlet kurumları, yerel makamlar, belediyeler ve Suriyeli topluluklarla diyalogu kolaylaştıracaktır.

2018-2019 boyunca, Koruma Sektörü ortakları, Geçici Koruma Yönetmeliği'nin

tutarlı bir şekilde uygulanması ve hak ve yardıma erişim için savunma faaliyetlerine devam edecektir. Buna ek olarak, üçüncü ülkeye yerleştirme ve diğer kabul şekilleri yoluyla uluslararası sorumluluk paylaşımının ve aile izlemesi ile birleşimi alanındaki çabaların artırılmasına yönelik savunuculuk faaliyetleri takip edilecektir. Koruma Sektörü, Suriye'ye gönüllü dönüşleri izlemeye devam edecek, niyetleriyle ilgili olarak mülteci topluluklarla diyalogu arttıracak ve gelecekteki geri dönüş hareketlerinin belirtileri olarak hizmet edebilecek gönüllü mülteci geri dönüşleri ile sınır ötesi ve Suriye dâhilindeki nüfus hareketleri konusunda Suriye ile işbirliği ve bilgi paylaşımını güçlendirecektir.

Koruma Sektörü, özellikle en hassas durumdaki kişiler için sektörler arasında hizmetlere erişimi iyileştirmek ve güvenli ve saygın hizmet sunumunun desteklenmesi için koruma prensiplerini yaygınlaştırmak amacıyla diğer sektörlerle birlikte çalışacak ve (özellikle sosyal uyuma ilişkin) çabaların tekrarlanması için çalışacaktır.

Hesap Verebilirlik Çerçevesi

Sektör hedefleri, yaş, toplumsal cinsiyet ve çeşitliliği dikkate alarak, katılımcı değerlendirmelerin sonuçlarını yansıtmaktadır. Koruma Sektörü, öncelikleri ve ihtiyaçları belirlemek için geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ve ev sahibi topluluklar arasında iki yönlü iletişimi kolaylaştırmaya devam edecektir. Eksiklikler ve ihtiyaçlar, topluluklar tarafından belirlenen mevcut kapasite ve çözümler, programlama stratejileri ve müdahalelerinin temelini oluşturacaktır. Topluluk ihtiyaçlarına ek olarak, Koruma Sektörü stratejisi ve hedefleri, topluluklar genelinde toplumsal cinsiyet eşitliğine önemli ölçüde katkıda bulunmak üzere tasarlanmıştır.

İzleme ve değerlendirme çerçevesi, her bir amaç doğrultusunda raporlama yöntemleri

ve sorumlulukları içerecek ve veri toplama ve analizini destekleyecektir. Göstergeler yalnızca ilerlemenin ölçülmesi için değil, aynı zamanda müdahale planının stratejik yönünün doğrulanması için de yapılmaktadır. İzlemenin düzenli olarak gözden geçirilmesi, gerekli olması durumunda stratejinin düzeltilmesine imkan tanıyacaktır. İzleme ve değerlendirme, mültecilerin ihtiyaçlarına cevap verebilmek ve Koruma Sektörü'nde hesap verebilirliği artırmak için halkın farklı kesimleriyle istişareler ve diğer geribildirim mekanizmaları yoluyla toplulukların katılımını sağlamaya devam edecektir.

Şikayetlerin gizlilik içinde bildirilmesini ve mültecilerin belirli bir zaman çerçevesinde yanıtlar almalarını sağlamak için toplum temelli şikayet mekanizmaları tüm faaliyet

ve programlara dâhil edilecektir. En uygun önleyici ve düzeltici önlemlerin alınabilmesi için yardım görevlileri tarafından uygulanan cinsel istismar ve sömürün önlenmesine ilişkin şikayetlerin alınması ve ilgilenilmesine yönelik usuller tanımlanmakta, belgelenmekte ve uygulanmaktadır.

Sektör ortakları, temel insani standartlara uyumu güçlendirmek için seferber edilecektir. Koruma Sektörü üyeleri ile farklı sektörler ve ilgili hükümet aktörleri arasındaki koordinasyon, eylemin tamamlayıcılığını sağlamak, tekrarı önlemek ve etkilenen tüm topluluklar için olumlu etkileri arttırmak adına güçlendirilecektir.

Sektör Müdahalesi Genel Görünümü

HEDEF 1	BÖLGEYE ERİŞİM VE ETKİN KORUMA: Suriyeli mültecilerin, geçici koruma yasal çerçevesi kapsamında bölgeye erişebilmesi ve etkin koruma alabilmesi.			
GÖSTERGE HEDEF 1:	Doğrulanmış/ güncellenmiş bireysel kayıtlara sahip Suriyeli mültecilerin yüzdesi ve sayısı	REFERANS DEĞER:	HEDEF 2018:	HEDEF 2019:
	17% (557.361)	82% (2.700.000)	100% (3.303.113)	
	S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı, sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
	4	4	1	2

Çıktılar	A. MÜLTECI BİLEŞENİ					DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI				
	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe ihtiyacı (ABD \$)		Bütçe ihtiyacı (ABD \$)	S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı, sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?	
			2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi						2019 için Toplam
1.1 Bölgeye ve uluslararası korumaya erişimin geliştirilmesi, koruma alanlarının muhafaza edilmesi, geri gönderme riskinin azaltılması	32.423	47.746	12.526.801	341.698	10.020.786	160.866	4	1	2	
1.2 Korumaya duyarlı kayıt ve doğrulamaların tesis edilmesi	2.700.000	3.303.113	24.732.812	5.405.000	5.240.312	921.725	5	1	2	
1.3 Üçüncü ülkeye yerleştirme ve koruma çözümlerinin tespit edilmesi	15.000	15.000	3.112.812	432.400	3.112.812	432.400	3	2	1	
	2	4	40.372.424	6.179.088	18.373.909	1.514.991				

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI					
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe ihtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi				
1.4 Toplumsal cinsiyete duyarlı hukuki yardım ve çözümlere erişimin iyileştirilmesi	1.4.1 Bireysel hukuki yardım/hukuki destek sağlanan Suriyeli mülteci/hassas ev sahibi topluluk üyelerinin sayısı	51.749	50.939	11.963.784	2.339.388	11.299.195	2.086.814	2	2
	1.4.2 Mülteçiler için hukuki yardım mekanizmalarının (barolar ve diğer paydaşlar) güçlendirilmesi konusunda eğitilen bireylerin sayısı	1.537	1.859						
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				11.963.784	2.339.388	11.299.195	2.086.814		

HEDEF 2:

TOPLUM TEMELLİ KORUMA: Topluluk üyelerinin, en fazla risk altındaki grupların ve bireylerin katılımını kolaylaştırmaya özellikle dikkat ederek, koruma çözümleri uygulamak için süreci tanımlayabilmesi ve sürece öncülük edebilmesi

GÖSTERGE HEDEF 2:

Toplum temelli koruma programları ile desteklenen Suriyeli mültecilerin yüzdesi ve sayısı

REFERANS DEĞER: 20% (650.000)

HEDEF 2018: 26% (862.580)

HEDEF 2019: 24% (798.909)

S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?

S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?

S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?

S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?

A. MÜLTECİ BİLEŞENİ

DAYANIKLILIK/İSTİKRAR ODAĞI

Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?	
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi	2019 için Toplam	2019 için Ergen/Genç Bütçesi					
2.1 Bireylerin tespit edilmesi ve uygun müdahale/hizmetlere yönlendirilmesi için, özel ihtiyaçları olan bireylerin tanınmalarına yönelik mekanizmaların geliştirilmesi ve teşvik edilmesi	2.1.1 Toplum merkezindeki koruma hizmetlerinden yararlanan bireylerin sayısı (cinsiyete göre (Devlet tarafından işetlenen/STK ayrılmış)) 2.1.2 Özel ihtiyaçları belirlenmiş ve sevik edilen bireylerin sayısı 2.1.3 Acil koruma ihtiyaçlarını karşılamak için maddi yardım alan bireylerin sayısı 2.1.4 Vaka yönetimi hizmetleri yoluyla destek verilen bireysel bireylerin sayısı (yaş ve cinsiyete göre ayrılmış)	862.580	798.909	52.212.942	13.647.719	53.558.131	14.432.081	4	4	2	2	
2.2 Bilgi yaygınlaştırma ve farkındalık yaratma mekanizmalarının güçlendirilmesi	2.2.1 Haklar, yetkiler, hizmetler ve destek (sosyal uyumla ilgili olanlar dahil olmak üzere) konusunda farkındalık yaratma ve bilgilendirme kampanyaları ile ulaşılan bireylerin sayısı	884.700	809.800	13.777.944	2.692.100	13.691.269	2.814.725	4	4	2	3	
2.3 Ergenlerin ve gençlerin, kendilerini korumak için haklarını ve potansiyellerini tam olarak kullanma kapasitelerini	2.3.1 Güçlendirme programlarına (akran ve topluluk destek oturumları) katılan gençlerin ve ergenlerin sayısı	220.850	223.150	3.859.379	3.820.879	4.045.839	4.007.339	4	4	3	3	
				Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri	69.850.265	20.160.698	71.295.238	21.254.145				

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI						
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe ihtiyacı (ABD \$)		2019 için Ergen/Genç Bütçesi	S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kalıtsal ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi					
2.4 Hem mülteci hem de ev sahibi topluluklardan özel ihtiyaçlara sahip bireylere sosyal uyum ve desteği teşvik eden ulusal / yerel kurumlar ve ortakların desteklenmesi	2.4.1 Barışçıl bir şekilde birlikte yaşama müdahalelerini üstlenmeleri için desteklenecek kurumların sayısı	114	206				5	4	2	4
	2.4.2 Mülteci ve ev sahibi topluluklar için barışçıl bir şekilde birlikte yaşamayı iyileştirmek amacıyla düzenlenen etkinliklere katılan bireylerin sayısı	120.380	122.480	20.766.247	7.529.664	21.053.664	7.565.315			
	2.4.3 Hem mülteci hem de ev sahibi topluluklardan özel ihtiyaçlara sahip bireylere destek verilmesi konusunda eğitimmiş hizmet sağlayıcılarının sayısı	500	500							
2.5 Topluğun kendi kendini yönetmesi ve temsilî teşvik edici ve desteklenici	2.5.1 Desteklenen toplum merkezlerinin sayısı	34	36	33.888.812	5.676.680	32.346.812	4	4	2	4
				Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri	54.655.059	13.206.344	53.400.475	12.866.635		

HEDEF 3:	TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI ŞİDDETİN (TCDŞ) ÖNLENMESİ VE TCDŞ'ye MÜDAHALE: Kadınlar, kız çocukları, erkek çocukları ve erkekler ile özel ihtiyaçlara sahip bireylerin maruz kaldığı TCDŞ riski ve sonuçlarının azaltılması/hafifletmesi ve kaliteli hizmetlere erişimin iyileştirilmesi				S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı, sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
	HEDEF 2018:	HEDEF 2019:	BEİRLENECEK	HEDEF 2019:				
GÖSTERGE HEDEF 3:	Etkin ve mağdur merkezli Cinsel ve Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet (TCDŞ) özel vaka yönetimi alan, CTCDŞ mağduru olduğu tespit edilen bireylerin yüzdesi	Beirlenecek	70%	70%	4	2	2	2

A. MÜLTECİ BİLEŞENİ										
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		2019 için Ergen/Genç Bütçesi	S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı, sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi					
3.1	3.1.1 PSD (psiko-sosyal destek) ve özel destek de dâhil olmak üzere destek alan TCDŞ mağduru bireylerin sayısı (bireysel olarak veya grup halinde)	15.130	15.151	5.511.569	0	0	4	4	2	2
	3.1.2 TCDŞ hakkında bilgi, eğitim ve iletilmiş materyalleri alan bireylerin sayısı	106.800	107.050							
	3.1.3 İşlevsel durumda olan TCDŞ hizmet sunum birimlerinin/ofislerinin (örn. WGSS) sayısı	60	60							
3.2	3.2.1 TCDŞ konusunda farkındalık artırma faaliyetleri yürüten toplum temelli grupların sayısı	54	65	4.195.089	0	0	4	4	2	2
	3.2.2 TODŞ'nin önlenmesi ve azaltılması için toplum temelli inisiyatiflerle ulaşılan bireylerin sayısı	93.900	94.000							
	3.2.3 TCDŞ'nin önlenmesi için seferber edilen erkek çocuklarının ve erkek bireylerin sayısı	1.090	1.100							
				Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri	9.706.658	-				
				Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri	9.810.898	-				

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI			
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe ihtiyacı (ABD \$)		Bütçe ihtiyacı (ABD \$)	
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi	2019 için Toplam	2019 için Ergen/Genç Bütçesi
3.3 Hükümet aktörleri ile hükümet dışı aktörlerin ve tüm sektörlerdeki hizmetlerinin kapasitelerinin, TCDS'ye etkin bir şekilde müdahale etmek üzere güçlendirilmesi	3.3.1 TCDS'ye özgü faaliyet programlaması ile desteklenen aktörlerin sayısı	21	25				
		8.095	7.060	4.430.919	885.834	4.726.919	885.834
				4.430.919	885.834	4.726.919	885.834
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				4.430.919	885.834	4.726.919	885.834

HEDEF 4:	ÇOCUK KORUMA: Suriye krizinden etkilenen kız ve erkek çocukların, nitelikli çocuk koruma müdahalelerine erişiminin artırılması ve şiddet, sömürü, istismar ve ihmatden korunması				S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
	HEDEF 2018:	HEDEF 2019:	HEDEF 2018:	HEDEF 2019:				
GÖSTERGE HEDEF 4:	Çocuk korumasına ilişkin bir endişeyle ilgili risk altında olduğu tespit edilmiş ve müdahale edilen çocukların yüzdesi	Belllenecek	70%	80%	4	4	2	2

A. MÜLTECİ BİLEŞENİ										DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI				
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?			
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi	2019 için Toplam	2019 için Ergen/Genç Bütçesi							
4.1 Suriye krizinden etkilenen kız ve erkek çocukları için özelleştirilmiş hizmetlerin mevcut hale gelmesi	4.1.1 Çocuk korumasına özgü faaliyet programlaması için desteklenen hükümet aktörlerinin ve hükümet dışı aktörlerin sayısı	85	127	21.995.523	20.348.726	22.250.741	20.563.797	4	4	2	2			
		168.400	159.600											
	4.1.2 Koruma ihtiyaçları belirlenmiş ve değerlendirilen çocukların sayısı	49.000	47.800											
4.2 Kilit çocuk koruma konularında kanıt dayalı savunuculuk faaliyetlerinin ve bilgi üretiminin geliştirilmesi	4.2.1 Yükümlülük sahipleriyle çocuk koruma hususlarında gerçekleştirilen savunuculuk faaliyetlerinin sayısı	125	125	287.016	231.872	287.016	231.872	4	4	1	2			
4.3 Hedeflenen bölgelerdeki Suriye krizinden etkilenen kız ve erkek çocukları için topluluğa dayalı çocuk koruma ve PSS müdahalelerinin mevcut hale getirilmesi	4.3.1 Yapılandırılmış ve sürekli çocuk koruma veya psiko-sosyal destek (PSS) programlarına katılan çocukların sayısı (bireyler ve gruplar halinde)	122.000	120.300	8.882.979	7.984.097	9.286.857	4.266.495	4	4	2	2			
		27.900	23.050											
				Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereksinimleri	31.165.518	28.564.694	31.824.614	25.062.164						

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI			
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe ihtiyacı (ABD \$)		Bütçe ihtiyacı (ABD \$)	
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi	2019 için Toplam	2019 için Ergen/Genç Bütçesi
4.4 Hükümet ve hükümet dışı çocuk koruma aktörlerinin, mevcut mevzuat çerçevesini etkili bir şekilde uygulama kapasitesinin güçlendirilmesi	4.4.1 Acil durumlarda çocuk koruma mekanizmaları ve PSD konusunda eğitilmiş bireylerin sayısı (mülteci toplulukları da dahil olmak üzere, hükümet aktörleri ve hükümet dışı aktörler)	3.215	2.865	1.270.000	190.000	870.000	190.000
				1.270.000	190.000	870.000	190.000
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				1.270.000	190.000	870.000	190.000
				S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
				4	4	2	2

Kurum Bazında Sektörel Mali Gereksinimler

KURUM/KURULUŞ	Bütçe İhtiyaçları 2018			Bütçe İhtiyaçları 2019		
	Mülteci Bileşeni	Dayanıklılık Bileşeni	2018 için Toplam (ABD \$)	Mülteci Bileşeni	Dayanıklılık Bileşeni	2018 için Toplam (ABD \$)
Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı	280.000	1.645.000	1.925.000	560.000	2.895.000	3.455.000
Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu	8.600.000	6.500.000	15.100.000	8.600.000	6.500.000	15.100.000
Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği	86.675.904	53.608.812	140.284.716	65.046.404	51.036.812	116.083.216
Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu	28.850.000	2.000.000	30.850.000	28.825.000	1.300.000	30.125.000
Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi Birimi	1.252.149	276.983	1.529.132	1.374.259	388.085	1.762.344
Uluslararası Göç Örgütü	6.010.000	5.750.000	11.760.000	6.010.000	5.750.000	11.760.000
Diğer Ortaklar	19.426.811	2.538.967	21.965.778	20.888.996	2.426.693	23.315.689
TOPLAM	151.094.864	72.319.762	223.414.626	131.304.659	70.296.590	201.601.249

GIDA GÜVENLİĞİ VE TARIM SEKTÖR MÜDAHALESİ

Öncü Kuruluşlar	WFP ve FAO	
Ortaklar	WFP, FAO, IOM, UNDP, UNIDO ve STK ortakları	
Diğer Ortaklar	AFAD, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Türk Kızılayı	
Hedefler	<ol style="list-style-type: none"> 1. En hassas erkek, kadın ve çocuklara gıda ihtiyaçlarını karşılama hususunda yardım sağlayarak, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler tarafından olumsuz başa çıkma stratejilerine başvurulmasının önlenmesi 2. Tarım sektöründe gelir getirici imkânların yeniden tesis edilmesi veya oluşturulmasına yönelik tedbirlerle, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler arasında gıda güvenliği ve geçim kaynaklarına erişimin desteklenmesi 3. Değerlendirmeler, koordinasyon ve bilgi sistemleri yoluyla toplulukların dayanıklılığını artırmak ve gıda güvenliği ve tarımı geliştirmek için yerel kapasitelerin güçlendirilmesi 	
TOPLUMSAL CİNSİYET GÖSTERGESİ	1	
MALİ GEREKSİNİMLER	2018	2019
MÜLTECİ BİLEŞENİ İÇİN MALİ GEREKSİNİMLER	44.151.980 \$	44.151.980 \$
DAYANIKLILIK BİLEŞENİ İÇİN MALİ GEREKSİNİMLER	38.992.070 \$	40.597.616 \$
3RP TOPLAM MALİ GEREKSİNİMLERİ	83.144.050 \$	84.749.596 \$

Mevcut Durum

Gıda Güvenliği

Türkiye'deki Suriyeli hane halkları arasındaki gıda güvenliği takip edilmesi gereken konular arasında yer almaktadır. Hanelerin yüzde 23'ünün gıda tüketim endeksinin kabul edilir düzeyin⁷ altında olup, bunun içinde yüzde 2,94'lük bir kısmı "zayıf/düşük" düzeyde gıda tükettiği bildirilmektedir.⁸ Mart 2017 itibarıyla, Geçici Barınma Merkezlerinde (GBM) devam eden kapsamlı gıda yardımı iyileştirilmiş ve gıda tüketiminde istikrar sağlanmıştır. Halen bu merkezlerde, hane halklarının yaklaşık yüzde 96'sı 'kabul edilebilir' gıda tüketimine sahip olarak sınıflandırılmakta ve yalnızca yüzde dördü "sınır" düzeyde tüketime sahip olarak sınıflandırılmaktadır.⁹

Bununla birlikte, Türkiye'nin güneydoğu bölgesinde GBM'lerin dışında bulunan Suriye nüfusu içerisinde, 2017 yılının ilk yarısında gıda tüketim endeksinin düşüşü gözlenmiştir¹⁰ ve bu durum, özellikle kadının sorumlu olduğu hane halklarını orantısız olarak etkilemiştir.¹¹ Ayrıca, GBM'lerin dışında yaşayan geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler arasında daha az tercih edilen veya daha ucuz gıdalara bağımlı olunması gibi, tüketimle başa çıkma stratejilerinin daha sık kullanılması gözlemlenmiştir (kentsel, kent çevresindeki ve kırsal alanlarda bulunan hane halkları arasında haftada 4,5 gün). Bu durum, günlük öğün sayısının azalmasına da yansımıştır (kamp dışındaki hane halkları arasında bu yöntem haftada ortalama 1,5 ila 2 gün arasında başvurulmuştur). Tüketimle başa çıkma stratejilerine artan bağımlılık, kadın ve küçük çocuklar gibi savunmasız hane halkı üyeleri de dâhil olmak üzere, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin beslenme durumunu uzun vadede olumsuz etkileyebilir. Uzun vadeli beslenme eksikliği ve nişastalı gıdaların fazla tüketimi, obezite ve buna bağlı diğer sağlık sorunlarının ortaya çıkmasına sebebiyet verebilir.

Tarım

Satın alma gücünün olmaması, Türkiye'de geçici koruma altındaki hassas Suriyeliler ve ev sahibi topluluklar arasındaki gıda güvensizliğinin doğrudan sebebidir. Gıda bulunabilirliği ve erişilebilirliğinin sağlanması için yerel üreticilere destek verilmesi, orta ve uzun vadede gıda güvenliğini teşvik etmek açısından kritik öneme sahiptir. Bu nedenle, Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinde yakın zamanda tarımsal üretimde yaşanan düşüş, gıda fiyatlarındaki artış ile bir araya geldiğinde, endişe yaratmaktadır.¹² Sektör ortakları, doğrudan gıda yardımını tarımda uzun vadeli yatırımlarla birleştirme ihtiyacını tanımıştır.

Geçici koruma kapsamındaki çok sayıda Suriyeli, başta Türkiye'nin güneydoğu bölgesinde olmak üzere, geçici işçi olarak Türk tarım sektöründe istihdama erişmiştir.¹³ Diğerleri, kendi tüketimleri veya satışları için bitki yetiştirmek amacıyla, tarıma elverişli küçük araziler kiralamışlardır. Suriyeli kadınlar, hem ücretli hem de ücretsiz işgücü olarak, ekim, ot toplama, hasat ve hayvancılık gibi önemli görevleri yerine getirmek suretiyle tarım ve gıda üretimine yoğun bir şekilde katılırken, aynı zamanda ev işlerini üstlenip çocuklara bakmak için uzun saatler harcamaktadırlar. Türkiye'deki hükümet ortakları, tarımın (bir başka deyişle

mahsul tarımcılığı ve hayvancılığın), geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler arasında gıda güvenliğini ve istihdam edilebilirliği artırmak için daha fazla dikkat edilmesi gereken, önemli bir sektör olduğunu vurgulamıştır. Bu durum, özellikle şu hususları kapsamaktadır:

- Sektör, büyük sermaye yatırımları olmaksızın kısa vadeli çıktılar ve sürdürülebilir gelir getirici fırsatlar sunabilmektedir.
- Türkiye'de geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler, benzer ekosisteme (iklim, toprak teşkili ve biyolojik çeşitlilik) sahip bölgelerde yaşamıştır ve tarım, Türkiye'nin mülteci sayısının yüksek olduğu alanlarında yoğunlaşmaktadır.
- Geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin çoğunluğu, kriz öncesinde tarımsal üretime dâhil olmuştur ve tarımdaki bilgi ve tecrübeleri, genellikle diğer sektörlerden daha fazladır.

UNDP Türkiye

⁷ Yani "Zayıf" veya "Sınır" düzeyde Gıda Tüketimi.

⁸ WFP ve TK, ESN Yardım Öncesi Temel Tarama Çalışması, Rapor tamamlanma aşamasındadır.

⁹ WFP, Dağıtım Sonrası İzleme Raporu, 3. Çeyrek, 2017.

¹⁰ a.g.e.

¹¹ WFP'nin Dağıtım Sonrası İzleme Raporu'na (Mart 2017) göre, kentsel, kent çevresindeki ve kırsal alanlarda bulunan kadınların sorumlu olan ailelerin yüzde 77'si, 2017 yılının ilk çeyreğinde kabul edilebilir gıda tüketimine sahip olmuştur. Bu rakam, 2016 yılının dördüncü çeyreğiyle karşılaştırıldığında neredeyse yüzde 20 daha düşüktür. Erkeğin sorumlu olduğu hane halklarında, veriler, aynı dönem için yalnızca yüzde dokuzluk bir azalma göstermiştir.

¹² Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 2016/17 yıllarında, Güneydoğu Anadolu'daki tarımsal üretim, ulusal ortalamaya kıyasla önemli düzeyde azalmış ve hayvancılıkta küçük bir azalma olmuştur.

¹³ Tam sayılara ilişkin resmi veri bulunmamakla birlikte, ülke genelindeki 45 ilde Suriyeli tarım işçilerinin çalıştırıldığı bildirilmiştir. (Meclis Başkanı Cemil Çiçek başkanlığında hazırlanan Tarım İşçilerin Sorunlarına İlişkin Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2015)

İhtiyaçlar, Hassas Durumlar ve Hedefleme

Nüfus Grubu	2018		2019	
	İhtiyaç Sahibi Nüfus	Hedef Nüfus	İhtiyaç Sahibi Nüfus	Hedef Nüfus
Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler (Gıda Güvenliği Bileşeni)	GBM'lerde: 223.723* Evsahibi topluluklarda: 259.441**	GBM'lerde: 150.000 Evsahibi topluluklarda: 12.575	GBM'lerde: 223.723 Evsahibi topluluklarda: 259.441	GBM'lerde: 150.000 Evsahibi topluluklarda: 8.800
Ara Toplam	483.164	162.575	483.164	158.800
Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler (Tarım Bileşeni)	GBM'lerde: 223.723 Evsahibi topluluklarda: 1.176.000	GBM'lerde ve evsahibi topluluklarda: 38.654	GBM'lerde: 223.723 Evsahibi topluluklarda: 1.176.000	GBM'lerde ve evsahibi topluluklarda: 43.740
Ara Toplam	1.399.723	38.654	1.399.723	43.740
GENEL TOPLAM	1.399.723	201.229	1.399.723	202.540

*Bu, 2 Ekim 2017 itibarıyla Güneydoğu'daki GBM'lerde yaşayan nüfusu temsil etmektedir. Planlama döngüsü boyunca, sektör ortakları, GBM'lerde yaşayan geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin sayısına ilişkin olarak AFAD ile yakın irtibat içerisinde olacak ve gereken şekilde planlama varsayımlarını ayarlayacaktır.

**Bu rakam aşağıda belirtilen özellikleri taşıyan kişilere ilişkin mevcut en yakın tahmini rakamı temsil etmektedir: 1) Aşırı yoksulluk sınırının altında yaşayanlar ve 2) Sosyal Uyum Yardım programının (SUY) demografik hedefleme kriterlerini karşılamadığından, SUY kapsamında sunulan, gıda dâhil olmak üzere çeşitli ihtiyaçları karşılamak üzere kullanılacak aylık çok amaçlı nakit yardımından faydalanamayanlar. Türk Kızılayı ve WFP Yardım Öncesi Temel Tarama Anketi (PAB) kapsamında toplanan ve ankete katılan ailelerin yüzde 7'inin aşırı yoksulluk sınırının altında olduğunu gösteren verilere dayanmaktadır. Bununla birlikte, araştırmanın 1,6 milyon mülteciyi temsil ettiğini (yani, Türkiye'de geçici koruma kapsamında yaşayan tüm Suriye nüfusunu temsil etmediğini) ve anketin yapıldığı tarihten bu yana, SUY hedefleme kriterlerinin, haric tutma hatasını ele almaya yardımcı olmak üzere gözden geçirildiğini de ifade etmek gerekir. Bu sınırlamalar göz önünde bulundurularak, yine de gösterge niteliğinde bir Gıda Güvenliği göstergesi üretmek için verileri kullanmaya karar verilmiştir.

Gıda Güvenliği ve Tarım Sektörü ortakları, yukarıdaki tabloda listelenen hedef gruplara ek olarak, sektördeki kapasitelerini güçlendirmek amacıyla eğitim, danışmanlık ve diğer desteklerle (20 sektör kurumundan) en az 100 kişiyi hedef alacaklardır. Bu, dolaylı olarak çok sayıda Suriyeli hane halkına fayda sağlayacaktır.

Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ile ev sahibi topluluklar arasında sosyal uyumun geliştirilmesi ve gerginliğin artmasının önlenmesine yönelik ihtiyaç, tüm sektör programlamasında dikkate alınmıştır. Dolayısıyla, ilgili olduğunda (diğer bir deyişle, tarımsal girdilerin ve/veya mesleki eğitim sağlanması sırasında), sektör ortakları, Türk vatandaşlarını hedef faydalanıcıları arasına dâhil etmek üzere yerel hükümet mevkidaşlarıyla ortak olarak çalışacaklardır.

Gıda Güvenliği

GBM'lerin dışında yaşayan, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler: Türkiye'de yaşayan Suriyeli hane halklarının çoğu, nakit kullanarak marketten yiyecek satın almaktadır. Bu nedenle, temel olarak yeterli ve besin değeri yüksek gıdalara erişim yetersizliği, satın alma gücünün düşüklüğü, piyasa alımına bağımlılığın yüksek olması ve enflasyondan kaynaklı yüksek gıda fiyatları nedeniyle gıda güvensizliği sorunu ortaya çıkmaktadır. GBM'lerin dışında yaşayan Suriyeli hane halkları için, geçim

kaynaklarına erişim, zorlu olmaya devam etmektedir. Mayıs 2017 itibarıyla, yaklaşık yüzde 18,4'lük bir kesimin (556.416 kişi) aşırı yoksulluk sınırının altında yaşadığı, en temel gıda ihtiyaçlarını karşılayacak imkânlardan yoksun olduğu tahmin edilmektedir.

Temel İhtiyaçlar Sektörü ortakları, ev sahibi topluluklarda yaşayan, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin büyük bir bölümüne çok amaçlı yardım sağlayacak olup, bu yardım, gıda alanında da harcanabilir.

Dolayısıyla Gıda Güvenliği ve Tarım Sektörü ortakları, kapsam içerisinde değerlendirilen açıklara dayanarak, özel gıda yardımı ile ev sahibi topluluklarda yaşayan ve geçici koruma kapsamındaki 12.575 Suriyeliyi hedef alacaktır. Aynı zamanda, piyasa bağımlılığını azaltmak ve fiyat artışlarına karşı esnekliği artırmak için aile üretiminin de desteklenmesi planlanmaktadır. Geçici koruma kapsamında bulunan savunmasız durumdaki Suriyeliler tarafından tüketilen gıdaların besin değerinin artırılması için

¹⁴ Bu, özellikle bebek, gebe ve/veya emziren anneler gibi belirli beslenme ihtiyaçlarına sahip alt gruplar için geçerlidir.

gıda hazırlama ve beslenme eğitiminin yapılması da planlanmaktadır. Bu çabalar, gebe ve emziren kadınların özel ihtiyaçlarını da dikkate alacak ve aynı zamanda, tek erkeğin sorumlu olduğu hane halklarına özel yaklaşımları göz önüne alacaktır.

GBM'lerde bulunan, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler: Türkiye Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'na (AFAD) göre, 2 Ekim 2017 itibarıyla, GBM'lerde 223.723 Suriyeli, Filistinli ve Iraklı mülteci ikamet etmektedir ve bunların yaklaşık yüzde 75'ini kadın ve çocuklar oluşturmaktadır. Genel olarak, GBM'lerde yaşamayı seçen geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler, Türkiye'nin en hassas kişileri arasında görülmektedir. Bu gruplar, gelirleri çok sınırlı erişimleri olduğu için, yiyecek ihtiyaçlarının karşılanması için büyük oranda sunulan yardımlara bağlı bir şekilde yaşamlarını sürdürmektedir. Sektör ortakları, 2018-19'da, AFAD'ın sağladığı desteği tamamlamak için 10 GBM'de geçici koruma kapsamındaki yaklaşık 150.000 Suriyeliye gıda yardımı yapmaya devam edecektir. Buna ek olarak, acil beslenme ihtiyaçlarını karşılamak ve sebze üretimine yönelik becerilerini geliştirmek için seçilen GBM'lerde geçici koruma kapsamında bulunan Suriyelilerin seralarda sebze üretimine katılım sağlamaları desteklenecektir.

Tarım

Ev sahibi topluluklarda yaşayan, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler: Türkiye'de geçici koruma kapsamında bulunan birçok Suriyeli için, tarım daha önce yaşadıkları bölgelerdeki önemi, ayrıca bu sektörün esnekliği nedeniyle, Türk ekonomik sistemine uygun bir giriş noktasıdır. Bu, mevsimlik tarım işleriyle uğraşan geçici koruma kapsamındaki mültecilerin çalışma izninden muaf olduğunu belirten, geçici koruma sağlanan Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik içerisinde tanınmıştır. Aynı zamanda, sektörde vasıf eksikliği ve özellikle kırsal alanlarda gündelik işçilik sorunu görülmeye devam etmektedir.

Doğru destekle, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ve ev sahibi toplulukların etkilenen üyeleri, tarımsal iş girişimleri aracılığıyla Türkiye'de tarımsal kalkınmaya ve çevre korumasına katkıda bulunurken, geçim kaynağı imkânlarına erişebileceklerdir. Sektör ortakları, geçici

koruma kapsamındaki Suriyeliler ve ev sahibi topluluklar için daha iyi istihdam sağlamak üzere tarım sektörünü destekleyecektir. Sektör ortakları, genel olarak gıda erişilebilirliğine ve gıda fiyatlarının istikrarına da katkıda bulunacaklardır. Tarım sektöründe faaliyet gösteren Suriyeli mültecilerin sayıları, yerleri ve profilleri hakkında daha detaylı, güncel bilgiler ve istatistikler toplamaya yönelik olarak devam eden çabalar, programlamaya bilgi sağlamaya yardımcı olacaktır.

GBM'lerde bulunan, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler: GBM'lerin bulunduğu, Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinde son yıllarda sera üretimi önemli ölçüde artmıştır. Modern seralar, seraların dışında üretilen oranlara kıyasla daha düzenli oranda ve daha yüksek verimde üretime olanak sağlamaktadır. Dolayısıyla

tarım aktörleri, GBM'lerde bulunan veya onlara yakın olan seraların, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin acil beslenme ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için sebze üretim potansiyelini tanımaktadır. Buna ek olarak, seralar, Suriyelilerin (yerel tarım ekonomisi ile son derece ilgili olan) seracılık ve sebze yetiştirme alanındaki vasıf ve deneyimlerinin artırılması için bir platform olarak görev yapmaktadır. Seçilmiş GBM'lerde pilot niteliğinde sera üretimi gerçekleştirilmiştir. Sektör ortakları, 2016-17 yıllarında edinilen ilk bilgileri temel alarak, söz konusu desteği arttırmayı planlamaktadırlar. Yaklaşan planlama döneminde, kadınların güçlenmesini teşvik etmek için bu faaliyetlerden yararlanmak üzere özel bir çaba sarf edilecektir.

Stratejik Yönelim ve Müdahale Planı

2018-19 arası Gıda Güvenliği ve Tarım sektör stratejisi birbiriyle bağlantılı üç bileşeni içermektedir:

- Mülteci koruma ve insani yardım bileşeni, en hassas erkek, kadın ve çocuklara gıda ihtiyaçlarını karşılama hususunda yardım sağlayarak, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler tarafından yaşanan zorlukların azaltılması ve mültecilerin olumsuz başa çıkma stratejilerine başvurmalarının önlenmesine odaklanırken; mümkün olduğunda, mülteci koruması ve insani yardım faaliyetleri bir “esneklik odağı” üzerinden uygulanacaktır.
- Daha iyi tarımsal geçim kaynaklarına erişimi destekleyerek, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ve etkilenen ev sahibi topluluk üyelerin arasında onurlu yaşam ve daha iyi bir geleceği teşvik etmeyi hedefleyen, dayanıklılık ve istikrara dayalı bir kalkınma bileşeni.
- Ulusal ortaklar arasında sektör ile ilgili bilgi ve becerileri güçlendirecek ve yerelleşmeyi teşvik edecek bir kapasite geliştirme bileşeni.

2018-2019 sektör stratejisi, kısa vadede, tarım alanındaki yatırımların gıda erişilebilirliğini artırmak, gıda fiyatlarını düşürmek ve geçici koruma altındaki Suriyeliler de dâhil olmak üzere hassas gruplar için gelir getirmek açısından hayati önem taşıdığını kabul etmektedir. Uzun vadede, tarım sektöründeki yatırımlar, ekonomik büyümeye ve sosyo-ekonomik istikrara katkıda bulunacaktır. 2018-19'da, Sektör ortakları, en savunmasız topluluklara temel gıda yardımı sağlamaya devam edecektir. Bununla birlikte, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler arasında gıda güvenliğini ve/veya geçim kaynaklarına erişimi teşvik eden tarımsal destek, sektör stratejisinin temel direğini temsil edecektir.

Geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere bir destek paketi sunmak için Sektör ortaklarına yardım edilecek ve bu yardım şunları kapsayacaktır: (i) tarımsal girdiler (tohum, gübre, alet, hayvancılık); (ii) tarımsal teknolojiler, tarımsal iş geliştirme ve iyi tarım uygulamaları ile ilgili mesleki eğitim ve beceri eğitimi; (iii) tarımsal iş desteği de dâhil olmak üzere “çiftlikten pazara” değer zinciri desteği; ve (iv) çevre koruma ve muhafaza

önlemleri. Sektör, ulusal öncelikler doğrultusunda, (mikro bahçe projeleri gibi hane düzeyindeki müdahalelerin ötesine geçerek) programlamayı ölçeklendirecek ve hayvancılık temelli destek için fırsatlar arayacaktır. Sıklıkla çok düşük ücret karşılığında çalışan, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin, mevcut iş olanakları için Türk vatandaşlarıyla rekabet etmemesini sağlamak için, tarım sektöründe istihdam ve iş imkânlarının yaratılması ve genişletilmesi vurgulanacaktır. Eğitim ayrıca, durum güvenli ve haysiyet çerçevesinde bir dönüş için müsait olduğunda, gelecekteki bir aşamada Suriye'nin yeniden inşasına katkıda bulunabilecek becerileri de dikkate alacaktır.

Sektör ortakları, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin güçlü liderliğini takdir ederek, Geçici Koruma Sağlanan Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik uyarınca Suriyeli mültecilere sağlanan imkânları değerlendirecektir. Buna göre, sektörü; AFAD, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Çalışma Bakanlığı dâhil olmak üzere icracı Bakanlıklar ve GAP Bölgesel Kalkınma İdaresi ile politika bağlantılarını daha da güçlendirecektir.

Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler, tarım sektöründeki gelirlere erişim yoluyla kendi kendilerini idame ettirebilecek duruma gelme fırsatına erişmektedirler. Türkiye'nin güneydoğusunda bulunan birçok özel tarım işletmesi, özellikle meyve bahçesi/ plantasyon yönetimi, hasat, sera işletmeciliği ve hasat sonrası işleme alanlarında nitelikli ve yarı vasıflı işçilik eksikliği nedeniyle tam kapasiteyle üretim yapamamaktadır. Özel işletmeler, geçici koruma kapsamındaki Suriyelileri işe almalarını engelleyen, gerekli becerilerin güvence altına alınması ve dil engelleri gibi bazı zorlukları da ifade etmişlerdir.

Dolayısıyla dayanıklılık, hem sosyoekonomik odakla hem de koruma odağı ile takip edilecektir. Tarım programlaması daha iyi istihdam fırsatlarına erişimi teşvik ederken, bilgi kampanyaları, sosyal koruma planları, koruma hizmetleri ve Türkçe dil eğitimi fırsatlarının uygun bir şekilde kırsal alanları kapsamak üzere genişletilmesi için, Gıda Güvenliği ve Tarım Sektörü ile diğer sektörler

¹⁵ GAP, “Güneydoğu Anadolu Projesi” ifadesinin Türkçe kısaltmasıdır.

¹⁶ Tarımsal Geçim Kaynakları ve İşgücü Piyasası Değerlendirmesi, FAO ve Ankara Üniversitesi Geliştirme Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi, hazırlanmaktadır.

Hesap Verebilirlik Çerçevesi

Ek hizmetlerin sağlanması ve tekrarların önlenmesi ve hesap verebilirliğin artırılması için Gıda Güvenliği ve Tarım Sektörü ortakları, Suriyeli nüfusu ile sürekli ve dinamik iki yönlü iletişimi sürdürürken, koordinasyon, izleme ve değerlendirme çalışmalarını güçlendirmeye devam edecektir. Daha belirgin olarak, sektörün ortak kurucuları olan WFP ve FAO, ortalama olarak, aylık toplanacak olan bir Gıda Güvenliği ve Tarım sektörü çalışma grubu aracılığıyla 3RP ortakları arasındaki koordinasyonun devam etmesini sağlayacaktır. Görüşmelerin ulusal politika ve önceliklerle güçlü bir uyum içerisinde olmasını sağlamak için, sektör, merkezi ve il düzeyinde AFAD, Türk Kızılayı ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile de yakın koordinasyonu sürdürecektir.

Sektör sonuç izleme ve değerlendirme faaliyetlerini güçlendirmeye devam edecektir. Bu amaçla, 2018-19 sektör göstergeleri, faaliyetlerin daha iyi ölçülebilmesini sağlamak ve programlama ve savunuculuk faaliyetlerine dönük olarak güçlü bir kanıt temeli oluşturmak için gözden geçirilmiştir. Tüm sektör ortaklarından, ActivityInfo aracını kullanarak faaliyetlerini aylık bazında raporlamaları istenecektir. Bu veriler aylık ve üç aylık sektör gösterge tabloları için kullanılacaktır. Sektör, aynı zamanda, yıl ortası ve yılsonu ilerleme raporları için finansal takip ve girdi sağlayacaktır.

Ayrıca, Türkiye'de birçok sektör ortağı, kadınlar, kız çocukları, erkekler ve erkek çocukları ile yaşlılar veya engelliler gibi azınlık durumdaki ihtiyaç duyan kişilere yönelik iki

yönlü iletişim ve geri bildirim mekanizmaları oluşturmuştur. Sektör, Türkiye'nin güneydoğusunda kurulan özel görev gücü vasıtasıyla topluluklarla olan iletişimi daha da güçlendirmek ve daha verimli hale getirmek için kurumlararası çabalara katkıda bulunacak ve yürütülecek kurumlararası faaliyetlerden faydalanacaktır. Sektör olarak, ortaklar, faydalanıcı geribildirimlerine dayalı olarak stratejisini şekillendirmeye hazır ve hesap verebilir durumdadır.

UNHCR/Emrah Gurel

Sektör Müdahalesi Genel Tablosu

HEDEF 1:	En hassas erkek, kadın ve çocuklara gıda ihtiyaçlarını karşılama hususunda yardım sağlayarak, geçici koruma kapsamındaki Suriyeller tarafından yaşanan zorlukların azaltılması ve mültecilerin olumsuz başa çıkma stratejilerine başvurmalarının önlenmesi
GÖSTERGE HEDEF 1:	Geçici Barınma Merkezlerinin (GBM) hem içinde hem de dışında bulunan, gıda güvenliğinin sağlandığı mülteci hane halklarının yüzdesindeki artış.
TEMSİLİ GÖSTERGE (İLGİLİ İSE)	a) GBM nüfusları içerisindeki, "kabul edilebilir" bir Gıda Tüketimi Puanına sahip mültecilerin yüzdesi b) GBM nüfusları içerisindeki, Geçim Kaynakları Başa Çıkma Stratejisi Dizimine göre olumsuz başa çıkma stratejilerini kullanmayan mültecilerin yüzdesi. c) Gıda güvenliği ve beslenme faaliyetlerinden yararlanan mülteci ve ev sahibi toplulukların sayısı.

A. MÜLTECİ BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTİKRAR ODAĞI					
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi				
1.1 En hassas mülteci hane halklarına hedeflenmiş gıda yardımı sağlanması	1.1.1 GBM'ler içerisinde gıda yardımı alan Suriyeli mültecilerin sayısı	150.000	150.000	37.360.710	Uygulanamaz	3	3	1	2
	1.1.2 Ev sahibi topluluklar içerisinde gıda yardımı alan Suriyeli mültecilerin sayısı	35.000	35.000	697.000	Uygulanamaz	3	3	1	2
1.2 İyi beslenme uygulamaları konulu farkındalık oturumları ve/veya gıda güvenliği ile yemek pişirme gösterimlerinin, mülteci topluluklarında toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde gerçekleştirilmesi	1.2.1 İyi beslenme uygulamaları ve/veya gıda güvenliği konulu bilinçlendirme oturumlarından ve/veya pişirme gösterimlerinden faydalanan Suriyeli mültecilerin sayısı	19.875	19.875	6.094.270	Uygulanamaz	2	2	2	2
	Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri			44.151.980	Uygulanamaz				
				44.151.980	Uygulanamaz				

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI					
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi				
1.3 Mülteci hane halklarına mikro bahçeler oluşturmak için girdiler ve bilgi sağlanarak, mülteci hane halklarının taze ürünler üretmesine imkan tanınması ve hane halkı düzeyinde besinsel çeşitliliğin desteklenmesi	1.3.1 Mikro bahçeler oluşturmak için girdi, alet ve bilgi sağlanan Suriyeli mültecilerin sayısı	9.320	11.560	8.723.956	Uygulanamaz	8.946.456	Uygulanamaz	4	2
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				8.723.956	Uygulanamaz	8.946.456	Uygulanamaz		

HEDEF 2: Tarım sektöründe gelir getirci imkanların yeniden tesis edilmesi veya oluşturulmasına yönelik tedbirlere, Suriyeli mülteciler arasında gıda güvenliği ve geçim kaynaklarına erişimin desteklenmesi

GÖSTERGE HEDEF 2:	REFERANS DEĞER:				HEDEF 2018:	HEDEF 2019:	18.205			
	2018 için Toplam		2019 için Toplam		4.200	18.249				
3RP ortaklarından destek alınmadan sonra tarım sektöründe gelir getirci imkanlara erişim sağlayan mültecilerin ve etkilenen ev sahibi topluluk üyelerinin sayısı	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrar katkıda bulunuyor mu?		
			2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi					2019 için Toplam	2019 için Ergen/Genç Bütçesi
2.1 Mülteci hane halklarına ve etkilenen ev sahibi topluluk üyelerine girdi ve bilgi sunularak, tarımsal geçim kaynakları üzerinden gelir üretmelerine imkan tanınması	6.750	6.750	10.466.200	Uygulanamaz	10.466.200	Uygulanamaz	3	3	4	2
2.2 Tarımla ilgili mesleki eğitim ve beceri kazandırma programları toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde sunularak, mülteci ve ev sahibi topluluklar arasında sürdürülebilir, onurlu istihdam erişiminin kolaylaştırılması	7.124	7.130	14.788.990	Uygulanamaz	16.111.460	Uygulanamaz	3	2	4	2
	250	200	664.484	Uygulanamaz	700.000	Uygulanamaz	3	2	4	2
B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ			2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi	2019 için Toplam	2019 için Ergen/Genç Bütçesi	DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI			
			30.043.114	Uygulanamaz	31.401.160	Uygulanamaz				
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri			30.043.114	Uygulanamaz	31.401.160	Uygulanamaz				

HEDEF 3: Değerlendirmeler, koordinasyon ve bilgi sistemleri yoluyla toplulukların dayanıklılığını artırmak ve gıda güvenliği ve tarımı geliştirmek için yerel kapasitelerin güçlendirilmesi

GÖSTERGE HEDEF 3:	Bilgiye ve teknik desteğe erişimin arttirmasından faydalanan aktörlerin sayısı	REFERANS DEĞER:	5	HEDEF 2018:	20	HEDEF 2019:	20
--------------------------	--	-----------------	---	-------------	----	-------------	----

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI					
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrar katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2019 için Toplam				
3.1 Ulusal ve yerel düzeydeki ortaklara, ilgili teknik destek sunulması	3.1.1 Genel veya sektöre özgü kapasiteleri güçlendirmek için eğitim ve diğer teknik destek sağlanan aktörlerin (bireylerin) sayısı (cinsiyete göre ayrılmış)	100	120	125.000	150.000	3	3	4	2
		1	1	100.000	100.000	2	3	4	2
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				225.000	250.000				
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				225.000	250.000				

Kurum Bazında Sektörel Mali Gereksinimler

KURUM/KURULUŞ	Bütçe İhtiyaçları 2018			Bütçe İhtiyaçları 2019		
	Mülteci Bileşeni	Dayanıklılık Bileşeni	2018 için Toplam (ABD \$)	Mülteci Bileşeni	Dayanıklılık Bileşeni	2019 için Toplam (ABD \$)
Gıda ve Tarım Örgütü	6.000.000	31.725.000	37.725.000	6.000.000	33.775.000	39.775.000
Dünya Gıda Programı	37.360.710	0	37.360.710	37.360.710	0	37.360.710
Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı	0	1.326.338	1.326.338	0	0	0
Uluslararası Göç Örgütü	0	1.210.000	1.210.000	0	1.210.000	1.210.000
Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü	0	1.000.000	1.000.000	0	1.000.000	1.000.000
Diğer Ortaklar	791.270	3.730.732	4.522.002	791.270	4.612.616	5.403.886
TOPLAM	44.151.980	38.992.070	80.344.050	44.151.980	40.597.616	84.749.596

EĞİTİM

SEKTÖR MÜDAHALESİ

Öncü Kuruluşlar	UNICEF ve UNHCR	
Ortaklar	IOM, UNICEF, UNHCR ve STK ortakları	
Diğer Ortaklar	MEB, GSB, YTB ve ASPB	
Hedefler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kamplarda ve ev sahibi topluluklarda bulunan geçici koruma kapsamındaki Suriyeli çocuklar, gençler ve yetişkinlerin, katılımcı ve yaşam boyu öğrenmeyi teşvik edici, örgün, yaygın ve enformel eğitim programlarına sürekli erişiminin sağlanması. 2. Koruyucu eğitim ortamlarında bulunan, kamplarda ve ev sahibi topluluklarda yaşayan geçici koruma kapsamındaki Suriyeli çocuklar ve gençler için eğitim fırsatlarının kalitesinin artırılması. 3. Geçici koruma kapsamındaki Suriyeli çocuklar ile Türk çocuklarına ve gençlerine kaliteli eğitim sağlanmasını temin etmek amacıyla dayanıklı bir ulusal eğitim sisteminin desteklenmesi. 	
TOPLUMSAL CİNSİYET GÖSTERGESİ	2A	
MALİ GEREKSİNİMLER	2018	2019
MÜLTECİ BİLEŞENİ İÇİN MALİ GEREKSİNİMLER	176.131.443 \$	161.287.558 \$
DAYANIKLILIK BİLEŞENİ İÇİN MALİ GEREKSİNİMLER	129.867.832 \$	131.932.832 \$
3RP TOPLAM MALİ GEREKSİNİMLERİ	305.999.275 \$	293.220.390 \$

Mevcut Durum

Eğitim müdahalesinin liderlik ve koordinasyonu Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından gerçekleştirilmekte, 3RP müdahalesi ise geçici koruma kapsamındaki Suriyeli çocuklara kaliteli eğitim sağlanması için MEB'in stratejilerini tamamlamaktadır. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) ve Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK), yükseköğretime erişimi kolaylaştırmada önemli bir rol oynamaktadır. 3RP ortakları, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin eğitim olanaklarına erişimini sağlamak amacıyla bu kurumlarla ve diğer Devlet kurumlarıyla yakın koordinasyon içinde çalışmaktadırlar.

2017/18 eğitim-öğretim yılının başında, geçici koruma altındaki 600.000'den fazla Suriyeli çocuk, okullara ve Geçici Eğitim Merkezlerine (GEM'lere) kaydolmuştur.¹⁷ Kayıt oranları, ilkokuldaki çocuklar için en yüksek düzeydedir, ancak orta öğretimdekiler için dramatik bir şekilde azalmaktadır. Ekim 2017 itibarıyla, Türkiye'deki devlet okullarına kayıtlı çocuk sayısı GEM'lere kayıtlı çocukların sayısını geçmiştir.¹⁸

Geçici koruma kapsamında olan, okul çağındaki Suriyeli çocukların ve ergenlik çağındaki bireylerin yaklaşık %40'ı okula gitmemektedir. Ergenlik çağındaki ve genç birçok birey, resmi istihdam olanaklarına erişimi destekleyen eğitim de dâhil olmak üzere, dil kurslarına, ilgili teknik ve mesleki beceri eğitimlerine ve yükseköğretime erişime ihtiyaç duymaktadır. Suriyeli çocukların ve gençlerin kayıp bir nesil haline gelmelerini engellemek için acilen harekete geçilmesi gerekmektedir. Birkaç yıldır eğitime erişim sağlayamamış kişiler için örgün eğitime, mesleki eğitime ve yaşam becerileri gelişimine erişimi destekleyen ve bunlara bir köprü görevi gören daha geniş yelpazede önemli öğrenme yolları sağlayan, ilgili ve akredite edilmiş programların ölçeğini genişletmeye ihtiyaç vardır. MEB, 3RP ortakları ile birlikte uygulanacak olan, okula gitmeyen 10-18 yaş arası ergenlik çağındaki bireyleri hedefleyen bir Hızlandırılmış Eğitim Programı (HEP) geliştirmiştir.

Politika geliştirme, karar verme ve program uygulaması için daha güçlü bir kanıt tabanı

oluşturmak amacıyla, Yabancı Öğrenci Bilgi İşletim Sistemi (YOBİS), GEM'lere giden öğrenciler hakkında daha fazla veri üretmek üzere güncellenmiş ve ulusal yönetim bilgi sistemlerine entegre edilmiştir.

MEB, Suriyeli çocukları devlet okullarına aşamalı olarak yerleştirme stratejisini uygulamaya devam etmiştir. Bununla birlikte, kayıt sayısının artması, kalabalık sınıflar ve okul düzeyinde sınırlı kaynaklar, eğitim altyapısını zorlamaktadır. MEB, okula erişime ihtiyaç duyan tüm öğrencileri etkin bir şekilde yerleştirmek için 28 binin üzerinde dersliğe ihtiyaç olduğunu belirtmektedir. Okula devamı ve akademik başarıyı sağlamak için, anadil becerilerini korurken Türkçeyi de öğrenmeleri için çocuklara destek veren faaliyetler de gereklidir. Öğretmenler aynı zamanda engelli öğrencilerin, Türkçe konusunda yeterli olmayan öğrencilerin ve ek akademik veya psiko-sosyal desteğe ihtiyaç duyan öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak için materyallerin ve yöntemlerin uyarlanmasında desteğe ihtiyaç duymaktadırlar.

Sosyo-ekonomik faktörler ve Türkçe dil yeterliliğinin zayıf olması, çocukların,

gençlerin ve yetişkinlerin eğitime katılımını olumsuz etkilemektedir. Ulusal Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY) Programının geçici koruma kapsamındaki Suriyeli çocukları kapsayacak şekilde genişletilmesinin, bazı ekonomik engelleri çözüme kavuşturması ve kayıt ve okula devam oranlarını desteklemeye yardımcı olması beklenmektedir. Artan Türkçe öğrenme fırsatları; sosyal uyumun, hizmetlere ve işgücü piyasasına erişimin geliştirilmesi ve ebeveynlerin çocuklarının eğitimini desteklemesinin merkezinde bulunmaktadır.

Üniversite kayıt rakamları yükselerek 20.000 seviyesine yaklaşmıştır, ancak bu, Suriye'deki %20'lik savaş öncesi kayıt oranına kıyasla halen %4'ten düşük bir kayıt oranını temsil etmektedir.¹⁹ Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Suriyeli öğrenciler için devlet üniversitelerinde öğrenim harçlarını kaldırarak yükseköğrenime erişimi desteklemiştir. YTB, krizin başlangıcından bu yana 4.048 kişiye burs sağlamış ve 3RP ortakları ile birlikte burs sayılarını arttırmaktadır. Türkçe dilinin öğrenimine odaklanan üniversite hazırlık programları da yürürlüğe koyulmuştur.

UNICEF/Sebastian Rich

¹⁷ MEB'in verilerine göre (Ekim 2017) kayıtlı kız ve erkek çocukların sayısı neredeyse eşittir.

¹⁸ MEB verilerine göre (Ekim 2017), Suriyeli öğrencilerin yaklaşık % 57'si Türk Devlet Okullarına, %43'ü ise Geçici Eğitim Merkezlerine kayıtlıdır.

¹⁹ UNESCO İstatistik Enstitüsü, şurada atıfta bulunulmuştur: UNESCO, 2014, s.4 - <http://www.uis.unesco.org/DataCentre/Pages/country-profile.aspx?code=SYR®ioncode=40525>

İhtiyaçlar, Hassas Durumlar ve Hedefleme

Nüfus Grubu		2018		2019	
		İhtiyaç Sahibi Nüfus	Hedef Nüfus	İhtiyaç Sahibi Nüfus	Hedef Nüfus
Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler	Erkek **	149.340	25.822	149.340	28.598
	Kadın **	120.207	25.822	120.207	28.598
	Erkek Çocukları *	604.350	372.205	604.350	406.371
	Kız Çocukları *	554.293	372.205	554.293	406.371
Ara Toplam		1.428.190	796.054	1.428.190	869.938
Etkilenen Topluluklar	Erkek	108.578	70.675	108.578	70.825
	Kadın	108.578	70.675	108.578	70.825
	Erkek Çocukları ***	81.250	32.800	81.250	32.875
	Kız Çocukları ***	81.250	32.800	81.250	32.875
Ara Toplam		379.656	206.950	379.656	207.400
Genel Toplam		1.807.846	1.003.004	1.807.846	1.077.338

* MEB tarafından rapor edilen 5-17 yaş arasındaki nüfusu kapsamaktadır (976.200)

** Nüfus, 3RP için kullanılan toplam nüfus dikkate alınarak ayarlanmıştır: 3.141.380

*** Tahmin edilen ihtiyaçlar

Eğitim tüm çocuklar için temel bir hak olduğu için, sektör müdahalesi, okul çağındaki tüm çocukların, toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde örgün eğitim programlarıyla bağlantılı olan ve bu programları destekleyen bir dizi ilgili eğitim fırsatına erişmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Eğitim, beceri eğitimi, yükseköğrenim veya mevcut herhangi bir eğitim imkânına kayıtlı olmayan çok sayıda çocuk ve genç, Suriye'nin uzun vadeli kalkınma beklentileri için olumsuz sonuçlar doğurabilir ve Türkiye'de sürdürülebilir sosyal uyum için risk oluşturabilir. Eğitim veya öğretim programlarına kayıtlı olmayan 350.000'den fazla okul çağındaki çocuk ve ergen, en dezavantajlı ve savunmasız olan bireyleri temsil etmektedir ve çalışan çocuklar ile özel eğitim ihtiyacı olan çocukları içermektedir.

ŞEY programı, çocukları okula kayıtlı olan savunmasız durumdaki ailelere destek olmaktadır. Uygunluk kriterleri ulusal sosyal yardım sistemi ile uyumludur ve ailelerin nakit transferleri alabilmesi için çocukların düzenli olarak okula gitmeleri gerekmektedir. ŞEY programı, uyrıklarına bakılmaksızın tüm mülteci ailelerine açıktır.

Programa başvurmak için, mülteci ailelerin Geçici Barınma Merkezlerinin dışında ikamet ediyor olması, Türk makamlarında kayıtlı olmaları ve "99" rakamı ile başlayan bir Yabancı kimlik numarasına sahip olmaları, konut adreslerinin MERNİS veri tabanında kayıtlı olması ve okula devam eden en az bir çocuğa sahip olmaları gereklidir. Programa kabul edilmek için, başvuran ailelerin düzenli gelirleri veya gelir getiren varlıkların olmaması ve aile üyelerinden hiçbiri sosyal güvenlik sistemi kapsamında bulunmamalıdır. ŞEY ödemelerini almak için, faydalancı çocukların düzenli olarak okula gitmeleri gerekmektedir. ŞEY programı, kızların ve lise öğrencilerinin okula devam etmelerini teşvik etmek için, kızlar (erkeklerle göre) ve lise öğrencileri (ilkokul öğrencilerine göre) için daha yüksek transfer tutarları sağlamaktadır.

Yükseköğretimle ilgili olarak, kadınlar ve engelli kişiler, hem burs hem de yükseköğrenim programlarına başvuruda bulunmaya teşvik edilmektedir. 3RP ortaklarının seçim kriterlerine, öğrencilerin yükseköğrenimlerini Türkiye'de sürdürme isteklerinin ve akademik performanslarının

değerlendirilmesinin yanı sıra, uygulanabilir olduğu durumlarda koruma ile ilgili ve mali zayıflıklar da dâhil edilmektedir.

Mümkün ve uygun olan durumlarda, sadece eğitim sistemini bir bütün olarak güçlendirmek için değil aynı zamanda sosyal uyumu da teşvik etmek için, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere verilen destek, ev sahibi topluluklardaki savunmasız Türk çocukları ve gençleri de kapsayacak şekilde genişletilecektir.

Eğitim sektörünün önceliklerinden biri, ihtiyaçların ve eğitim fırsatlarına erişim engellerinin yaşa, cinsiyete ve savunmasızlık durumuna karşı duyarlı bir biçimde, daha kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini desteklemeye devam etmektir. Bu tür değerlendirmeler ve ilgili veri analizinin yapılması, faaliyetlerin daha belirli ve önceliklendirilmiş bir şekilde hedeflenmesine imkân tanır.

²⁰ MERNİS, Türkiye'nin Merkezi Nüfus Kayıt Sistemi veri tabanıdır. Bu veritabanının amacı, nüfus kayıtlarını elektronik ortamda tutmak, toplanan bilgileri merkezi düzeyde ve il düzeyinde kamu hizmetleri ve vatandaşlar için kullanmaktır.

Stratejik Yönelim ve Müdahale Planı

Eğitim Sektörü müdahalesinin üç temel dayanağı vardır: Her yaştan geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler için güvenli ve koruyucu öğrenme fırsatlarına erişimi arttırmak; eğitim fırsatlarının kalitesini arttırmak; geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere ve savunmasız durumdaki Türk çocuklarına ve gençlerine kaliteli eğitim verebilecek şekilde ulusal eğitim sisteminin güçlendirilmesi. Sektör stratejisi; bireysel bazda ve topluluk bazında dayanıklılık oluşturmak amacıyla, erken çocukluk döneminden yükseköğretime kadar geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere sürekli eğitim fırsatlarına, dil öğrenimi ve beceri eğitim programlarına erişim sağlamaya katkıda bulunur.

3RP ortakları MEB'in geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler için eğitim fırsatları sunma çabalarına destek vermeye devam edecektir. 3RP müdahalesi, mülteci müdahalesini desteklemek amacıyla MEB tarafından alınan ikili fonları tamamlayacak şekilde tasarlanmıştır. 2018-19 stratejisi, ev sahibi topluluklarda yaşayan, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin ihtiyaçlarına öncelik vererek, geçmiş yılları başarılıları üzerine inşa etmeye devam etmektedir. Yükseköğrenim de dâhil olmak üzere okul kayıtlarına olan talebin mevcut seviyesi, mevcut yer sayısını aşmaktadır. Bu durum, ilgili tüm eğitim fırsatlarının genişletilmesi için acil ve yenilikçi fikirlerin devreye alınmasını gerektirmektedir. Türkiye'de yaşayan 5 yaşındaki tüm çocuklar için bir yıllık erken çocukluk eğitimine (EÇE) yönelik olarak son dönemde yapılan politika değişikliği (Eylül 2019'a kadar) dikkate alındığında ve geçici koruma kapsamındaki Suriyeli küçük çocukların Türkiye'de okula adaptasyonunu kolaylaştırmak için, EÇE'ye erişim giderek daha önemli hale gelmektedir. Erken çocukluk dönemindeki öğrenciler (EÇE seviyesi), Türkçe öğrenmek ve ilkokula başarılı bir şekilde hazırlanmak için en uygun yaşıdır. Ayrıca, ECE seviyesindeki hem Suriyeli hem de Türk öğrencilerinin ailelerinin pratik faaliyetlerle katılımının vurgulanması, topluluklar arasındaki sosyal uyumu artırmanın anahtarıdır. Türkçe konuşabilmek; eğitim imkânlarına erişmek ve dayanıklılık, sosyal uyum ve özgüven oluşturma açısından kilit

öneme sahiptir. Eğitim Sektörü ortakları; materyallerin tedarik edilmesi, öğretmen eğitimi ve okulların, GEM'lerin, Halk Eğitim Merkezlerinin ve bu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik diğer girişimlerin güçlendirilmesi de dâhil olmak üzere, hükümetin çocuklar, gençler ve yetişkinler için dil öğrenme programları sunma çabalarını destekleyecektir.

Geçici koruma kapsamındaki en savunmasız Suriyeli öğrencilerin kayıt ve okula devam oranlarını arttırmak ve okulu bırakmalarını önlemek amacıyla, bugüne kadar 167.000'den fazla çocuğa ulaşan ŞEY programı, 2018 yılında 325.000 çocuğa ulaşacak şekilde genişletilecektir. Ortaöğretim çağındaki çocuklar ve ergenler için, okullara kaydolun öğrencileri muhafaza etmek ve okula gitmeyenleri kaydetmek için 3RP ortakları tarafından özel müdahaleler planlanmaktadır. Bu müdahaleler bireyin ihtiyaçlarına göre değişmekte olup, örnek olarak aşağıdakiler verilebilir: (i) hem okula giden hem de okula gitmeyen öğrenciler için Türkçe dil kurslarının sağlanması; (ii) okulu bırakma riski taşıyan çocukların bireysel takibi; (iii) yetiştiric eğitim sınıflarının sağlanması; (iv) yaşam becerileri eğitiminin sağlanması; (v) yaşı yüksek çocuklar için hızlandırılmış eğitim programlarına destek; ve (vi) örgün ve yaygın teknik ve mesleki eğitim ve öğretim.

Ek sınıfların yanı sıra su tesisatı ve sıhhi tesisat inşa edilecek ve okul taşıma programları genişletilecektir. Ek burslar ve yükseköğretim hazırlık programlarının yaygınlaştırılması yoluyla yüksek eğitime erişim genişletilecektir. Sektör, işgücü piyasasının ihtiyaçlarıyla ilgili iki yıllık ön lisans programlarına kaydı desteklemek için Hükümet ortaklarıyla birlikte çalışacaktır. Öğrencilerin bu programlardan mezun olması sürecinde, işgücü piyasasına geçişi kolaylaştırmak için sektörler arası işbirliği gereklidir.

Suriyeli öğrencilerin devlet okul sistemine entegrasyonunu desteklemek üzere kullanılacak gönüllü Suriyeli öğretmenlere eğitim ve mali destek de dâhil olmak üzere, eğitim temininin kalitesini desteklemek için mevcut çabalar 2018-2019 yıllarında da

devam ettirilecek ve genişletilecektir.

3RP ortakları, Suriye eğitim personelinin statüsünün düzenli hale getirilmesini savunmaya devam edecektir. Performans gereksinimlerini karşılayan öğretmenlerin sertifikalandırılmasını desteklemek için MEB ile ortaklaşa mesleki gelişim fırsatları sağlanacaktır. Türk devlet okullarındaki öğretmenler, geçici koruma kapsamındaki Suriyeli çocukların sosyal ve pedagojik gereksinimlerini karşılamak ve okullarda sosyal uyumu desteklemek için, ihtiyaç odaklı eğitim alacaklardır.

Suriyeli çocuklar için öğrenme başarılarının incelenmesi ve sertifikalandırılmasına yönelik destek, Açık Lise Sınavına katılımları yoluyla desteklenmeye devam edecektir.

Öğrencilerin eğitim performanslarının ve gelişimlerinin etkin bir şekilde izlenmesi, YÖBİS ve e-okul sistemi üzerinden kolaylaştırılacaktır.

Eğitim Sektörü stratejisinin etkili bir şekilde uygulanması; eğitimin önündeki ekonomik engelleri ele almak, okul dışı kalma riski en yüksek olan çocukların ve gençlerin tespit edilmesini desteklemek ve öğrenmeden işe geçişi kolaylaştırmak için Geçim Kaynakları, Koruma ve Temel İhtiyaçlar sektörleriyle yakın koordinasyon ve işbirliği gerektirmektedir. Geçim Kaynakları Sektörü ile stratejik bağlantılar, eğitimden istihdam edilebilirliğe geçişi kolaylaştıracak ve stratejilerin tamamlanmasını sağlayacaktır. Programlar kapsamında koruma hususları vurgulanarak faaliyetlerin kadın ve kız çocuklarının katılımını destekler nitelikte olmasına ve sosyal eşitsizliklerin derinleşmesinin engellenmesine özel dikkat gösterilecektir. En savunmasız öğrencilerin eğitim programlarına dâhil edilmesi, SUY ve ŞEY arasındaki bağlantı yoluyla desteklenecektir. Sektör değerlendirmeleri, kız ve erkek çocukları, kadınlar ve erkekler için okula gitme ve yükseköğrenime erişimi etkileyen özel engelleri dikkate alacaktır.

²¹ ASPB'ye göre (Kasım 2017), şimdiye kadar CCTE Programı tarafından 84.867 kız çocuğu ve 82.575 erkek çocuğuna ulaşılmıştır.

²² Açık Lise Sınavı, TEC'lere katılan öğrencilere; ulusal sistemdeki öğrencilere verilen diploma ile eş değerde olan ve uluslararası olarak tanınan, MEB tarafından verilmiş 12. Sınıf bitirme sertifikası alma fırsatı tanımaktadır.

Hesap Verebilirlik Çerçevesi

Eğitim Sektörü müdahalesine MEB liderlik etmekte olup, 3RP Sektör ortakları, programların Hükümet öncelikleri, politikaları ve prosedürleri ile uyumlaştırılmasını sağlamak amacıyla ulusal düzeylerde ve il düzeyinde yakın koordinasyon içinde çalışmaktadır. Burs veren kuruluşlar arasında uyum sağlamak için, YTB'nin katılımıyla burslara ilişkin bir teknik çalışma grubu kurulmuştur. BM kuruluşlarının yanı sıra uluslararası ve yerel STK'lar tarafından uygulanan programlar arasında her seviyede uyum ve sinerjinin sağlanması için başka koordinasyon yapıları da kurulmuştur. Sektör eş başkanları, diğer sektörlerle sinerji

ve tamamlayıcılık sağlamak için kurumlar arası forumlara katılmaktadır.

Mültecilerin mevcut tüm eğitim hizmetlerinden ve bunlara nasıl erişebileceklerinden haberdar olmalarını sağlamak için, sosyal yardım ve bilgilendirme faaliyetleri sektör stratejisine entegre edilmiştir. Sosyal yardım ve bilgilendirme programları, topluluklarla düzenli ve doğrudan etkileşime ve hizmetlere erişim ve duyarlı çözümlerin uygulanması önündeki engeller hakkında bilgi toplamaya imkân tanımaktadır.

Toplanan veriler, ihtiyaçları izlemek ve kanıta dayalı, öncelikli politikalar ve programlar geliştirmek için kullanılacaktır. İzleme, raporlama ve planlama amacıyla, 3RP ortakları, MEB'in örgün ve yaygın eğitim için eğitim yönetimi bilgi sistemlerine güvenecekler, ActivityInfo kullanılarak 3RP ortaklarının program kapsamına dair veriler toplanacak ve MEB ile paylaşılacaktır.

Sektör Müdahalesi Genel Görünümü

HEDEF 1: Kampalarda ve ev sahibi topluluklarda bulunan geçi koruma kapsamındaki Suriyeli çocuklar, gençler ve yetişkinlerin, katılımcı ve yaşam boyu öğrenmeyi teşvik edici, örgün, yaygın ve enformel eğitim programlarına sürekli erişiminin sağlanması

GÖSTERGE HEDEF 1:	Referans Değer	HEDEF 2018:	HEDEF 2019:
Örgün eğitime kayıtlı Suriyeli erkek ve kız çocukların yüzdesi (5-17 yaş)	62%	65%	65%
Eğitim fırsatlarına erişime sahip Suriyelilerin sayısı	624.700	807.014	880.747

A. MÜLTEÇİ BİLEŞENİ		DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI							
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedef 2018	Gösterge Hedef 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet termininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2018 için NLG Bütçesi				
1.1 Erken çocukluk eğitimi: Okula gitmeyen ve risk altında olan Suriyeli ve Türk çocukların, akredite olmayan yaygın eğitim programlarına daha fazla erişime sahip olması	1.1.1 EÇBE'ye ve okul öncesi eğitime (okul, ev ve toplum tabanlı) kayıtlı çocukların sayısı (3-5 kız ç./erkek ç.)	51.200	51.500	9.612.000	9.612.000	4	4	1	4
1.2 Örgün eğitim: Suriyeli çocuk ve gençlerin örgün eğitime daha fazla erişime sahip olması	1.2.1 Örgün eğitime kayıtlı Suriyeli çocukların sayısı (5-17 yaş, kız ç./erkek ç.) (Sınıflar 1-12) 1.2.2 İnşa edilen, kurulan veya rehabilite edilen sınıfların sayısı	650.000	700.000	44.814.433	44.814.433	3	4	3	4
1.3 Akredite edilmiş, enformel eğitim: Okula gitmeyen ve risk altındaki Suriyeli çocukların, örgün eğitime yeniden entegrasyonu veya aynı okula devamı kolaylaştırılan, akredite edilmiş, enformel eğitim programlarına daha fazla erişime sahip olması	1.3.1 Akredite edilmiş, enformel eğitime kayıtlı çocukların sayısı (5-17 yaş, kız ç./erkek ç.)	36.200	42.100	23.052.350	23.052.350	4	4	3	3
1.4 Akredite olmayan yaygın eğitim: Okula gitmeyen ve risk altında olan Suriyeli ve Türk çocukların, akredite olmayan yaygın eğitim programlarına daha fazla erişime sahip olması	1.4.1 Akredite olmayan yaygın eğitime kayıtlı çocukların sayısı (5-17 yaş, kız ç./erkek ç.)	30.610	43.742	15.077.350	15.077.350	3	4	3	3

1.5 MTE: Suriyeli ergen ve gençlerin, mesleki ve teknik eğitim ve öğretim programlarına daha fazla erişime sahip olması	2.000	1.150	13.945.566	9.237.060	9.237.060	4	4	4	3
1.5.1 Yaygın mesleki eğitimden yararlanan ergenlerin (14-17 yaş, kız ç./erkek ç.) sayısı									
1.6 Yüksek Öğretim: Suriyeli gençlerin, yüksek öğretim programlarına daha fazla erişime sahip olması	20.000	25.000	56.246.120	56.294.120	56.294.120	4	4	5	4
1.6.1 Yüksek öğretim kayıtlı öğrencilerin sayısı (>18 yaş, kadın/erkek)									
1.6.2 Yüksek öğretim hazırlık programlarına katılan öğrencilerin sayısı (kadın/erkek)	7.180	7.505	56.246.120	56.294.120	56.294.120	4	4	5	4
1.6.3 Yüksek öğretim bursu alan öğrencilerin sayısı (kadın/erkek)	3.111	3.111	56.246.120	56.294.120	56.294.120	4	4	5	4
1.7 Dil kursları: Suriyeli (kadın/erkek) yetişkinlerin (18+), sosyal uyumu teşvik etmeyi amaçlayan Türkçe ve diğer dil programlarına erişime sahip olması	11.024	11.250	5.643.804	5.692.304	5.692.304	4	5	4	5
			168.391.823	168.391.823	153.670.938	153.670.938			

Çıktılar	B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI				
	Gösterge Hedef 2018	Gösterge Hedef 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla la kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/ istikrara katkıda bulunuyor mu?	
			2018 için Toplam	2018 için NLG Bütçesi					2019 için Toplam
1.8 Eğitim önündeki sosyoekonomik engellerin ele alınması: Geçici koruma altındaki çocuklar arasında okula kayıt olma ve düzenli devam etme konusundaki ekonomik engellerin azaltılması	326.900	326.900	50.639.000	50.639.000	4	4	3	3	
1.8.1 Nakit transferleri ile desteklenen çocukların sayısı (5-17 yaş, kız ç./erkek ç.)									
1.8.2 Okul ulaşımı sağlanan çocukların sayısı (5-17 yaş, kız ç./erkek ç.)	24.200	23.950	50.639.000	50.263.000	4	4	3	3	
			50.639.000	50.639.000	50.263.000	50.263.000			

HEDEF 2:

Koruyucu eğitim ortamlarında bulunan, kamplarda ve ev sahibi topluluklarda yaşayan geçici koruma kapsamındaki Suriyeli çocuklar ve gençler için eğitim fırsatlarının kalitesinin artırılması

GÖSTERGE HEDEF 2:

Referans Değer	HEDEF 2018:	HEDEF 2019:
5. ve 9. Sınıflardaki brüt kayıt oranı	68% / 29%	75% / 33%
MEB tarafından sunulan eğitim oturumlarının sonunda uygulanan testleri geçen Suriyeli eğitim personelinin yüzdesi	92%	93%
		80% / 35%
		94%

Çıktılar	A. MÜLTECİ BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI				
	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedef 2018	Gösterge Hedef 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2018 için NLG Bütçesi				
2.1 Eğitim programlarının kalitesi, öğretme ve öğrenme destek materyallerinin sağlanması yoluyla geliştirilmesi	2.1.1 Türkçe dil öğrenim ders kitaplarını alan çocukların (5-17 yaş, kız ç./erkek ç.) sayısı	366.192	366.592						
	2.1.2 Ders kitabı alan çocukların (5-17 yaş, kız ç./erkek ç.) sayısı	3.000	3.650						
	2.1.3 Eğitim destek materyalleri alan okulların sayısı	50	30	7.739.820	7.739.820				
	2.1.4 Rekreasyonel materyaller alan okulların sayısı	66	67			4	1	1	4
	2.1.5 Örgün ve yaygın/enformel eğitim ortamlarında ek materyaller alan çocukların sayısı (5-17 yaş, kız ç./erkek ç.)	7.826	9.800						
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				7.739.820	7.739.820	7.616.620	7.616.620		

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTİKRAR ODAĞI			
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedef 2018	Gösterge Hedef 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		Bütçe İhtiyacı (ABD \$)	
				2018 için Toplam	2018 için NLG Bütçesi	2019 için Toplam	2019 için NLG Bütçesi
2.2 Eğitim personelinin alınması ve muhafaza edilmesi: Yeterli sayıda Suriyeli eğitim personelinin mevcut olması ve uygun maddi ücret karşılığında muhafaza edilmesi	2.2.1 Teşvik sağlanan eğitim personelinin sayısı	13.440	13.440	68.000.000	68.000.000	72.500.000	72.500.000
2.3 Öğretmen mesleki gelişimi: Suriyeli ve Türk öğretmenlere, Suriyeli çocukların ihtiyaçlarına daha iyi yanıt vermek amacıyla sistematik kaliteli mesleki gelişim fırsatları sağlanması	2.3.1 Eğitilen öğretmenlerin ve eğitim personelinin sayısı (kadın/erkek)	146.620	146.940	8.348.000	8.348.000	7.194.000	7.194.000
				76.348.000	76.348.000	79.694.000	79.694.000
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				76.348.000	76.348.000	79.694.000	79.694.000

Geçici koruma kapsamındaki Suriyeli çocuklar ile Türk çocuklarla ve gençlerine kaliteli eğitim sağlanmasını temin etmek amacıyla dayanıklı bir ulusal eğitim sisteminin desteklenmesi

HEDEF 3:

GÖSTERGE HEDEF 3:	Referans Değer		HEDEF 2019:	
	MEB tarafından onaylanan, geçici koruma altındakiyle ilgili eğitim stratejileri, politikaları ve programların sayısı		HEDEF 2018:	HEDEF 2019:
	0	2	2	4

Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedef 2018	Gösterge Hedef 2019	A. MÜLTECİ BİLEŞENİ			DAYANIKLILIK/İSTİKRAR ODAĞI					
				Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılara mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?			
				2018 için Toplam	2018 için NLG Bütçesi					2019 için Toplam	2019 için NLG Bütçesi	
3.1 Planlama ve kanıt dayalı politika üretme: Kanıt dayalı politika üretmeyi desteklemek için verilerin kullanımı yoluyla, eğitim sektörü aktörlerinin ve kurumlarının kapasitesinin güçlendirilmesi	3.1.1 Kanıt dayalı veri kullanımını ve/veya standartlaştırılmış politika uygulamasını teşvik etmek için yapılan kapasite geliştirme atölye çalışmalarının sayısı	4	4	2.585.832	2.585.832	1.700.832	1.700.832	5	4	1	4	
	3.1.2 Suriyeli çocukların eğitim durumu hakkında her yıl yayınlanan kanıt dayalı raporların sayısı	2	2	2.585.832	2.585.832	1.700.832	1.700.832	5	4	1	4	
	3.1.3 Düzenlenen sektör koordinasyon toplantılarının sayısı	15	15									
3.2 Politika ve strateji: Suriyeli çocukların ve gençlerin eğitim ihtiyaçlarına yanıt veren politikaların güçlendirilmesi	3.2.1 Geliştirilen, mülteci ile ilgili eğitim stratejileri, politikaları ve programlarının sayısı	2	2	295.000	295.000	275.000	275.000	5	4	3	4	
				Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereksinimleri	2.880.832	2.880.832	1.975.832	1.975.832				

Kurum Bazında Sektörel Mali Gereksinimler

KURUM/KURULUŞ	Bütçe İhtiyaçları 2018			Bütçe İhtiyaçları 2019		
	Mülteci Bileşeni	Dayanıklılık Bileşeni	2018 için Toplam (ABD \$)	Mülteci Bileşeni	Dayanıklılık Bileşeni	2019 için Toplam (ABD \$)
Uluslararası Göç Örgütü	1.000.000	7.500.000	8.500.000	1.000.000	7.500.000	8.500.000
Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği	69.122.168	2.072.832	71.195.000	68.812.568	2.072.832	70.885.400
Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu	78.860.000	115.510.000	194.370.000	70.550.000	117.910.000	188.460.000
Diğer Ortaklar	27.149.275	4.785.000	31.934.275	20.924.990	4.450.000	25.374.990
Toplam	176.131.443	129.867.832	305.999.275	161.287.558	131.932.832	293.220.390

SAĞLIK SEKTÖR MÜDAHALESİ

Öncü Kuruluşlar	Dünya Sağlık Örgütü (WHO)	
Ortaklar	IOM, UNFPA, UNHCR, UNICEF, WHO ve paydaş STK'lar	
Diğer Ortaklar	SB, ASPB, TIPH, TK	
Hedefler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bulaşıcı olmayan ve bulaşıcı hastalıklar için tedavi edici ve önleyici hizmetler de dâhil olmak üzere, temel sağlık hizmeti sunumunun ve sağlık hizmetlerine sevk kapasitesinin güçlendirilmesi 2. Özellikle hassas durumda olan, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ve ev sahibi topluluk grupları (kadınlar, kız çocukları, ergenler ve gençler) için, Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet (TCDŞ) vakalarının klinik yönetimi de dâhil olmak üzere, cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerine (SRH) erişimin artması 3. Bulaşıcı hastalıkların sürveyansının, tespitinin, müdahalesinin (EWARN) ve önlenmesinin (bağışıklama dâhil) güçlendirilmesi ve tüm tehlikelere yönelik acil durum müdahalesinin güçlendirilmesi 4. Sağlık hizmetlerinin her kademesinde, Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar (NCD), Akıl Sağlığı ve Psikososyal Destek Hizmetlerine (MHPSS) ve rehabilitasyon hizmetlerine erişimin artması 	
TOPLUMSAL CİNSİYET GÖSTERGESİ	2A	
MALİ GEREKSİNİMLER	2018	2019
MÜLTECİ BİLEŞENİ İÇİN MALİ GEREKSİNİMLER	24.118.878 \$	19.685.778 \$
DAYANIKLILIK BİLEŞENİ İÇİN GEREKSİNİMLERİ	14.886.150 \$	14.895.150 \$
3RP TOPLAM MALİ GEREKSİNİMLER 2018	39.005.028 \$	34.580.928 \$

Mevcut Durum

Genel sağlık müdahalesi ve Suriyelilere sağlık hizmetinin sağlanması, Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından yönetilmektedir. Geçici koruma rejimi kapsamında, kayıtlı Suriyeliler Türk vatandaşlarıyla aynı sağlık hizmetini alma hakkına sahip olup, sigorta primleri Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından ödenmektedir. Sağlık Bakanlığı (SB) kamplarda ikamet eden mültecilere sağlık hizmetlerini ücretsiz olarak yerinde sunmaktadır. Kayıtlı olmayan Suriyelilerin birincil veya sevk hizmetlerine erişimi sınırlıdır, ancak acil bakım ve gerekli halk sağlığı hizmetleri ücretsiz olarak verilmekte ve daha sonra kayıt için sevk edilmektedirler.

Geçtiğimiz yıllarda yaşanan sürekli mülteci varışları, sağlık hizmetlerine yönelik talepler ile ulusal sağlık altyapısının kapasitesi arasındaki açığı artırmıştır. Birçok Suriyeli hasta, birinci basamak sağlık hizmetlerini atlayarak hastane düzeyinde bakım talep etmekte ve masrafları arttırarak sevk hizmetleri üzerine ilave yük bindirmektedirler. Yerel hastaneler en acil ihtiyaçları karşılayacak şekilde büyütülmüştür, ancak çok sayıda Suriyeliye ev sahipliği yapan bölgeler, kaynaklara yönelik yüksek taleplerle karşılaşmaya devam etmiş ve nihai olarak, bu durum, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere ve ev sahibi topluluk sakinlerine yönelik hizmetlerin kalitesini olumsuz etkilemiştir.

Bir müdahale olarak, sağlık ortakları tarafından desteklenen SB, Suriyeli doktorların ve hemşirelerin Türk kökenli doktor ve hemşirelerin desteğiyle geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere hizmet sundukları Göçmen Sağlığı Merkezlerinin kurulmasını planlamıştır. Bu Göçmen Sağlığı Merkezleri, Türk Toplum Sağlığı Merkezi sisteminin bir parçası olarak faaliyet göstermektedir.

Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler, sağlıklarını, esenliklerini ve sağlık hizmetlerine erişimlerini etkileyen, yerinden edilme durumunun çok çeşitli olumsuz etkileriyle karşı karşıya kalmaktadır. Dil, kültürel normlar ve sosyoekonomik durum, özellikle önleyici hizmetlere, ilaçlara erişim, tıbbi cihazlar ve uzmanlaşmış hizmetler (örneğin, cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetleri ve rehabilitasyon sağlık hizmetleri) açısından, sağlık hizmeti arayan Suriyeliler için engel

oluşturmaktadır. Mültecilerin ruh sağlığı ve psikososyal ihtiyaçlarının artması, destek ve tedavi kapasitelerini zorlamaktadır.

SB, Suriyeli doktorları ve hemşireleri, yeni Göçmen Sağlığı Merkezlerinde (MHC) çalışarak göçmen sağlığına odaklanan aile hekimliği hizmetleri sunmak üzere kalifiye etmek için prosedürler geliştirmiştir. Bugüne kadar planlanmış 180 MHC'nin yaklaşık 99'u açılmış olup, bunların 42'si (birinci basamak sağlık hizmeti ortamında normalde mevcut olmayan uzmanlaşmış hizmetler sağlayan) genişletilmiş kapsama sahip MHC'lerdir. Suriyeli sağlık personeli için çalışma izni başvurusunu kolaylaştırmak amacıyla, sınıf eğitimi ve uygulamalı eğitim gereklidir. Özellikle sevk düzeyindeki tedavi tesislerinde ücretsiz ve kaliteli tıbbi çeviri sınırlı kalmaya devam etmekte olup, tercümanların bilgi düzeylerini ve erişilebilirliğini artırmak için dil eğitimi geliştirilmektedir. Yaklaşık 960 hasta rehberi, hizmetlerin Arapça konuşan sağlık personeli tarafından sunulmadığı sağlık merkezleri ve hastanelerde tıbbi destek arayan vakalara yardımcı olmak

amacıyla tıbbi terminoloji konusunda eğitim alacaklardır. Yaklaşık 790 göçmen sağlık biriminin kurulması planlanmaktadır. Ekim 2017 itibarıyla, bu nitelikteki yaklaşık 242 birimin faaliyete geçtiği bildirilmiştir.

Suriyeli sağlık personelinin katılımına yönelik sistem yeniliklerinin yanı sıra, ruh sağlığı programları ve psikososyal programlar kapsamında bakıcılara yönelik özbakım çalışmalarına başlanarak, insani yardım personeli tarafından bildirilen tükenmişlik ve ruh sağlığı bozukluğu belirtilerine müdahale edilmektedir. Bir başka koruyucu bakım dalı, akut ve kronik strese yönelik erken teşhis ve hizmetlere, sigara ve uyuşturucu bağımlılığı, depresyon ve TCDSŞ mağdurları, yaşlılar ve çocuklar da dâhil olmak üzere istismlarla mücadeleye üzerine yoğunlaşmaktadır.

SB Göçmen Sağlığı Merkezleri sisteminin geliştirilmesiyle birlikte, sektör ortakları, hâlihazırda mülteci nüfusuna sağlanan üst düzey hizmetleri sürdürmek için ulusal sağlık sistemini desteklemeye devam edeceklerdir.

UNHCR/Emrah Gürel

İhtiyaçlar, Hassas Durumlar ve Hedefleme

Nüfus Grubu		2018		2019	
		İhtiyaç Sahibi Nüfus	Hedef Nüfus	İhtiyaç Sahibi Nüfus	Hedef Nüfus
Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler	Erkek	963.593	401.500	963.593	401.500
	Kadın	786.875	495.000	786.875	495.000
	Erkek Çocukları	813.039	650.000	813.039	650.000
	Kız Çocukları	739.606	690.000	739.606	690.000
Ara Toplam		3.303.113	2.236.500	3.303.113	2.236.500
Etkilenen Topluluklar	Erkek	2.000.000	450.000	2.000.000	450.000
	Kadın	2.400.000	540.000	2.400.000	540.000
	Erkek Çocukları	1.800.000	405.000	1.800.000	405.000
	Kız Çocukları	1.800.000	405.000	1.800.000	405.000
Ara Toplam		8.000.000	1.800.000	8.000.000	1.800.000

Kaliteli ve uygun fiyatlı sağlık hizmetlerine saygın ve adil bir şekilde erişmek, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ve ev sahibi toplulukların sağlık risklerini önemli ölçüde azaltabilir. Dil engelleri, mevcut sağlık hizmetlerine nasıl erişileceğine dair bilgi eksikliği ve ücretsiz ilaçlara çeşitli yöntemlerle erişim, büyük zorluklar olarak karşımıza çıkmaya devam etmektedir. Özellikle ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetleri için tercüme hizmetlerinin olmaması, altı çizilen bir boşluktur. Kayıt dışı mülteciler, tedavi edici sağlık hizmetleri ile uzmanlık gerektiren sağlık hizmetleri ve tedaviye erişimde engellerle karşı karşıyadır.

Üreme çağındaki kadınlar Suriye nüfusunun yüzde 25'inden fazlasını (yüzde dördü hamile/gebe) oluşturmaktadır ve resmi kliniklerde tedavi olmaya isteklerinden ekonomik, sosyal ve kültürel engellerle (örneğin kadın sağlık personeli eksikliği) karşı karşıya kalmaktadırlar. Ergenlerin ve gençlerin sağlık bilgisi ve sosyal ihtiyaçlarına da daha fazla dikkat edilmesi gerekmektedir.

Çatışmanın devam etmesi ile birlikte, savaşın ve yerinden edilmenin psikososyal etkileri sürmeye devam etmektedir. Uzun vadeli etkilerin (majör depresyon ve TSSB

gibi) ele alınması daha zordur ve daha özel bakım ve aile harcamaları gerektirmektedir. Rehabilitasyon da dâhil olmak üzere acil ve uzmanlık gerektiren vakalar için bakımın sürekliliği yetersizdir ve sistematik olarak ele alınmalıdır.

Sağlık sisteminin güçlendirilmesi ve Suriyeli sağlık personelinin entegrasyonu yoluyla geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere yönelik sağlık hizmetlerine yatırım yapılması, ev sahibi topluluklar için hizmetler üzerindeki baskıyı azaltacak ve böylece genel dayanıklılığı artıracaktır. Hem Suriyeli hem de Türk nüfusa verilen hizmetlere ve hedef nüfusa odaklanarak, Suriyeli sağlık personelinin Türk sağlık sistemine entegre etmeye yönelik uzun vadeli vizyon için stratejik bir plana ihtiyaç vardır. Sağlık bilgilendirme kampanyalarının, halk sağlığı önlemlerinin ve ortak kuruluşlar tarafından mevcut stratejilere katma değer sağlanmasının olumlu etkisi, hem geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere hem de ev sahibi topluluklara fayda sağlayacaktır. Ayrıca, daha önceden uluslararası STK'lar tarafından sağlanan, ruh sağlığı ve psikososyal destek, cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetleri ve tüm tehlikelere yönelik acil müdahale gibi hizmetlerin,

uluslararası STK'lardan yerel STK'lara veya devlet hizmetlerine aktarılması için bir geçiş planına ihtiyaç vardır. Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler arasında organ ticareti mağdurlarına özel ilgi gösterilmesi ve bunlara yönelik daha fazla araştırma yapılması gerektiği de tespit edilmiştir.

Stratejik Yönelim ve Müdahale Planı

Sağlık Sektörü ortakları, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin ve ev sahibi toplulukların ihtiyaçlarına hizmet etmek ve müdahalelerin uzun vadeli sürdürülebilirliğini ve kaynakların kullanılabilirliğini sağlamak amacıyla sistem seviyesinde mekanizmalar geliştirmek için, Sağlık Bakanlığı'na (SB), ilgili kurum ve birimlerine ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na (ASPB) destek vermeye devam edecektir.

Sektör, birincil hizmet sağlayıcısı olarak SB'nin liderliğini takip ederek, birinci basamak ve sevk gerektiren tedavi kapasitelerini destekler ve güçlendirirken, beceri, bilgi ve standartların paylaşımı yoluyla sağlık sisteminin dayanıklılığını geliştirmeye odaklanacaktır. Bu müdahaleler için giriş noktası, SB Göçmen Sağlık Merkezleri sistemi ve hedeflenen uzmanlık hizmetleridir. Geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin uygun tedavi hizmetleri ile ikincil ve üçüncül koruma düzeylerine erişebilmeleri için, sağlık hizmetleri, tedavinin sürekliliğini sağlayacak şekilde tasarlanacaktır.

Önleyici tedbirler, sağlık haklarına, sağlık hizmetlerine erişime ve bulaşıcı olmayan ve bulaşıcı hastalıkların önlenmesine ilişkin Arapça sağlık eğitimini içermektedir. Ulusal Sağlık Bilgi Sistemi ve erken uyarı sistemleri aracılığıyla ve Suriyeli nüfusa yoğun aşılama sağlamak suretiyle, sürveyans, hastalık tespiti ve müdahaleyi desteklemek için sistematik çabalar gösterilecektir.

Sağlık riski yönetimini iyileştirmek için Sağlık Sektöründe yüksek bir hazır olma ve müdahale etme düzeyini korumak amacıyla hazırlıklılık faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Sektör, Suriyeli sağlık personelinin Türk sağlık sistemine entegre etmenin yanı sıra Arapça konuşan hastaları sağlık sistemi içerisinde yönlendirmeye yardımcı olan bilgili tıp çevirmenlerinin sayısını artırarak, sağlık hizmeti alınmasının önündeki engelleri ve caydırıcı unsurları ele almak üzere SB ile birlikte çalışmaya devam edecektir. Dil ve kültür engellerini yıkarak, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin kendi sağlıklarıyla ilgili karar verme sürecine katılımını nihai aşamada kolaylaştırmaktadır.

Hedefli müdahaleler, cinsel şiddet ve istismarın önlenmesi ve bunayanın verilmesine yönelik müdahaleler ve hedeflenen çocuk

ve genç sağlık hizmetlerinin sunulmasına yönelik müdahaleler de dâhil olmak üzere, özellikle savunmasız durumda olan ve yetersiz hizmet alan, geçici korunma kapsamındaki Suriyelilerin ve ev sahibi toplulukların (kadınlar, kızlar, ergenler ve gençler, engelliler ve yaşlılar) cinsel sağlık ve üreme sağlığına ilişkin ihtiyaçlarını ele alacaktır. Anne ve yenidoğan sağlık riskleri, doğum öncesi bakım, güvenli doğum, yenidoğan bakımı ve aile planlaması yoluyla ele alınacaktır. Toplumlardaki engellilere ve yaşlılara yönelik destek, gezici çok disiplinli ekipler tarafından sağlanacaktır.

Suriyeli nüfus aynı zamanda, bulaşıcı olmayan ve kronik hastalıkların ağır yükünü ve gerekli tedaviyi sağlamaya dair güçlükleri de çekmektedir. Tedavi edici ve rehabilitatif hizmet erişilebilirliğinin iyileştirilmesinin yanı sıra, önleme hakkındaki bilgiyi arttırmaya yönelik spesifik programlama, hastalığın şiddetini azaltacak ve sevk bakım hizmetleri üzerindeki yükü azaltacaktır. Ruh sağlığı ihtiyaçları ve psikososyal ihtiyaçlar, sağlık hizmetlerinin tüm düzeylerindeki ihtiyacı karşılamak için desteklenmeye ve genişletilmeye devam edecektir. Sağlık ve sosyal güvenlik ağları,

ortaklar ve hükümet hizmetleri arasında toplum seviyesinde sevk sistemlerinin müdahale etme gücünün artırılmasından fayda görecektir. Sağlık okuryazarlığı, madde bağımlılığı, zihinsel sağlık, hasta memnuniyeti, hizmet sunumunun izlenmesi ve değerlendirilmesi de dâhil olmak üzere toplulukların ihtiyaçlarına ilişkin müdahaleyi daha iyi ölçeklemek amacıyla geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ile hizmet sağlayıcılar arasında yerel düzeyde etkileşime daha fazla odaklanılacaktır.

Doktorlar ve hemşirelerde olduğu gibi, Suriyeli dış hekimleri ve eczacılarının adaptasyon eğitiminden geçmeleri ve istihdamına imkân tanımak üzere yasal gereklilikler ve prosedürler, araştırılabilecek diğer yollar arasında bulunmaktadır. Suriyeli uzman doktorların hizmet sunmak üzere daha iyi konumlandırılması sayesinde verimliliğin artırılması üzerine çalışma yapılacaktır. Amaç, Suriyeli doktorların, uzmanlık eğitimi ve tecrübelerine uygun olarak doktorluk yapmalarına ve sistem seviyesindeki müdahalelerin uygulanması yoluyla Suriyeli sağlık uzmanları için uygun kariyer imkanlarının oluşturulmasına izin vermektir.

UNHCR/Emrah Gürel

Hesap Verebilirlik Çerçevesi

Sağlık Sektörünün stratejik öncelikleri, hedefleri, çıktıları ve göstergeleri, Sektör ortakları ve SB arasında işbirliği içerisinde geliştirilmiş olup teknik izleme ve Sektör sonuçlarını raporlamada temel olarak kullanılacaktır. Sağlık hizmeti sunumunu ve potansiyel boşlukları tespit ederek ayrıntılarıyla planlamak ve faydalanıcılarla iletişimi güçlendirmek için diğer araçlar kullanılacaktır. Sağlık durumu bilgileri, (hasta memnuniyeti de dâhil olmak üzere) bir dizi anket ve ayrıca tesis seviyesinde toplanan şikâyet ve öneriler gibi rutin mekanizmalar yoluyla toplanacak ve bildirilecektir; mümkün olan durumlarda, odak grupları ve sosyal yardım hizmetlerinden gelen geribildirimler, hizmet sunumuna daha iyi odaklanmak üzerine karar verme sürecine bilgi sağlamak amacıyla kullanılacaktır.

Toplanan tüm veriler, mümkün olan durumlarda, yaş ve cinsiyete göre ayrılacaktır. Genel hizmet sunumu, sağlık demografisi, durum ve hastalık kontrolü verileri, SB tarafından toplanmakta ve yönetilmektedir. Sektör, hizmet sunumu, nüfus durumu ve ihtiyaçları hakkında zamanında bilgi paylaşmak için SB ile yakın işbirliği içinde çalışmaktadır. Sağlık bilgi yönetimi faaliyetleri, Sağlık Sektörü ortaklarının desteği ile SB tarafından koordine edilmektedir. Sağlık Sektörü tarafından desteklenen hizmetleri kullananların algılarını çeşitli ortamlarda uygun araçlarla değerlendirmek için çaba gösterilecektir.

Tüm Sağlık Sektörü ortakları tarafından mültecilere verilen hizmetler hakkında toplanan ve raporlanan verilerin analizine dayalı olarak, aylık, üç aylık ve yıllık raporlar yayınlanacaktır. Raporlar, karar verme sürecine bilgi sağlayacak ve ilerlemeyi izleyerek Sağlık Sektörü ortakları tarafından yapılan müdahalenin etkisini değerlendirmek için kullanılacaktır. Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler için sağlık hizmeti sunumundaki boşlukları tespit ederek bunlara müdahale etmek üzere düzenli sektör ve bağışçı toplantıları yapılacaktır.

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ		DAYANIKLILIK/İSTİKRAR ODAĞI									
		Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$) 2018 için Toplam	Bütçe İhtiyacı (ABD \$) 2018 için Ergen/Genç Bütçesi	Bütçe İhtiyacı (ABD \$) 2019 için Toplam	Bütçe İhtiyacı (ABD \$) 2019 için Ergen/Genç Bütçesi				
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	10	10	3.574.000	223.400	3.688.000	223.400	S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrar ara katkıda bulunuyor mu?
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	150	1.650	2.993.750	0	2.943.750	0	S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrar ara katkıda bulunuyor mu?
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereksinimleri				6.567.750	223.400	6.631.750	223.400				

HEDEF 2:	Özellikle hassas durumda olan, geçici koruma kapsamındaki Suriyeli ve ev sahibi topluluk grupları (kadınlar, kız çocukları, ergenler ve gençler) için, Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet (TCDS) vakalarının klinik yönetimi de dâhil olmak üzere, cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerine (SRH) erişimin artması/hizmetlerine (SRH) erişimin artması	S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı, sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
	Gösterge HEDEF 2:	Cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetleri ile desteklenen göçmen sağlık merkezlerinin yüzdesi (sayısı)	HEDEF 2018: 25% (65 / 260)	HEDEF 2019: 75%	Belirlenecektir

		A. MÜLTECİ BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI			
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı, sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi				
2.1 SRH hizmetlerinin (anne sağlığı ve CTDCŞ vakalarının klinik yönetimi de dâhil olmak üzere), özellikle hassas gruplar için mevcut hale getirilmesi ve mülteci sağlık hizmetleri yapısına entegre edilmesi	2.1.1 SRH hizmetlerini alan Suriyeli mültecilerin ve etkilenen topluluk üyelerinin sayısı	80.000	70.000	3.350.000	860.000	5	5	4	4
	2.1.2 SRH hizmetlerini sağlayan hizmet sunum birimlerinin sayısı	44	39	2.600.000	860.000				
	2.1.3 En az iki kontraseptif yöntem sağlayan hizmet sunum birimlerinin sayısı	44	39						
2.2 Mülteci ergenlerin ve gençlerin sağlık bilgi ve hizmetlerine erişimlerinin artırılması	2.2.1 Sağlık bilgi hizmetlerini alan mülteci erkek ve kadın ergenlerin ve gençlerin sayısı	33.000	33.000	1.600.000	1.600.000	5	5	4	4
	2.2.2 Hedeflenen gençlik faaliyetlerine katılan erkek ve kadın ergenlerin ve gençlerin sayısı	10.000	10.000						
	2.2.3 Genç dostu sağlık hizmetleri sağlayan hizmet sunum birimlerinin sayısı								
				4.950.000	2.460.000				
				Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereksinimleri		4.200.000		2.460.000	

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI			
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		Bütçe İhtiyacı (ABD \$)	
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi	2019 için Toplam	2019 için Ergen/Genç Bütçesi
2.3. SRH ve CTCDŞ hizmetlerinin sunumunda sağlık makamlarının ve ortaklarının kapasitesinin güçlendirilmesi	2.3.1 SRH ve CTCDŞ'nin klinik yönetimi konusunda eğitim almış hizmet sağlayıcıların sayısı 2.3.2 Ergen sağlığı ve/veya genç dostu sağlık hizmetleri konusunda eğitim almış servis sağlayıcılarının sayısı	500	500	500.000	160.000	500.000	160.000
				500.000	160.000	500.000	160.000
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				500.000	160.000	500.000	160.000
S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?				4			
S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?				4			
S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?				4			
S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?				4			5

HEDEF 3:	GÖSTERGE HEDEF 3:	Bulaşıcı hastalıkların sürveyansının, tespitinin, müdahatesinin (EWARN) ve önlenmesinin (bağışıklama dâhil) güçlendirilmesi ve tüm tehlikelere yönelik acil durum müdahatesinin güçlendirilmesi	S1: Çıktı, program faydalanıcılar, mal ve hizmet termininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrar katkıda bulunuyor mu?
HEDEF 3:	GÖSTERGE HEDEF 3:	Bulaşıcı hastalıkların sürveyansının, tespitinin, müdahatesinin (EWARN) ve önlenmesinin (bağışıklama dâhil) güçlendirilmesi ve tüm tehlikelere yönelik acil durum müdahatesinin güçlendirilmesi	4	4	4	5
		Rutin olarak aşılanan, 5 yaş altı Suriyeli mülteci çocukların yüzdesi	90%	Belirlenecektir	Belirlenecektir	
		REFERANS DEĞER:	HEDEF 2018:	HEDEF 2019:		
		Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019			
		Çıktı Göstergeleri	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		
			2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi	2019 için Toplam	2019 için Ergen/Genç Bütçesi
		3.1 Bulaşıcı hastalıklara dair önleyici tedbirler ve bağışıklama hizmetlerine erişimin artırılması	1.246.300	0	1.246.300	0
		3.1.1 Rutin olarak aşılanan, 5 yaş altı Suriyeli mülteci çocukların sayısı				
		3.1.2 Tetanoz aşısı yapılan gebe kadınların sayısı	8.400			
		3.1.2. Doğum öncesi tedavi gören gebe kadınların sayısı				
		3.2 Suriyeli mülteciler ve ev sahibi topluluk üyelerinin, bulaşıcı hastalıkların önlenmesi konusundaki farkındalığının artırılması	5.000	33.000	100.000	33.000
		3.2.1 HIV de dahil olmak üzere, STI'lara yönelik bilinçlendirme faaliyetlerine katılan mültecilerin sayısı				
		3.2.2 Doğum öncesi tedavi gören gebe kadınların sayısı	5.000			
		3.3 Vektör kaynaklı hastalıklar da dahil olmak üzere, bulaşıcı hastalıkları önlemeye yönelik temel kapasite ve halk sağlığı kapasitesinin güçlendirilmesi	10			
		3.3.1 Örneklerin alındığı ve test edildiği, Akut Flask Paralizi (AFP) geçirilmiş Suriyeli çocuk vakalarının sayısı				
		3.3.2 Salgın müdahale ekiplerinin eğitimli ve donanımlı olduğu illerin sayısı	8			
		3.3.3 Bulaşıcı hastalıkların önlenmesi, tanı ve vaka yönetimi (örn. aşılama, STI danışmanlığı) konusunda eğitilmiş hizmet sağlayıcıların sayısı	0			
			2.346.300	33.000	2.346.300	33.000
			Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereksinimleri		2.346.300	33.000

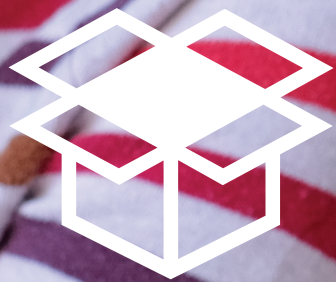
HEDEF 4:	Sağlık hizmetlerinin her kademesinde, Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar (NCD), Akıl Sağlığı ve Psiko-sosyal Destek Hizmetlerine (MHPSS) ve rehabilitasyon hizmetlerine erişimin artması					S4: Çıktı sosyal uyum/istikrar katkıda bulunuyor mu?
GÖSTERGE HEDEF 4:	MHPSS ve NCD bakımı konusunda entegre ve standartlaştırılmış bir yaklaşımla, mülteci hizmetlerine odaklanan PHC sağlık kuruluşlarının sayısı	REFERANS DEĞER:	HEDEF 2018:	HEDEF 2019:	Belirlenecektir	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?
			30	210	5	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?
					5	S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?

		B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI				
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrar katkıda bulunuyor mu?	
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi					2019 için Toplam
4.1 Mülteci sağlık merkezleri ve ev sahibi topluluk klinikleri, sevk ve topluluk düzeyinde güçlü entegrasyon ile, geliştirilmiş MHPSS (mhGAP ve temel PSS) sahip olması	4.1.1 Desteklenen mülteci sağlık merkezlerinde ve ev sahibi topluluk kliniklerinde sağlanan MHPSS muayenelerinin sayısı (cinsiyet ve yaşa göre ayrılmış) 4.1.2 Tarama ve sevk (mhGAP) de dahil olmak üzere, MHPSS hizmetleri konusunda eğitim almış en az iki sağlık personeli bulunan göçmen sağlık merkezleri ve ev sahibi topluluk kliniklerinin sayısı 4.1.3 PHC'ler ve mülteci toplulukları arasında ortaklık çerçevesinde gerçekleştirilen psikoterapi yoluyla, MHPSS'ye ilişkin sağlık teşvik faaliyetleri ile ulaşılan kişilerin sayısı (cinsiyet ve yaşa göre ayrılmış)	1.143.100	3.100	851.300	0	851.300	0	5	4	5
4.2 MHPSS'nin sağlanmasında bilgi, beceri ve standartlaşmış seviyesi, topluluk düzeyinde güçlü entegrasyon ile, birinci sağlık hizmetinin ve sevk düzeylerinde artırılması	4.2.1 Temel zihinsel sağlık ve PSS hasta etkileşim becerileri üzerine eğitim almış, ikinci ve üçüncü bakım düzeylerinden erkek ve kadın tercümanların sayısı 4.2.2 Öz bakım konusunda eğitim almış erkek ve kadın sağlık hizmet sağlayıcılarının sayısı	300	100	120.000	0	65.000	0	5	4	5

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI					
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kalıtsel ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrar ara katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2019 için Ergen/Genç Bütçesi				
4.3 Müteci sağlık merkezleri ve ev sahibi topluluk klinikleri, sevk ve topluluk düzeyinde güçlü bir entegrasyon ile, beceri ve standardizasyon (PEN) seviyesinin artırılması yoluyla, bulaşıcı olmayan hastalıklara (BAHA) yönelik müdahalelerinin güçlendirilmesi	4.3.1 Desteklenen müteci sağlık merkezlerinde ve ev sahibi topluluk kliniklerinde sağlanan NCD muayenelerinin sayısı (cinsiyet ve yaşa göre ayrılmış)	2.280.000	0	3.130.600	0	5	5	4	5
	4.3.2 NCD hizmetleri (PEN) konusunda eğitim almış, en az iki sağlık personeli bulunan müteci sağlık merkezleri ve ev sahibi topluluk kliniklerinin sayısı	190	0	3.338.000	0	5	5	4	5
	4.3.3 Bireylerden her biri için uygun yardımcı cihazların temini ile birlikte, öz bakım eğitimi alan engellilerin sayısı (kadınlar, erkekler, kız çocukları ve erkek çocukları şeklinde ayrılmış)	4.800	0	3.338.000	0	5	5	4	5
4.4 İkinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi	4.4.1 Rehabilitasyon hizmetleri vermek üzere desteklenen sağlık merkezlerinin sayısı	10	10	255.000	255.000				
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				4.356.900	4.509.300				

Kurum Bazında Sektörel Mali Gereksinimler

KURUM/KURULUŞ	Bütçe İhtiyaçları 2018			Bütçe İhtiyaçları 2019		
	Mülteci Bileşeni	Dayanıklılık Bileşeni	2018 için Toplam (ABD \$)	Mülteci Bileşeni	Dayanıklılık Bileşeni	2019 için Toplam (ABD \$)
Uluslararası Göç Örgütü	220.000	2.000.000	2.220.000	220.000	2.000.000	2.220.000
Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu	4.200.000	950.000	5.150.000	4.200.000	950.000	5.150.000
Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği	2.477.678	486.400	2.964.078	1.727.678	486.400	2.214.078
Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu	700.000	300.000	1.000.000	700.000	300.000	1.000.000
Dünya Sağlık Örgütü	14.180.000	7.193.000	21.373.000	10.349.000	7.138.000	17.487.000
Diğer Ortaklar	2.341.200	3.956.750	6.297.950	2.489.100	4.020.750	6.509.850
TOPLAM	24.118.878	14.886.150	39.005.028	19.685.778	14.895.150	34.580.928

TEMEL İHTİYAÇLAR SEKTÖR MÜDAHALESİ

Öncü Kuruluşlar	UNHCR ve WFP	
Ortaklar	IOM, UNDP, UNFP, UNHCR, UNICEF, WFP ve STK'lar	
Diğer Ortaklar	AFAD, ASPB, İçişleri Bakanlığı, Türk Kızılayı ve diğer Sivil Toplum Kuruluşları	
Hedefler	<ol style="list-style-type: none"> Geçici Barınma Merkezlerinde, şehir ve kırsal alanlarda bulunan, geçici koruma kapsamındaki en hassas Suriyelilerin ve ev sahibi topluluk üyelerinin yaşam koşullarının iyileştirilmesi.²³ Belediye hizmetlerine erişim üzerindeki rekabetin azaltılması yoluyla sosyal uyumun geliştirilmesi için sosyal ve temel hizmetlerin sunumunda ulusal ve yerel kapasitelerin güçlendirilmesi. 	
TOPLUMSAL CİNSİYET GÖSTERGESİ	1	
MALİ GEREKSİNİMLER	2018	2019
MÜLTECİ BİLEŞENİ İÇİN MALİ GEREKSİNİMLER	792.869.047 \$	864.824.293 \$
DAYANIKLILIK BİLEŞENİ İÇİN MALİ GEREKSİNİMLER	150.187.295 \$	154.445.523 \$
3RP TOPLAM MALİ GEREKSİNİMLER 2018-2019	943.056.342 \$	1.019.269.816 \$

²³ Temel ihtiyaçlar yardımı, çok amaçlı nakit temelli müdahaleleri, sığınma merkezi içerisinde nakit yardımı, su, hijyen, sanitasyon ve gıda harici eşyaları içerir.

Mevcut Durum

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, ülkede yaşayan ve geçici koruma kapsamında bulunan 3.200.000'den fazla Suriyeliye geçici koruma ve yardım sağlama konusundaki üst düzey kararlılığını sergilemeye devam etmektedir. Bu nüfusun yaklaşık yüzde yedisi Geçici Barınma Merkezlerinde (TAC) kalmakta, çoğunluğu ise Türk ev sahibi topluluklar arasında yaşamakta ve bu topluluklar tarafından kendilerine ev sahipliği yapılmaktadır. 3RP ortakları, risk altındaki kadınlar ve çocuklar da dahil olmak üzere geçici korunma kapsamındaki en hassas Suriyelilerin ve ev sahibi topluluk üyelerinin temel ihtiyaçlarını karşılama ve yaşam koşullarını iyileştirmenin yanı sıra, kurumların sosyal hizmetleri ve belediye hizmetlerini sağlamaları için ulusal ve yerel altyapı ve kapasitelerini güçlendirmeye ilişkin taahhütlerine bağlı kalmayı sürdürmektedir.

Geçici Barınma Merkezlerinde yaşayan geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin, 3RP ortaklarının desteği ile Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından sağlanan yardım hizmetlerine erişimi mevcuttur. Ancak, şehir ve kırsal alanlarda yaşayan, başta kadınlar ve kız çocukları olmak üzere geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin, hayatlarını devam ettirebilmeleri ve temel refah düzeyleri açısından büyük bir önem arz eden temel gıda ve diğer hizmetlere erişiminde, yerel kurumlarının kapasitesinin aşırı zorlanmasından kaynaklı, uygulamaya ilişkin engeller yaşanmaktadır. Nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu belediyelerde, atık hacimleri ve su tüketimi büyük ölçüde artmış ve yangın söndürme gibi belediye hizmetleri, kaynaklarına yönelik talepte artış yaşamışlardır.

Krizin uzun süren niteliği göz önüne alındığında, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler, kendileriyle birlikte Türkiye'ye getirebildikleri varlıkları ya da tasarruflarını büyük oranda tüketmişlerdir. Temel ihtiyaçlarını karşılamak için ulusal makamlardan ve uluslararası toplumdan sürekli olarak desteğe ihtiyaç duymaktadırlar.

Mali sınırlamalar, yeterli konut imkanlarının edinilmesini ve güvenli bir kiracılık sağlanmasını zorlaştırmakta ve çok sayıda Suriyeli hane halkı, sağlık ve hijyen

imkanlarının yetersiz olduğu, kalabalık ve/veya standardın altındaki barınma koşullarında yaşamaktadır.

Temel İhtiyaçlar Sektörünün ortakları, hassas durumda bulunan geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin ekonomiye entegrasyonunu desteklemeye devam ederken, aynı zamanda Kasım 2016'da tanıtılan Sosyal Uyum Yardım Programı (SUY) vasıtasıyla tamamlayıcı bir destek ve SUY kapsamında karşılanmayan belirli, düzenli ve mevsimsel sosyo-ekonomik ihtiyaçlarının karşılanması için de nakit desteği sağlayacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Temel İhtiyaçlar Sektörü ortaklarının desteğiyle, Ocak 2016'da kabul edilen, geçici

koruma sağlanan Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik (bundan sonra Çalışma İzni Yönetmeliği olarak anılacaktır) uygulanmasına devam etmiştir. Bununla birlikte, geçici koruma kapsamındaki birçok Suriyeli, dil zorlukları ve işverenlerin mültecileri istihdam etmelerine yönelik kısıtlamalar da dahil olmak üzere resmi istihdamın önündeki uygulama engelleri nedeniyle kayıt dışı sektörde yer almayı sürdürmektedirler. Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler Türkiye'de kendi kendilerini idame ettirebilme imkanlarına erişimde zorluklar yaşamaya devam ettikçe, devlet kurumları ve uluslararası toplum tarafından sağlanmakta olan desteklere bağlı olarak yaşayacaklardır.

UNDP Türkiye

²⁴ AB tarafından finanse edilen Sosyal Uyum Yardım Programı (SUY) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Türk Kızılayı ve Dünya Gıda Programı tarafından yürütülmektedir.

İhtiyaçlar, Hassas Durumlar ve Hedefleme

Nüfus Grubu		2018		2019	
		İhtiyaç Sahibi Nüfus	Hedef Nüfus	İhtiyaç Sahibi Nüfus	Hedef Nüfus
Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler	Erkek	609.000	609.000	609.000	609.000
	Kadın	525.000	525.000	525.000	525.000
	Erkek Çocukları	504.000	504.000	504.000	504.000
	Kız Çocukları	462.000	462.000	462.000	462.000
Ara Toplam		2.100.000¹	2.100.000	2.100.000	2.100.000
Etkilenen Topluluklar	Erkek	2.630.000	592.000	2.630.000	592.000
	Kadın	2.660.000	600.000	2.660.000	600.000
	Erkek Çocukları	1.390.000	312.000	1.390.000	312.000
	Kız Çocukları	1.320.000	296.000	1.320.000	296.000
Ara Toplam		8.000.000	1.800.000	8.000.000	1.800.000
Genel Toplam		10.600.000	4.400.000	10.600.000	4.400.000

¹ PiN (ihtiyaçlı olan kişi) hesabı: [toplam TAC nüfusu] + [kentsel nüfusun %64'ü (yoksulluk sınırının altındaki kişiler)] = 2,1 milyon. Cinsiyet ve yaş dağılımları, geçici koruma kapsamındaki toplam Suriyelilerin oranını yansıtmakta ve bu nedenle, kadın hane halkı üyeleri ve çok sayıda çocuğu olan aileleri içeren temel ihtiyaç faydalanıcılarının dağılımına göre farklılıklar gösterebilmektedir. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından sağlanan tüm nüfus sayıları, 5 Ekim 2017 Perşembe. Dünya Gıda Programı (WFP), Dünya Bankası (WB) ve Türk Kızılayı (TRC), Dağıtım Sonrası İzleme Raporu, Mart 2017 uyarınca yoksulluk sınırı verileri. Temel Ön Değerlendirme Sonuçları, rapor yakın zamanda yayınlanacaktır.

2017'de yayınlanan raporlara göre, ortalama hane halkı geliri Asgari Tüketim Sepeti (MEB) değerinin²⁵ yarısından daha az olup, ekonomik açıdan kırılganlık düzeyi oldukça yüksektir. Aşırı yoksulluk sınırı altında yaşayan %18,4'lük kısım da dahil olmak üzere, ankete katılan ve kırsal alanlarda yaşayan mülteci hanelerinin yüzde 64'ünden fazlası yoksulluk sınırının altında yaşamlarını sürdürmektedir.²⁶

SUY programı, aylık olarak yapılacak olan çok amaçlı nakit yardımı vasıtasıyla bu ihtiyacı karşılamayı amaçlamaktadır. Bununla birlikte, hedeflemeye bakıldığında belirli boşlukların olduğu görülmekte ve temel ihtiyaç ortakları, SUY kapsamının dışında kalan ihtiyaç sahibi haneleri tanımlamaya ve bu hanelere yardımcı olmaya çalışmaktadır.

Aylık nakit yardımı, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin acil ihtiyaçlarını karşılamasına imkan tanımakta, ancak

tasarruf yapmalarına imkan tanımamaktadır. Dolayısıyla geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler, ısıtma, yalıtım, barınma ve giyimle ilgili olan ve artış gösteren kişi harcamalarını karşılamak için mücadele vermektedirler. 2016/2017 yılları arasında uygulanan bir ankette, hane halkının yüzde 81'inin kişi ihtiyaçlarını karşılayacak mali bir konumda olmadığı ve bu nedenle kişi yardımının sağlanması gerektiği görülmüştür.²⁷

2017 yılının ortasında yapılan Barınma/WASH(su, sanitasyon ve hijyen) değerlendirmesine göre mülteciler hijyen koşullarının zayıf olduğunu (yüzde 28), hava koşullarına karşı koruma sağlanmadığını (yüzde 19) ve mahremiyetin sağlanmadığını (yüzde 10) bildirirken²⁸, değerlendirme görevlileri de barınma koşullarının yüzde 11'ini "yaşamaya elverişsiz" olarak tanımlamıştır. Barınma alanlarındaki yaşam koşullarının geliştirilebilmesi için sürekli olarak yardım hizmetlerinin sağlanması gerekmektedir.

Etkilenen belediyeler, kaynaklarına yönelik artan talebin üstesinden gelmek için uğraşmaktadırlar. Belediye hizmetlerine ilişkin rekabet, ev sahibi topluluk üyeleri ile geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler arasında toplumsal gerilimleri tırmandırmaktadır. Örneğin, Suriye nüfusu nedeniyle üretilen ek atık miktarı, Güneydoğu Anadolu bölgesinde yılda 550.000 tonu geçmektedir. Katı atık toplama ve taşıma masrafları yılda ek 25 milyon ABD \$'ı aşmaktadır.

Suriyelilerin gelişleri sadece atık toplamaya ilişkin işletimsel giderleri arttırmakla kalmamış, aynı zamanda atık yönetim tesislerinin (atık depolama sahalarının) tam kapasitelerine planlanandan erken ulaşmasına neden olmuştur.²⁹ 2015 yılında atık depolama sahasında depolanan atık miktarı neredeyse iki katına çıkmış ve bu durum, özellikle kırsal alanlarda yasadışı çöp döküm sahalarının ortaya çıkmasına yol açmıştır.

²⁵ IOM, Kuruluşlararası Kiş Dönemi Dağıtım Sonrası İzleme Raporu, Haziran 2017.

²⁶ WFP, WB ve TRC, Dağıtım Sonrası İzleme Raporu, Mart 2017. Temel Ön Değerlendirme Sonuçları, rapor yakın zamanda yayınlanacaktır. Not: Bu rakam, Suriyeliler ve Suriyeli olmayan kişiler de dahil olmak üzere 1,6 milyon ESSN başvuru sahibini temsil etmektedir.

²⁷ IOM, Kuruluşlararası Kiş Dönemi Dağıtım Sonrası İzleme Raporu, Haziran 2017.

²⁸ IOM, Sığınma Merkezi/WASH anketi, yakın zamanda yayınlanacaktır.

²⁹ Katı atık depolama sahalarının kapasite kullanım oranlarına ilişkin tahminler, bir kişinin günde 1 kg atık ürettiğini varsaymaktadır.

Stratejik Yönelim ve Müdahale Planı

Türkiye’de geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin desteklenmesine yönelik hazırlanan acil durum müdahale planı, uzun süre boyunca yerlerinden edilmiş olan Suriyeli nüfusunun karmaşık hassasiyetleri ve ihtiyaçlarını karşılamayı hedef alan bir yaklaşım çerçevesinde geliştirilmiştir. Bu bağlamda, geçici koruma kapsamındaki hassas Suriyelilerin acil ihtiyaçlarını karşılayacak önlemlerin yanı sıra, hem geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler hem de ev sahibi topluluklar için altyapı ve sosyal dokunun dayanıklılığını artırmayı amaçlayan orta ve uzun vadeli stratejilerin oluşturulmasını ve sunulmasını içermektedir. Temel İhtiyaçlar Sektörünün ortakları, geçim kaynakları yönünde bir ilerlemeyi yaygın hale getirerek, mültecilerin kendi kendini idame ettirebilme kapasitelerini desteklemeyi ve yardımlara bağımlılığı azaltmayı hedefleyen yönlendirme sistemlerini, Geçim Kaynakları Sektörünün ortakları ile birlikte sistematik bir düzenle uygulamaya karar vermişlerdir.

Temel İhtiyaçlar Sektörünün ortakları, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin en acil ihtiyaçlarını çok amaçlı nakit yardımı kombinasyonları³⁰, temel yardım malzemeleri, kadın ve hijyen kitleri ile barınma ve WASH yardımları karşılamak üzere Hükümeti desteklemeye devam edecektir. SUY, geçici koruma kapsamındaki bir milyondan fazla Suriyeliye, ulusal sosyal yardım sistemleri ile uyumlu mekanizmalar yoluyla ve aylık çok amaçlı nakit transferleri vasıtasıyla yardım sağlayacaktır. Yardımcı programlar, barınma (barınma için nakit) ve WASH altyapılarını iyileştirmek için yardıma ihtiyaç duyan ve/veya belirli mevsimsel zorluklarla karşı karşıya kalan, SUY kriterlerini karşılamayan ihtiyaç sahibi durumdaki hane halklarını tespit edecek ve bunlara yardımcı olacaktır.

Sektör ortakları, yeni gelenler için nakdi yardımlar ve/veya temel yardım malzemeleri sağlanması vasıtasıyla acil durum hallerinde AFAD’a gerekli desteği sağlamaya hazırdır. Kurumlar arası koordinasyon yapısı sayesinde, Sektör ortakları, çadır, temel yardım malzemeleri, ilaç ve teçhizat stoklarını düzenli olarak incelemeye ve koordine etmeye devam etmektedir. Müdahale stratejisi, erkek, kadın, çocuk,

yaşlı ve engelliler dahil olmak üzere geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin genel koruma ortamını güçlendirmeye yönelik ilkelere dayalı olarak uygulanacaktır.

Barınma ve WASH stratejisi, geçici barınma merkezlerinde ve geçici koruma kapsamındaki çok sayıda Suriyeliye ev sahipliği yapan belediyelerde, toplumsal cinsiyete duyarlı erişilebilirliğin ve sıhhi tesisat ve hijyen tesislerine yönelik uygun düzeylerin sağlanmasında Türkiye Cumhuriyeti Devletini destekleyecektir. Hijyen koşullarının desteklenmesine yönelik faaliyetler ile aynı veya nakdi olarak sağlanacak hijyen yardımları, Suriyelilerin yaşam koşulları ile daha iyi başa çıkma kapasitelerini artıracaktır.

Sektör ortakları, hem talepteki artışa hem de gereken hizmetlerdeki değişikliklere bir yanıt olarak, belediye hizmetlerinin sürekli ve verimli bir şekilde sunulmasını sağlamak amacıyla belediyelerin teknik ve operasyonel kapasitelerini güçlendirmeye devam edecektir. Destek, (katı atık ve atık su yönetimi dahil) altyapı geliştirme, teknik destek ve (örneğin yangın söndürme ile ilgili) ekipman tedariki konularını içerecektir. Belediye hizmetlerine erişimin iyileştirilmesinin, geçici koruma kapsamındaki çok sayıda Suriyelinin ve ev sahibi topluluk üyelerinin yararına olması ve hizmetlere erişim üzerindeki rekabeti azaltarak sosyal gerginliği azaltması beklenmektedir.

UNHCR/Ivor Prickett

³⁰ Sinerji oluşturulması ve tekrardan kaçınılması adına, çok amaçlı nakdi müdahaleler (ESSN dahil), Temel İhtiyaçlar Sektörü kapsamında koordine edilirken, şartlı nakdi yardımlar (eğitim yardımı gibi) veya korumaya özgü, nakit tabanlı yardımlar, ilgili Sektörler tarafından koordine edilecektir.

Hesap Verebilirlik Çerçevesi

Sektör ortakları, Suriye krizine müdahale için Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile yürütülen yakın çalışmalara devam edecektir. Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ile ev sahibi topluluk içindeki hassas kişilere yardımcı olmak için alınan önlemler, AFAD, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve yerel yönetimler tarafından, BM Kuruluşları ile STK'lar ile birlikte yakından koordine edilecektir. Sektör ortakları, ev sahibi topluluk üzerindeki baskıyı yönetmek, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler için koruma ortamını güçlendirmek, belediye hizmet sağlayıcılarının kapasitelerini geliştirmek ve temel ihtiyaçları karşılamak için en hassas kişilere yardım sunmak üzere gerekli çalışmaları yürüteceklerdir. Sektör ortakları, etkin bilgi dağıtımını temin etmek için ev sahibi topluluk üyeleriyle temasa geçeceklerdir.

Temel İhtiyaçlar ile diğer Sektörler arasında işbirliği ve koordinasyonu güçlendirmek

için daha fazla çaba gösterilecektir. Temel İhtiyaçlar Sektörü ortakları, en hassas hane halklarının tanımlanması ve bu hane halklarının temel hizmetlere erişebilmesi için Koruma Sektörü aktörleri ile yakın işbirliği yapacaktır. Ayrıca, yönlendirme yollarını belirleyerek ve geçim kaynakları faaliyetlerine yönlendirmeyi destekleyerek, yardıma bağımlılıktan kendi kendine yeterliliğe geçiş sürecini desteklemek amacıyla, Temel İhtiyaçlar ve Geçim Kaynakları Sektörleri arasındaki bağlantıları geliştirmeye yönelik çabalar da gerçekleştirilecektir.

Kaynakların etkili bir şekilde kullanılmasının garanti altına alınması ve geçici koruma kapsamındaki en hassas Suriyelilerin belirlenmesi ve desteklenmesi için izleme ve yardım faaliyetlerinin etkili bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir. Hedefleme kriterleri ve hizmet sunum yöntemleri, yapılacak hane halkı ziyaretleri, hizmet sağlayıcılar tarafından toplanan bilgiler ve

Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne yürütülen doğrulama çalışmaları kapsamında elde edilen bulguların kombinasyonu ışığında şekillendirilecektir.

Katılımcı değerlendirmeler, etkilenen nüfusu karar verme ve program tasarımına dahil ederek, toplumsal cinsiyet açısından dengeli katılımı sağlayacaktır. Benzer şekilde, Sektör ortakları, etkilenen topluluklarla iletişim kurmaya devam ederek, hedefleme kriterleri ve yararlanıcı haklarıyla ilgili bilgileri paylaşacaklardır. Program kalitesinin sürekli olarak iyileştirilmesini sağlamak için, etkili ve erişilebilir geri bildirim ve şikayet mekanizmaları muhafaza edilecektir.

UNHCR/ Emrah Gürel

Sektör Müdahalesi Genel Görünümü

HEDEF 1:	Geçici Barınma Merkezlerinde, şehir ve kırsal alanlarda bulunan, geçici koruma kapsamındaki en hassas Suriyellilerin ve ev sahibi topluluk üyelerinin yaşam koşullarının iyileştirilmesi	HEDEF 2018:	Uygulanamaz	HEDEF 2019:	15%	HEDEF 2019:	15%
INDICATOR OBJECTIVE 1:	En hassas durumdaki Suriyellilerle ilgili olduğu için, Ortalama Geçim Kaynakları Başa Çıkma Stratejisi Endeksindeki düşüş yüzdesi	REFERANS DEĞER:	Uygulanamaz	HEDEF 2018:	15%	HEDEF 2019:	15%

A. MÜLTECİ BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI						
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		Bütçe İhtiyacı (ABD \$)	S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi					
1.1 Hassas durumdaki Suriyellilerin, yeterli barınma koşullarına erişime sahip olması	1.1.1 Yeterli barınma çözümlerine erişimden yararlanan kişilerin sayısı	175.070	178.070	25.708.642		26.458.642	2	3	2	2
	1.1.2 Ulaşım hizmetlerinden faydalanan kişilerin sayısı	25.000	25.000							
1.2 Hassas durumdaki mültecilerin, temel mal ve hizmetlere güvenli ve saygın bir şekilde erişime sahip olması	1.2.1 Nakit temelli müdahalelerden faydalanan kişilerin sayısı	2.130.650	2.130.650	761.676.405		833.156.651	4	5	2	2
	1.2.2 Temel yardım malzemelerinden faydalanan kişilerin sayısı	206.000	206.000							
1.3 Mültecilerin, yeterli ve toplumsal cinsiyete uygun WASH, hijyen ve haysiyet kalemlerine erişime sahip olması; ve WASH koşullarını sürdürmek için kapasitelerinin geliştirilmesi	1.3.1 Toplumsal cinsiyete uygun hijyen, haysiyet veya sıhhi kalemlerden yararlanan kişilerin sayısı	600.000	550.000							
	1.3.2 Hijyen farkındalık oturumlarına katılan kişilerin sayısı	21.000	21.000	5.484.000		5.209.000	2	3	2	2
	1.3.3 Hane halkı WASH rehabilitasyonu gerçekleştirmek için destek alan kişilerin sayısı	13.500	13.500							
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				792.869.047	-	864.824.293	-	-	-	-

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ				DAYANIKLILIK/İSTİKRAR ODAĞI					
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrar katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi				
1.4 Temel İhtiyaçlar Sektörü'nün, acil durumlara hazırlıklı olmasına ilişkin Devlet planlaması doğrultusunda, devam eden acil durum planlamasını desteklemesi	1.4.1 Devlet planlaması doğrultusunda yeterli ihtiyatı stoka erişimi olan illerin sayısı	16	16	12.512.012		4	4	3	3
1.5 Hassas durumdaki mültecilerin kendine yeterliliğini arttırmak ve temel ihtiyaçlar desteğine bağımlılıklarını azaltmak amacıyla geçim kaynaklarına erişim için desteklenmeleri	1.5.1 Temel İhtiyaçlar Sektörü tarafından, Geçim Kaynakları Sektörü aktörleri ile koordinasyon içinde, kendi kendine yeterliliği teşvik etmek amacıyla faydalanıcıların geçim kaynaklarına erişmesi için bir yönlendirme mekanizmasının resmi hale getirilmesi	Evet	Uygulanamaz			3	3	4	2
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				12.512.012	-	12.512.012	-	-	-

HEDEF 2:

Belediye hizmetlerine erişim üzerindeki rekabetin azaltılması yoluyla sosyal uyumun geliştirilmesi için sosyal ve temel hizmetlerin sunumunda ulusal ve yerel kapasitelerin güçlendirilmesi

GÖSTERGE HEDEFİ 2:	REFERANS DEĞER	HEDEF 2018	HEDEF 2019
TEMSİLİ GÖSTERGE (İLGİLİ İSE)	0	56.000	258.000

S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrar katkıda bulunuyor mu?
5	3	3	3

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ

DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI

Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi kendine yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrar katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi				
2.1 Yerel yönetimlerin, talepteki artışa yanıt olarak belediye hizmetlerinin sunulmasına yönelik teknik ve atyapı kapasitesini artırması	2.1.1 Belediye hizmetlerinin sunulmasına yönelik teknik kapasiteler açısından güçlendirilen belediyelerin sayısı	59	56	121.705.824	-	5	5	3	4
	2.1.2 Hizmet sunum kapasitesini artırmak için yeni kurulan belediye atyapılarının sayısı	22	31	121.955.824	-	5	5	3	4
2.2 Hassas durumdaki mültecilere yardımcı olmak için sosyal uyum yardımı yapılarının güçlendirilmesi	2.2.1 Uzun vadeli sürdürülebilirlik için artırılmış kapasiteye sahip ulusal yardım sistemi kurulması	Evet	Evet	15.969.459	-	5	5	4	4
	2.2.2 Programın kilit yönleri hakkında bilgilendirilen (hakları ve / veya programla nasıl iletişime geçileceği konusunda farkındalık), ankefetabi tutulmuş ESSN yararlanıcılarının yüzdesi	90	90	19.977.687	-	5	5	4	4
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereksinimleri				137.675.283	-				141.933.511

Kurum Bazında Sektörel Mali Gereksinimler

KURUM/KURULUŞ	Bütçe İhtiyaçları 2018			Bütçe İhtiyaçları 2019		
	Mülteci Bileşeni	Dayanıklılık Bileşeni	2018 için Toplam (ABD \$)	Mülteci Bileşeni	Dayanıklılık Bileşeni	2019 için Toplam (ABD \$)
Uluslararası Göç Örgütü	22.510.000	-	22.510.000	22.510.000	-	22.510.000
Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı	-	97.000.000	97.000.000	-	97.000.000	97.000.000
Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu	634.000	-	634.000	359.000	-	359.000
Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği	80.493.806	24.580.824	105.074.630	80.493.806	24.580.824	105.074.630
Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu	3.000.000	-	3.000.000	3.000.000	-	3.000.000
Dünya Gıda Programı	683.372.241	27.981.471	711.353.712	754.852.487	31.989.699	786.842.186
Diğer Ortaklar	2.859.000	625.000	3.484.000	3.609.000	875.000	4.484.000
TOPLAM	792.869.047	150.187.295	943.056.342	864.824.293	154.445.523	1.019.269.816

GEÇİM KAYNAKLARI SEKTÖR MÜDAHALESİ

Öncü Kurum	UNDP	
Ortaklar	FAO, ILO, IOM, UNDP, UNHCR, UNIDO, UNWOMEN ve STK Ortakları	
Diğer Ortaklar	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), Ticaret Odası, Sanayi Odası, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB), Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB), Belediyeler, Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Milli Eğitim Bakanlığı (MEB); diğer ortaklar uygulama sırasında belirlenecektir.	
Hedefler	1. Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ve ev sahibi topluluklar için daha iyi ve uygun çalışma koşullarını da içerecek şekilde, geçim kaynaklarının ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi.	
TOPLUMSAL CİNSİYET GÖSTERGESİ	2A	
MALİ GEREKSİNİMLER	2018	2019
MÜLTECİ BİLEŞENİ İÇİN MALİ GEREKSİNİMLER	13.380.530 \$	9.842.000 \$
DAYANIKLILIK BİLEŞENİ İÇİN MALİ GEREKSİNİMLERİ	144.360.378 \$	149.656.491 \$
3RP TOPLAM MALİ GEREKSİNİMLERİ	157.740.908 \$	159.498.491 \$

Mevcut Durum

Ocak 2016'da geçici koruma sağlanan Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik'in (bundan böyle Çalışma İzinleri Yönetmeliği olarak anılacaktır) kabul edilmesinin ardından, tahmini olarak 26.000 Çalışma İzni verilmiştir. Şimdiye kadar, Geçim Kaynakları Sektörü ortakları, istihdam olanaklarına erişimi artırmak için Teknik ve Mesleki Eğitim ve Öğretim (TVET) ile beceri ve dil eğitimi sağlanması yoluyla geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere ve ev sahibi topluluk üyelerine destek sağlamışlardır. 2017'de, Geçim Kaynakları Sektörü ortakları, toplam 52.248 geçici koruma kapsamındaki Suriyeli ve ev sahibi topluluk üyesinin iş kurma girişimleri için eğitim, danışmanlık ve destek vermiştir.³¹ Toplam geçici koruma kapsamındaki Suriyeli ve ev sahibi topluluk üyesi faydalanıcılar arasında, 35.230'u (yüzde 67) beceri eğitimi almış ve 7.348'i ise (yüzde 14) hizmet veya endüstri sektörlerine yerleştirilerek gelir getirici faaliyetlere ve serbest meslek faaliyetlerine erişim sağlamış veya küçük bir işletmeyi kurmuş veya genişletmiştir.

Bununla birlikte, artan işsizlik seviyeleri hem geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler hem de ev sahibi topluluklar için istihdama erişimdeki zorluk karşımıza çıkmaktadır. Türkiye genelinde, işsizlik oranı Temmuz 2017 itibarıyla yüzde 10,2'ye (3,25 milyon işsiz kişi) ulaşmıştır.³² Son beş yıl boyunca, özellikle tarım dışı iş gücüne, gençlere ve mevsimlik işlere yönelik işsizlik oranları istikrarlı bir şekilde artmıştır.³³ Sosyal güvenliğe sahip olmayan çalışanların oranı (kayıt dışı istihdam olarak da bilinir) son beş yılda artmış ve Temmuz 2017 itibarıyla yüzde 34,3'e ulaşmıştır.³⁴ Tarım sektörü dışındaki mesleki sektörlerde kayıt dışı istihdam oranı yüzde 22,4'tür.³⁵ 2016 ve 2017 genç işsizlik oranları, sırasıyla yüzde 20,3 ve yüzde 21,8 ile tutarlı bir şekilde yüksek seyretmiş, son üç yılda işsizlik oranında toplam yüzde 3,1 oranında artış görülmüştür.³⁶

İşsizlik ve işgücü piyasasına erişim eksikliği nedeniyle, çalışma çağındaki olan, geçici koruma kapsamındaki tahmini 1,8 milyon Suriyeli ve ev sahibi topluluk üyesi, ortalama yoksulluk sınırının altında yaşamakta ve gıda, eğitim ve geçim kaynakları da dâhil olmak üzere temel hizmetlere ihtiyaç duymaktadırlar.

Bu zorluklar, mültecilerin kayıtlı olduğu illerin dışında işgücü piyasasına erişime ilişkin idari kısıtlamalar nedeniyle daha da ağırlaşmaktadır. Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler, giderek artan bir şekilde kendilerini risklere ve çeşitli savunmasızlıklara maruz bırakmaktadır. Bunlar, kayıt dışı istihdam, düşük gıda alımı ve standart altı yaşam koşullarından kaynaklanan istismar ve kötü çalışma koşullarını da içermektedir.

Çalışma İzinleri Yönetmeliği'nin kabul edilmesiyle, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere yönelik yasal engeller azalmıştır. Ancak, bununla birlikte Çalışma İzinleri Yönetmeliği'nin uygulanmasını desteklemek ve geçici koruma kapsamındaki en savunmasız Suriyelilere ve ev sahibi topluluk üyelerine ihtiyaç duydukları hizmetlere erişim imkânı sağlamak için ek kaynaklara ihtiyaç vardır. Dil engelleri, toplumsal düzenlemeler ve istihdam kotası düzenlemeleri, özellikle geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin istihdamı için zorluklar oluşturmaya devam etmektedir.

2017 yılı itibarıyla, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), eğitim kalitesini sağlamak için devlet tarafından akredite edilmiş servis sağlayıcıları aracılığıyla mesleki eğitimi ve dil eğitiminin verilmesini şart koşmaktadır. MEB, Teknik ve Mesleki Eğitim ve Öğretimin (TVET) işgücü piyasasının gereksinimlerini ve ihtiyaçlarını karşılamadaki önemini kabul etmektedir.

Geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin çoğu, yerlerinden edilmeleri sırasında varlıklarını kaybetmiş ya da tüketmiş olduklarından, geçim kaynağı imkânlarına erişim, kritik önemini korumaktadır. Güneydoğu'da yerinden edilmeden en fazla etkilenen ev sahibi topluluklar, kriz öncesinde zaten Türkiye'de en fakir olan ve yüksek işsizlik oranlarına sahip topluluklardı. Koruma Sektörü, tespit edilmiş koruma vakaları arasındaki istismar ve şiddet etkisinin azaltılmasında ve sosyal uyumun teşvik edilmesinde geçim kaynaklarına erişimin kritik önem taşıdığını tespit etmiştir. Geçim Kaynakları Sektörü tarafından verilen destek, ekonomik durumu iyileştirmeyi ve geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin ve en çok etkilenen ev sahibi topluluklarının kendi kendini idame ettirebilme kabiliyetini güçlendirmeyi amaçlıyor.

³¹ Ocak - Temmuz 2017 arasında destek verilen toplam sayı.

³² www.turkstat.gov.tr

³³ Kaynak: www.turkstat.gov.tr. 2012 yılı ortası (Haziran) işsizlik oranı %8, 2014'te %9,1 ve 2017'de %10,2 olmuştur. 2012 yılında tarım dışı işsizlik oranları yüzde 10,2, 2014'te yüzde 11,2 ve 2017'de yüzde 12,3 iken, genç (15-24 yaş) işsizlik oranı 2012'de yüzde 15,7, 2014'te yüzde 16,7 ve 2017'de 20,6 olmuştur. Mevsimlik işsizlik oranı da 2012'de yüzde 8,9 oranından artış göstererek, 2014'te yüzde 9,9 ve 2017'de yüzde 11,1 olarak gerçekleşmiştir. 2015 için veri bulunmamaktadır.

³⁴ Bu, 2016'ya kıyasla yüzde 0,4 oranında bir artışı ifade etmektedir.

³⁵ Bu, 2016'ya kıyasla yüzde 0,6'lık bir artışı ifade etmektedir (www.turkstat.gov.tr)

³⁶ www.turkstat.gov.tr

³⁷ Güneydoğu'da yüzde 60 yoksulluk oranı (ortalama gelir) 2015'te yüzde 22,3 olmuştur (www.turkstat.gov.tr). Genel olarak etkilenen topluluk nüfusunun 80 milyon olduğu dikkate alındığında, bu, muhtaç durumda olan 17.840.000 kişiyi ifade etmektedir.

İhtiyaçlar, Hassas Durumlar ve Hedefleme

3RP ortakları, geçici koruma kapsamındaki 1,8 milyon Suriyeli ve ev sahibi topluluğun, gıda, eğitim, sağlık veya istihdama erişimi için destek de dâhil olmak üzere bir veya daha fazla temel hizmete ihtiyacı olduğunu belirlemiştir. 1,8 milyon kişi içerisinde, geçici koruma kapsamında olan tahmini 657.000 Suriyeli (bunun yüzde 54'ünü erkekler, yüzde

46'sını kadınlar oluşturmaktadır) çalışma çağındadır ve daha iyi geçim kaynağı ve istihdam fırsatlarına ihtiyaç duymaktadır.³⁸ Geçim Kaynağı Sektörü ortakları, hem erkekler hem de kadınlar için eşit fırsatlar sunarak, istihdama erişimle ilgili cinsiyet eşitsizliğinin azaltılmasını destekleyecektir.

Faydalanıcılara sürdürülebilir istihdam ve geçim kaynağı imkânları sağlanması için gereken uzun vadeli desteğin yoğunluğu ve maliyeti nedeniyle, Geçim Kaynakları Sektörü kapsamındaki doğrudan faydalanıcının hedef sayısı diğer sektörlere kıyasla daha düşüktür.

Nüfus Grubu		2018		2019	
		İhtiyaç Sahibi Nüfus	Hedef Nüfus ¹	İhtiyaç Sahibi Nüfus ²	Hedef Nüfus
Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ³	Erkek	355.133	84.834	270.299	81.755
	Kadın	302.520	84.834	217.686	81.275
Ara Toplam		657.653	169.669	487.985	163.511
Etkilenen Topluluklar	Erkek	434.092	84.834	349.258	81.755
	Kadın	708.255	84.834	623.421	81.755
Ara Toplam		1.142.347	169.669	972.679	163.511
Genel Toplam		1.800.000	339.337	1.460.663	327.021

¹ 2018/2019 için geçici plan ve bütçelerini Geçim Kaynakları Sektörüne sunan 18 ortağın Toplam hedefi. Hedef tahminine göre, yüzde 50 Suriyeliler ve yüzde 50 ev sahibi topluluklar hedeflenmektedir. 2018/2019 tarihinde yeni hedeflenen faydalanıcılar ve 2017'de yardım edilen faydalanıcılar dâhil değildir.

² 2018'de ihtiyaç sahibi nüfusu eksi hedef nüfus.

³ İşgücüne katılan geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin sayısı. GİGM tarafından sağlanan cinsiyet oranı tahminleri (Kaynak: 3RP 2017).

Geçim Kaynakları Sektörü ortakları, doğrudan hedef nüfusun faydalandığı faaliyetlerin yanı sıra, ortakların kurumsal kapasitelerini güçlendirmeye, farkındalığı arttırmaya, bilgi yönetimine ve koordinasyona devam edecektir.

Türkiye'de mevcut istihdam olanaklarının 2 milyon olduğu tahmin edilmektedir. Yüzde sekiz işsizlik oranına dayanarak, 2018 sonuna kadar 260.000 istihdam olanağı yaratılmasına ihtiyaç olduğu tahmin edilmektedir. İstihdam fırsatlarına olan ihtiyaç, yapısal ekonomik büyümenin yaratacağı istihdama ilavedir.³⁹

Ek istihdam olanaklarına yönelik ihtiyacın artması, hem kamu hem de özel sektörle stratejik bir katılıma ihtiyaç duymaktadır. Geçim Kaynakları Sektörünün ortakları, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin

istihdam edilmesine yönelik imkânlar hakkında farkındalığı arttırmak ve iş arayanlar ile özel sektördeki istihdam olanakları arasında bağlantı kurulmasını kolaylaştırmak için özel sektör aktörleri ile olan ortaklıklarını ve işbirliğini genişletecektir. Geçim Kaynakları Sektörünün ortakları aynı zamanda, hedeflenen özel sektör ortaklarını, verimli kaynaklara (yani bankalardan veya diğer kredi kuruluşlarından alınan kredilere) daha iyi erişebilmeleri ve ekonomik faaliyetleri genişletmek için ihtiyaç duyulan ticari ağları kurabilmeleri için destekleyecektir.

Suriye'de kriz öncesi istihdamın sektörler bazında analizi, Suriyelilerin yüzde 86'sının tarım sektörünün dışında (yani yüzde 17 oranında sanayi ve yüzde 69 oranında hizmet sektörü) istihdam edildiğini ve yalnızca yüzde 15'inin tarımda istihdam edildiğini göstermektedir.⁴⁰ Analiz, geçici koruma kapsamındaki çoğu Suriyelinin gelecekteki TVET ve diğer istihdam desteğinin tasarımı için dikkate alınması gereken endüstri ve hizmet sektörlerinde beceri ve tecrübeye sahip olduğunu göstermektedir.

³⁸ GİGM tarafından sağlanan işgücü ve cinsiyet oranı tahminlerine katılan Suriyelilerin sayısı. Kaynak 3RP 2017.

3RP ortakları, 3RP 2018/2019 planlama amaçlarına yönelik olarak, 1,8 milyon insanın muhtaç durumda olduğunu, bunun 0,66 milyonu, işe ihtiyaç duyan işgücüne dâhil olmuştur. www.turkstat.gov.tr Mayıs/Haziran raporu temelinde 2017 Temmuz itibarıyla işsiz kadınların ve erkeklerin oranı.

³⁹ İstihdam Kapasitesi ve Potansiyel İşgücü Piyasaları, UNDP 2016.

⁴⁰ Bkz. dipnot 32.

Becerilere ve tecrübeler ek olarak, geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler arasında, işyerinde okuma yazma seviyesi ve cinsiyet eşitliğinin de ele alınması gerekmektedir. Çoğu Suriyeli için kriz öncesi eğitim seviyesi nispeten düşüktü ve işgücü, temel olarak erkeklerin hâkimiyeti altındaydı (erkeklerin yüzde 73'ü istihdam edilmişken, kadınların yüzde 14'ü istihdam edilmekteydi).⁴¹ Türk erkekleri (yüzde 69 istihdam) ve kadınları (yüzde 31 istihdam) arasında önemli bir cinsiyet farkı bulunmaya devam

etmektedir.⁴² Bu nedenle, Geçim Kaynakları Sektörünün ortakları, istihdam fırsatlarına ve diğer hizmetlere eşit erişimi desteklemek için özellikle kadınları hedefleyecektir.

Geçim Kaynakları Sektörünün ortakları, eğitim, işe yerleştirme, istihdam yaratma ve küçük işletme fırsatlarının genişletilmesi yoluyla geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere ve ev sahibi topluluk üyelerine destek sağlayacaktır. Geçim Kaynakları Sektörünün ortakları, toplumsal etkileşimi

kolaylaştırmak ve müşterek ekonomik faaliyetleri teşvik etmek için hem ev sahibi topluluk üyelerini hem de geçici koruma kapsamındaki Suriyelileri aynı projeler kapsamında birlikte hedefleyecektir.

Stratejik Yönelim ve Müdahale Planı

Geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin ve savunmasız ev sahibi topluluk üyelerinin kendi kendini idame ettirebilme imkânına sahip olabilmeleri için, 3RP kapsamındaki geçim kaynakları desteği giderek daha da önem kazanmıştır. Geçim Kaynakları Sektörünün ortakları, TVET ve dil becerileri eğitimine yönelik talepteki artışa yanıt vermek için ortakların kapasitelerini güçlendirmeye devam edecektir. Ayrıca, eğitim tamamlandıktan sonra istihdam olanaklarına erişimi kolaylaştırmak için işe yerleştirme konusunda destek arttırılacaktır. Sektör ortakları, istihdam yaratma konusunda desteği arttıracak ve işe yerleştirme, istihdam yaratma ve eğitim konusunda düzenli işgücü piyasası değerlendirmeleri yapacaklardır. Geçim Kaynakları Sektörünün ortakları, kısa vadeli ve uzun vadeli çözümlerin bir kombinasyonunu kullanacak ve özel sektör, Çalışma Bakanlığı ve İŞKUR da dâhil olmak üzere hem ulusal hem de yerel düzeydeki ortaklara destek sağlayacaklardır. Geçim Kaynakları Sektörü, gençlerin özel ihtiyaçlarına iyi biçimde hedeflendirilmiş bir yanıt verebilmek için Gençlik ve Spor Bakanlığı ve diğer devlet kurumlarıyla olan ortaklığını genişletecektir.

Geçim Kaynakları Sektörünün ortakları, bugüne kadar elde edilen başarılarla, iyi uygulamalara ve öğrenilen derslere katkıda bulunacaklardır. İş ortakları, şimdiye kadar geliştirilen becerilerin durum değerlendirmesini yapacak ve eğitim mezunlarının, serbest meslek sahibi olma da dâhil olmak üzere istihdam olanaklarına

erişebilmelerini desteklemek için gereken ek ihtiyaçları belirleyecektir.

Şimdiye dek elde edilen deneyim, TVET'i tanıtmak ve TVET ve beceri geliştirme kurslarına kaydolmayı motive etmek için faydalanıcılar ve ailelerine yönelik bilgilendirme oturumlarının düzenlenmesinin önemini göstermektedir. Sektör ortakları, bir dereceyi veya teknik ve mesleki eğitimi tamamlayan faydalanıcıların Türk eğitim sistemine veya Türk işgücü piyasasına geçiş sürecini desteklemek için daha geniş bir strateji üzerinde çalışacaklardır.

Mesleki eğitim ve beceri eğitimi, küçük işletmelerin kurulması veya genişletilmesi yoluyla serbest meslek sahibi olma dâhil, istihdam olanaklarına erişime yönelik olarak sağlanacaktır. Geçim Kaynakları Sektörünün ortakları, beceri eğitiminin işgücü piyasasına girişi garanti etmediğini ve işe yerleştirme konusunda ilave desteğin gerekli olduğunu kabul etmektedir. Bu nedenle, Geçim Kaynağı Destek Paketleri aracılığıyla destek sağlanmasına ayrıca dikkat edilecektir. Bu kapsamlı geçim kaynağı destek türü, faydalanıcıların ihtiyaçlarını eğitimden önce (dil ve sosyal hazırlık kursları), eğitim sırasında (stajyerliğin ve girişimcilik eğitiminin kolaylaştırılması, mesleki danışmanlık ve rehberlik) ve eğitim sonrasında (danışmanlık, koçluk, işe yerleştirme, kayıt ve iş izinlerinin alınmasında destek, iş yerinde yönlendirme, iş ve pazar ağları oluşturma) etkin bir şekilde ele almayı hedeflemektedir.

Temel istihdam öncesi desteğin çoğu faydalanıcı için benzer olması beklenmektedir (örn. dil eğitimi ve kültürel oryantasyon eğitimi), mesleki eğitim ile meslek sonrası eğitim desteği ise özel ihtiyaç ve faydalara yönelik olacaktır.

Geçim Kaynakları Sektörünün ortakları, işgücü açısından yoğun girişimler aracılığıyla istihdam ve iş fırsatlarını genişletmek için kamu ortakları ve özel ortaklarla ortaklıklar geliştirmeye çalışacaklardır.

Geçim Kaynakları Sektörü, genel olarak Sektörler arasında tamamlayıcı destek hizmetleri elde etmek için mevcut yönlendirme mekanizmalarını daha da geliştirmek amacıyla Temel İhtiyaçlar, Gıda Güvenliği ve Tarım ve Koruma Sektörleri ile işbirliğini güçlendirecektir.

Geçim Kaynakları Sektörünün ortakları, nakit ya da gıda temelli yardımdan sürdürülebilir geçim kaynağı imkânları sağlayarak kendi kendini idame ettirme kabiliyetine geçişi desteklemek için Temel İhtiyaçlar ve Gıda Güvenliği ve Tarım Sektörleri ile yakın bir işbirliği içinde çalışacaklardır. Tarımsal geçim kaynaklarının desteklenmesi Gıda Güvenliği ve Tarım Sektörleri kapsamında olmakla birlikte, planlama, sonuçların getiri düzeyinin ölçülmesi ve veri toplama açısından Geçim Kaynakları Sektörü ile yakın bağlantılar gerektirmektedir.

Geçim Kaynakları Sektörü ortakları aynı zamanda Koruma Sektörüyle de yakından

⁴¹ Suriyelilerin yüzde 18'i okuma yazma bilmemekteydi ve yüzde 43'ü ilkokul mezunuydu. İşgücünde istihdam edilenlerin %73'ünü erkekler oluşturmaktayken, yalnızca yüzde 14'ünü kadınlar oluşturmaktaydı.

⁴² http://www.turkstat.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1007

çalışacaktır. Öncelikle, koruma bakış açısının geçim kaynakları sektöründe yaygınlaştırılması için ve yönlendirilmenin verimli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak ve geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin ve ev sahibi toplulukların iş ahlakı, çalışma koşulları ve ilgili yasa ve

düzenlemeler konusundaki farkındalığını artırmak ve sosyal bütünlüğü teşvik etmek için bağlantılar kurulacaktır. İkinci olarak, Koruma Sektörü ortakları, dikkate değer sayıda toplumsal cinsiyete dayalı şiddet vakası ve özel ihtiyaçlara sahip bireyleri rapor etmektedir.⁴³ Geçim imkânlarına yönelik

kişisel ihtiyaçlar farklı olmakla birlikte, geçim imkânlarının sağlanması, Koruma ortakları tarafından aile içi şiddetin etkisini azaltmak için bir yöntem olarak tespit edilmiştir.

Hesap Verebilirlik Çerçevesi

Geçim kaynaklarının ve istihdamın rolü, faydalanıcıların nakdi yardımdan kendi kendini idame edebilmeyi destekleyecek fırsatlara geçişini destekleyecek bir başlangıç noktası olarak kabul edilmektedir. Geçim Kaynakları Sektörü, ulusal (Ankara) ve bölgesel (Gaziantep) düzeylerde, Bilgi Yönetim Sorumlusu (IMO) tarafından desteklenen bir Geçim Sektörü Koordinatörü ile Ankara ve Gaziantep'te bulunan iki koordinasyon destek görevlisi tarafından koordine edilmektedir. Sektör ortaklarını desteklemek ve yerel paydaşlar ve etkilenen topluluklarla etkili bir katılım sağlamak için gerektiğinde, Gaziantep

ve Ankara'nın dışında bölgesel/yerel koordinasyon mekanizmaları kurulabilir.

Geçim Kaynakları Sektörü, tamamı Sektör çalışma grubunun üyeleri olan AFAD, İŞKUR, ÇB, MEB, Belediyeler ve Gaziantep Sanayi ve Ticaret Odası ile yakından çalışmaya devam edecektir. Bu, sektör stratejisinin Hükümet öncelikleriyle uyumlu hale getirilmesini sağlamaktadır. Devlet'in iş ağlarından yeni ortaklarla temasa geçilecek ve bu ortaklar, Sektöre davet edilecektir. Geçim Kaynakları Sektörü Çerçevesinin sonuçları, plan ve hedeflere ulaşılmasını sağlamak için düzenli olarak gözden

geçirilecek, gerektiğinde düzenlemeler yapılacak ve Sektörün planlanması ve uygulanmasının sonuç ve kanıta dayalı olduğundan emin olunacaktır. Ayrıca, Sektör ortakları, üst yönetimin, bağışçıların ve 3RP Bölgesel Teknik Komitesinin Sektörün performansını izleyebilmesi, sonuçları analiz etmesi ve gerektiğinde geribildirimde bulunabilmesi için Faaliyet Bilgisi aracılığıyla aylık kazanımlarını güncellemek üzere desteklenecektir.

UNHCR/Oleg Zhdanov

⁴³ Ocak-Ağustos arası (2017), Koruma Sektörü ortakları, 75.000'den fazla toplumsal cinsiyete dayalı şiddet vakası ve özel ihtiyaçlara sahip kişi kaydetmiş olup, Mayıs ile Ağustos ayları arasında vaka sayılarında keskin bir artış yaşanmıştır (Kaynak: 3RP Koruma Sektörü 2017).

HEDEF 1:	Suriyeliler ve ev sahibi topluluklar için, daha iyi ve geliştirilmiş düzgün çalışma koşulları da dahil olmak üzere, geçim kaynaklarının ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi					
GÖSTERGE HEDEF 1:	Mesleki, girişimci ve/veya dil becerilerinin artması sayesinde istihdam edilebilirliği artan Suriyeli mültecilerin ve ev sahibi topluluk üyelerinin yüzdesi		REFERANS DEĞER	HEDEF 2018	HEDEF 2019	
TEMSİLİ GÖSTERGE (İLGİLİ İSE)	Mesleki eğitime ve geçim kaynağı fırsatlarına erişimi artan Suriyeli mültecilerin ve ev sahibi topluluk üyelerinin sayısı		Belirlenecektir 1. çeyrek, 2018	Belirlenecektir 1. çeyrek, 2018	Belirlenecektir 1. çeyrek, 2018	Belirlenecektir 1. çeyrek, 2018
			Uyulanamaz	283.337	269.271	
A. MÜLTECİ BİLEŞENİ						
Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		Bütçe İhtiyacı (ABD \$)
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi	
1.1 Gençler ve en hassas durumdaki (CTODŞ) çocuk işçileri (mağdurları) ve Suriyeliler gibi belirli Suriyeli gruplar ve ev sahibi topluluklar için ekonomik fırsatların geliştirilmesi	1.1.1 Eğitim (örneğin mesleki beceriler ve dil becerileri) ve farkındalık artırma (örneğin işgücü ve çalışma yasaları) faaliyetlerinden yararlanan, risk altında olduğu tespit edilen gençlerin ve bireylerin sayısı (cinsiyete göre ayrılmış şekilde)	6.800	5.050	7.922.950	3.455.000	5.440.000
	1.1.2 Risk altında olduğu tespit edilen ve istihdam veya işletme yoluyla gelir kazanan gençlerin ve bireylerin sayısı (cinsiyete göre ayrılmış şekilde)	2.620	1.120			2.900.000
1.2 Suriyeliler, ev sahibi topluluklar ve diğer yerel gruplar arasında katılım ve barış içinde birlikte yaşamayı teşvik edilmesi	1.1.3 PSS ve özel destek dahil olmak üzere, geçim kaynağı desteği alan, TCDŞ mağduru olan bireylerin sayısı (bireysel olarak veya gruplar halinde)	160	208	5.457.580	1.902.650	4.402.000
	1.2.1 Sosyal uyumu ve çatışmanın önlenmesini hedefleyen, uygulanan topluluk temelli geçim kaynağı faaliyetlerinin sayısı	1.045	1.314			1.767.500
	1.2.2 Suriyeliler ve ev sahibi topluluklar için barış içinde birlikte yaşamayı iyileştirmek amacıyla düzenlenen ortak etkinliklere katılan bireylerin sayısı/improve peaceful co-	20.840	17.850			3
Çıktı düzeyinde toplam bütçe gereklilikleri				13.380.530	5.357.650	9.842.000
						4.667.500

DAYANIKLILIK/İSTIKRAR ODAĞI

B. DAYANIKLILIK BİLEŞENİ

Çıktılar	Çıktı Göstergeleri	Gösterge Hedefi 2018	Gösterge Hedefi 2019	Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		Bütçe İhtiyacı (ABD \$)		S1: Çıktı, program faydalanıcılarına mal ve hizmet temininde yerel sistemleri güçlendiriyor ve/veya kullanıyor mu?	S2: Çıktı, yerel müdahale kuruluşlarıyla kaliteli ortaklıklar inşa ediyor mu?	S3: Çıktı, kendi yeterliliği destekliyor mu?	S4: Çıktı sosyal uyum/istikrara katkıda bulunuyor mu?
				2018 için Toplam	2018 için Ergen/Genç Bütçesi	2019 için Toplam	2019 için Ergen/Genç Bütçesi				
1.3: Suriyeliler ve/veya etkilenen ev sahibi topluluklar için, ekonomik fırsatlara ve toplumsal cinsiyete duyarlı aktif işgücü piyasasına daha iyi erişimin sağlanması	1.3.1 Eğitimleri tamamlayan (örn. teknik, mesleki, dil, beceriler ve her türlü geçim kaynağı beceri eğitimleri) Suriyeli mülteci veya ev sahibi topluluk üyelerinin sayısı 1.3.2 Girişimcilik/işletmeyi başlatan/geliştiren Suriyeli erkek ve kadınların veya ev sahibi topluluk üyelerinin sayısı 1.3.3 İşe yerleştirme, serbest meslek ve çalışma karşılığında nakit (uzun veya kısa vadeli) gibi gelir fırsatları yoluyla gelirini arttıran Suriyeli mültecilerin veya ev sahibi topluluk üyelerinin sayısı	115.555 16.392 25.920	104.422 16.586 36.925	108.454.250	22.506.172	123.056.822	26.948.692	3	3	4	3
1.4: Aktif işgücü piyasası politika önlemlerinin tasarlanması ve uygulanması, iş denetimi, çalışma izni alma ve becerilerin sertifikasyonu/akreditasyonu gibi geçim kaynağı ile ilgili destek hizmetleri sağlamak üzere politika yapımcıların ve hizmet sağlayıcıların kapasitelerinin güçlendirilmesi	1.4.1 Kapasite geliştirme bir parçası olarak ortaklıklar/hizmet sağlayıcılar ve yükümlülük sahiplerini (politika yapımcılar) hedefleyen, işgücü yönetmeliklerine ilişkin savunuculuk müdahalelerinin ve farkındalık artırma kampanyalarının sayısı 1.4.2 Bireysel danışmanlık, iş danışmanlığı ve işletme danışmanlığı/köçümlü alanlarında destek olunan, etkilenen erkek ve kadın topluluk üyelerinin sayısı 1.4.3 Etkilenen topluluklar için geçim kaynağı fırsatları yaratmayı amaçlayan kamu/özel sektör katılımını artırmak amacıyla başlatılan pilot girişimlerin veya işbirliklerinin sayısı	1.177 95.050 31	1.519 87.110 24	28.277.848	4.458.000	20.287.669	2.730.500	4	4	3	4
1.5: Erkek ve kadın işgücüne yönelik emek arzı ve talebi arasındaki boşluğa odaklanarak, iş olanakları, gelir yaratma, iş fırsatları ve diğer ilgili müdahaleleri tanımlamak ve paylaşmak için bilgi tabanının genişletilmesi	1.5.1 Suriyelilerin yoğun olarak bulunduğu bölgelerde işgücü piyasası talebine ilişkin toplumsal cinsiyete duyarlı değerlendirmelerin sayısı 1.5.2 Geçim kaynakları alanında eğitilen tüm faydalanıcıları yönelik veri tabanına, tüm ortaklar tarafından erişilebilirliği (e/h) 1.5.3 İyi uygulamalar, iş engelleri ve geçim kaynağı sorunları ile ilgili pilot girişimlerin sonucu alınan derslerin toplanması ve paylaşılması (e/h)	29 4 4	23 4 4	7.628.280,08	2.582.500	6.312.000	2.659.000	5	5	3	3
				144.360.378	29.546.672	149.656.491	32.338.192				

Kurum Bazında Sektörel Mali Gereksinimler

KURUM/KURULUŞ	Bütçe İhtiyaçları 2018			Bütçe İhtiyaçları 2019		
	Mülteci Bileşeni	Dayanıklılık Bileşeni	2018 için Toplam (ABD \$)	Mülteci Bileşeni	Dayanıklılık Bileşeni	2019 için Toplam (ABD \$)
Uluslararası Göç Örgütü	1.250.000	12.400.000	13.650.000	1.250.000	12.400.000	13.650.000
Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü	-	8.000.000	8.000.000	-	12.000.000	12.000.000
Uluslararası Çalışma Örgütü	-	20.000.000	20.000.000	-	24.000.000	24.000.000
Gıda ve Tarım Örgütü	-	9.210.000	9.210.000	-	9.210.000	9.210.000
Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği	7.355.000	42.650.000	50.005.000	3.750.000	41.600.000	45.350.000
Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi Birimi	-	539.767	539.767	-	539.767	539.767
Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı	-	32.330.000	32.330.000	-	29.630.000	29.630.000
Diğer Ortaklar	4.775.530	19.230.611	24.006.141	4.842.000	20.276.724	25.118.724
TOPLAM	13.380.530	144.360.378	157.740.908	9.842.000	149.656.491	159.498.491

Kurum Bazında Mali Gereksinimler

Kurum	2018 Ocak-Aralık Toplamı (ABD \$)			2019 Ocak-Aralık Toplamı (ABD \$)		
	Mülteci	Dayanıklılık	Toplam	Mülteci	Dayanıklılık	Toplam
Uluslararası Göç Örgütü	30.990.000	28.860.000	59.850.000	30.990.000	28.860.000	59.850.000
Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği	246.124.556	123.398.868	369.523.424	219.830.456	119.776.868	339.607.323
Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu	111.410.000	117.810.000	229.220.000	103.075.000	119.510.000	222.585.000
Gıda ve Tarım Örgütü	6.000.000	40.935.000	46.935.000	6.000.000	42.985.000	48.985.000
Dünya Gıda Programı	720.732.951	27.981.471	748.714.422	792.213.197	31.989.699	824.202.896
Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı	280.000	132.301.338	132.581.338	560.000	129.525.000	130.085.000
Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü	-	9.000.000	9.000.000	-	13.000.000	13.000.000
Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu	13.434.000	7.450.000	20.884.000	13.159.000	7.450.000	20.609.000
Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet	1.252.149	816.750	2.068.899	1.374.259	927.852	2.302.111
Dünya Sağlık Örgütü	14.180.000	7.193.000	21.373.000	10.349.000	7.138.000	17.487.000
Uluslararası Çalışma Örgütü	-	20.000.000	20.000.000	-	24.000.000	24.000.000
Ortaklar	57.343.086	34.867.060	92.210.416	53.545.356	36.661.783	90.207.139
	1.201.746.742	550.613.487	1.752.360.228	1.231.096.268	561.824.202	1.792.920.469

3RP Ortakları Listesi

AAR Japan	Sağlık Bakanlığı (SB)	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)
ACTED	İçişleri Bakanlığı (İB)	Türkiye Barolar Birliği
ABA-ROLI	Adalet Bakanlığı (AB)	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF)
Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği (SGDD)	Dışişleri Bakanlığı (DB)	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)
British Council	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB)	Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (UN Women)
CARE International	Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)	Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR)
Ticaret Odası	Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB)	Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO)
Sanayi Odası	PARCIC	Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA)
Concern Worlwide	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB)	WATAN
DAAD	Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (THSK)	Welthungerhilfe (WHH)
Danimarka Mülteci Konseyi (DRC)	Qatar Charity	Dünya Gıda Programı (WFP)
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GiGM)	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)	Dünya Sağlık Örgütü (WHO)
Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)	RIZK	Yuva Derneği
Human Appeal	Saed Charity	
IMECE	Save the Children	
Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)	SEF	
Uluslararası Göç Örgütü (IOM)	SELAM	
Islamic Relief Worldwide	SHAFAK	
KUDRA	Sons of War	
MARAM	SPARK	
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB)	Türkiye İş Kurumu (İŞKUR)	
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (GTHB)	Türk Kızılayı (TK)	

Regional Refugee & Resilience Plan (3RP)

Türkiye